Nutids- og Fremtidsblik

Forord til den elektroniske utgave

Dette verk i frakturstil af **Wollert Konow** (1809-1881) er digitalisert i september 2009 af norska Nasjonalbiblioteket og tilpasset for Projekt Runeberg i februar 2015 af Ralph E. OCR-texten kommer också från Nasjonalbiblioteket.

Nlltids- og Frcmtidsblik af UN Rana Ehristiania. Johan Dahl. 18l)5.l^^^i Ov i H. Tonebergs Bogtrytteri.Fortale. Den Artilel, som udgjor dette Hefte, er, forn den opmark somme Laser ilke vil undlade snart at opoage, nedskreven under selve de Begivenheder, som fremhaves i den. Men det bliver en Folge heraf, at det Lys, i hvilket disse Begivenheder med Perso nerne, som knytte sig til dem, have stillet sig for Forfatteren, ikke er fuldkomment det samme, i hvilket de nu staae for Laseren og for ham selv ; thi i de bedagede Tider, nåar Historien fremtråder med sine store Dramaer, behersker enhver ny Udvikling lagttage ren fuldstandigt, og kaster sine Reflezer deels oplysende, deels stussende henover den netop svundne Tid. Det gaacr oa som med Caleidoscopet, hvor enhver ny Rystelse bringer de samme Stene, den samme bedagelige Masse til at fremvise et nyt Villede, som, indtil det afloses af et andet, behersker Beskueren og tiltrakker sig hans hele Opmarksomhed. Det er alligevel forekommet Forfatte ren, at det kunde have sit Tiltrakkende, at see disse svundne Bil leder i de samme Omrids, i det samme Farvestjar, som de under Vegivenhedernes Flugt forste Gang fremviste, han har derfor, i Haab om, at det er lyttedes ham, at fremstille dem med nogen lunde Sandhed, hverken villet udelade eller forandre dem.Wen allerede saa indviklede Knude, til hvilken Forholdene imel lem det danste Monarchies danste og tydste Dele omsider havde sammensnoret sig, var, som tilstrakkeligt bekjendt, ved uventede Begivenheder fra den senere Tid bleven end mere indviklet, end mere sammensnoret. De tydste Stormagter betragtede den alle rede af en tilstrakkclig gordisk Natur, til at de, istedetfor at behove at lose den ved Snille, kunde forsoge paa at overhugge den med det kjare Svard. Rigtignok vare Frantz losephs og Kong Wil helms Svard ikke Alexanders Svard; hvad dette med Lethed for manede at overhugge, vilde hine neppe uuder almindelige Forhold have formaaet at overhugge; de vilde sandfynligviis ikkun vare blevne indviklede og hangende i selve Knuden. Men de politiske Forhold i Europa havde, ved at ordne sig paa en saare eiendom melig Maade, desvarre levnet de tydste Stormagter tilstrakkelig Tid til at kunne overfile med Svardet, hvad de neppe havde mag- tet at overhugge med det. Det er Folgerne af det skjebnesvangre Skridt, til hvilket disse Magter da bestemte sig, som vi nedenfor ville uudersoge; dog forend vi indlade os paa dem, ansee vi det fornodent, forst at gaae lidt tilbage i Tiden. Man kan ikke nagte, at det jo faae tilstrakkeligt morkt ud for Danmark, da Oproret begyndte i Hertugdommerne i 1848, saa morkt, som det endnn ikke- havde seet ud, saalange det olden borgste Huns havde raadct over det: Frankrige netop valtet om i Bund og Grnnd; Tydstland grebet af Revolutionens Feber; det hele vidtudstratte Land i Opror, alle dets Throner rystende;2 Demokratiets brutale, stidne Hander lagte paa de fleste af dem, for at forsoge paa at valte dem; — Uenighed i Alt, kun ikte i Eet, i Lysten til at betjene sig af det Overvaldende i Oieblikket, af Febertilstandens hele sygelige Kraft, for at styrte sig over Dan mark, og tilrane sig, hvad man saa inderligen tragtede efter, uden dog at have det fjerneste. Spoer af Ret til, Slesvig, det aldgamle danste Hertugdomme Norden for Sideren. Alle andre europaiste Magter, som ilte selv berortes umiddelbart af Stormen, som netop var brudt los, sade som lyustagne over det Uventede i den og over dens Voldsomhet). De vovede ikte at rore sig, forend de havde feet, hvorvidt den vilde strakte sig eg hvad den havde re vet med sig. Pf dem var folgelig ingen oieblilkelig Hjalp gt vente. Det faae saa morkt ud for Danmark som det i flere Aarhundredex mgensilide havde scet ud, og dog gik Uveiret henover det, uden at tilfole det synderlig

Skade, ja, dets Tilstand var, efterat Rolig hedcn og Freden atter havce indfundet sig, itte alene bedre, end man vev Uueircts Udbruo havde kunnet forestille sig, at den vilde blive; men ogsaa i flere Henseender bedre, end den havde va ret tidligere. Hvad der fornemmelig bidrog til at fremkalde denne bedre Tilstand, kan Danmark udentvivl regne sig selv til Wre. Det var fornemmelig den ungdommelig-kraftige Aand, forn flam mede op hos hele Folket i disse mere end vanskelige Tider. Der aabenbarede sig en Uugdomsfristhed, en kraftig, selvtillidsfnld Mun terhed hos det, forn vistnok maatte ansees som Tegn af god Be tydning. Hvorleces droge ikke disse temmelig uovede Skarer lige mod det Hcoeste af Kampen med Sang paa Laberne, med „Land soldaten" tonende ud fra deres Rakker ! Danmark var netop kom met i Besiddelse af, hvad det i langere Tid havde tragtet efter, en hoi Grad af politisk Frihed, og det betjente sig af Friheden, dette Trce paa Godt og Ondt, med agte skandinavist Selvbeher skelse og Rolighed, og der flod udaf det, istedetfor den fortarende Gift, som saa ofte paa andre Steder var bleven tappet af det, en fnnd foryngende Livselizir for det, der lod Blodet stromme let og Mufllerne spande sig kraftigt. Danmark fremviste nu i et ud praget Billede den fulde Betydning af de noksom bekjendte Ord: „Hjalp dig selv, og Vorherre vil ogsaa staae dig bi!" Ved dets3 Selvtillidsfuldhed, ved dets Folelse af egen Kraft og eget Yard formaaede det at modstaae det forste og starkaste Tryk af uheldige Tilskikkelser, og blev derved sat istand til, at kunne hoste Fordelen af de flere heldigere Forhold, som efterhaanden udviklede sig. Det er disse heldigere Forhold, som vi nu i Korthed forst maae om tale: Da i 1848 Omvaltningen fandt Sted i Frankrige og de re volutionaire Bevagelfer yttrede sig i Tydstland, stete Dette med en Hnrtighed og Kraft, med en Almindelighed og Samstemmighed i Bevagelsen, som lode befrygte, at de Flammer, som viste sig, vare Udbrud af et Ildhav nedenunder, hvis Brandstof havde sam let sig igjennem lange Tider, og som allerede havde undergravet de Samfund, i hvilke Flammerne floge ud, i deres hele Udstrak ning, og lange vilde vedblive med sine fortarende, sine odelag gende Virkninger. Men heldigviis blev det ikke saaledes. Grun den hertil er ikke saa let at angive. Man vil maastee forklare sig den ved den Omfatning, at Europa allerede befinder sig i hiin overforfinede, hiin overciviliserede Tilstand, der ikke tillader nogen synderlig Varighed hverken i Anstuelse eller Folelse, og allermindst når disse yttre sig med mere end almindelig Varme og Kraft; — at, ligesom Mennestene i vor Tid fremvise en uafbrudt Van kelmodighed, en uafbrudt Ustadighed i Smagen for deres Perso ners ydre Indkladning og for Formerne i deres narmeste Omgi velfe, en Higen efter Forandring, efter noget Nyt, der leder til Modens Herredomme hvad Klader, Bohave etc. anbelanger, de heller ikke taale, at dvale lange ved de samme Indtrykke, ved de samme Tankeformer; — at, ligesom de den naste Dag ikke lan ger kuune udstaae Tilsnittet paa den selvsamme Frakke og Buxe, i hvilke de den foregaaende Dag folte sig uimodstaaelige, de heller ikke lange knnne dvale ved det selvsamme Tankebillede, den selv samme Folelse, som nylig hensatte deres Hjerne og Blod i feber agtig Bevagelse. Eller man vil tunne antage, at Vrandstoffet til de Flammer, som nu viste sig, langt fra var saa betydeligt, som man i Begyndelfen havde forestillet sig det; at det ikkun havde samlet sig hist og her paa Overfladen, og gik heelt og hol dent op ien eneste, kortvarig Flamme. Paa begge disse Maa- i"4 der vil den paapegede Kjendsgjerning, som snart blev siensynlig, kunne forklares. I Frankrige samlede nasten det hele Samfnnd sig — nasten Alle i det, som havde Noget at tabe — for at be kjampe det egentlige Oprorspartie; indcirklede det under idelige Kampe, efter at have tildeelt det det ene voldsomme Slag efter det andet, alt snavrere og suavrere, indtil den Republik, som det havde stiftet, af Alle og Enhver blev betragtet forn et dodfodt Foster, som en fremtidig Umulighed, som Noget, som man, da det netop var der, af Naade og Barmhjertighet» lod bestaae nogle Dieblitte, medens man allerede var bestjaftiget med at fastsatte Ceremonierne ved dets snarlige Liigbegagnelse og fremsoge andre Indretninger, som kunde trade i dets Sted. I Tydstland var, som vi have seet, Vevagelsen i Begyndelfen almindelig, og sam stemmig; men den viste sig snart ogsaa der at vare af saa liden Varme og Kraft, at Forsijellighederne, som i dette Land fremstille sig saa langt talrigere og startere, end i nogetsomhelst andet Land, snart kunde begynde igjen at gjore sig gjaldende, og stille sig ham mende iveien for den. Det var til disse Forstjelligheter, at Fyr stcrue, der, som det saae ud, allerede havde begyndt at vakle saa farngt paa deres Throner, nu kunde klynge sig, for at soge Stotte punlt til at tunne modstaae Angrebet nedenfra, og til at tunne gjenvinde deres ticligere Ho.dning og Fasthed. I det allerstorste af de mange Statssamfund, i hvilke dette vidtudstrakte Land er bleven deelt, begyndte Neactionen fnart at vise sig i sin hele Slyrle, og aabnede for Danmark Udsigten til en Bistand under Haanden, som det noget for neppe kunde have

gjort Regning paa. Dsterrige var nemlig ogsaa bleven hjemsogt af de revolutionaire Bevagelser, ja, hvad man stulde have forsvarget, selve Wien blev en af de fornemste Tumlepladse for dem, hvor de yttrede sig med ikte liden Kraft, og arbeidede sig for en tort Tid seierrige igjen nem. Wienerne forglemte for nogle faa Dage baade „Gebackenes" og „Gebratenes" over Frihed og Lighed; de glemte alt Andet over den rode Hnd, der havde faaet Ovrrmagten i selve Keiserstaden. Men dette kunde jo ikke blive af Varighed. Besindelsen indfandt sig snart, Samfundet lrob atter sammen i sine gamle Former, og Regjering og Folk begyndte at betragte alt demagogisk Vasen,5 al Higen og Tragten efter Frihed og Forandring, om muligt, med en endnn storre Aisty end tidligere. Men nu var det netop det revolutionaire Partie, der havde foranlediget Optoierne Nor den for Elben, og fremkaldt de Stridigheder, i hvilke Tydstland var kommet til Danmark: — man hadede Partiet; man knnde derfor heller ikke synes om selve Stridighederne, som det havde fremkaldt. Der var endnn en anden Gnmd. Under de Frihedsbevagel ser, som netop havde rystet Osterrige, havde Nationalitetssporgs maalet spillet en betydningsfull) Rolle. De forskjellige Nationali teter, af hvilke dette store Monarchie bestaaer, havde hver isar under Bevagelserne sogt at losne de Baand, som knyttede dem til Monarchiet, og sogt, deels at gjenvinde Rettigheder, som de havde besiddet og tabt, deels at udvide disse Rettigheder og stabe nye af dem. Efter at Neactionen havde viist sig seierrig, blev det Opgaven igjen at staffe alle disse gamle og nye Rettigheder tilside; det blev Opgaven, at gjennemfore en Centralisation, langt startere end tidligere; at arbeide paa, at bringe Forstjellighederne i offentlige Institutioner til saameget som muligt at forsvinde, ved at drage dem ind i Centralisationen. Men hvorledes vilde Regjeringen i Osterrige, som af al Formue, med Overbevisnin gens hele Varme arbeidede herpaa for hele Verdens Aasyn, kunne fole sig opfordret til og kunne give sig Udseende af, Norden for Elben at arbeide for det stik Mod satte af hvad det hjemme ar beidede for med saamegen Varme og Kraft? Norden for Elben var Opgaven jo, at rive den ene Nationalitet los fra den anden, fordi man paastod, at tyende Nationaliteter ikke kunde staae side ordnede under det samme Scepter, uden at den nnmerist svagere led Overlast af den startere; — i Osterrige derimod meente Re gjeringen, og havde paataget sig at vise, at forskjellige Nationali teter ikke alene ikke vare uforenelige med et starkt Monarchie; men at de under en stark Regjering kunde leve sammen glade og tilfredse i fuldkommen broderlig Enighed. Ved at gaae sammen med det ovrige Tydstland i deltes Bestrabelser Norden for Elben, maatte den osterrigste Regjering have folt mindre varmt og op rigtigt for sit eget Vark hjemme, end den gjorde, og maatte hos6 deN hele VerdeN have fremkaldt Tvivl om Mgtheden af de Fo lelser, som havde drevet den til at paatage sig dette Varl. Sna bel Sympathie som Attråa efter at bevare Consequents i egen Handling maatte drive Nsterrige til, nu at staae ind paa en anden Vei, end den, det tidligere havde betraadt sammen med det ov rige Tydstland, og til endog at bestrabe sig for, at trakke det ov rige Tydstland med sig ind paa denne nye Vei. Hertil kom endnu som Motiv Dsterriges Had til Preussen. Dette Had var af gammel Dato. Dsterrige havde nn igjennem lange Tider nasten paa alle dets Veie, nasten hvorsomhelst det satte sin Fod, truffet paa Preussen enten som en aabenbar Mod stander eller som en Forhindring. Der var desuden saavel hos Folk som hos Regjering i begge disse Lande en saa stor Uover ensstemmelse i Opfatning og Tilboieligheder, at et harmonisk Forhold imellem dem neppe kunde udvitle sig. For dette gamle, aristokratiske, roligtfornemme Dsterrige, hvis Storhed var bleven grundlagt langt henne i Tiden, som havde bestaaet i sin Magt og Valde igjennem Aarhundreder, maatte det Nye, det Moderne ved Preussen, dets Bevagelighed, dets stadige, nasten camaleou massige Omstiften af Udseende og Farver, dets Tilboielighed til at antage alle mnlige Former, når kun Noget tuNde opNancs ved Forandringen, allerede virke frastsdeNde. Medens Osterrige fremstillede sig som en fornem Adelsmand af vidtndstrakte Gien domme og aldgammel Familie, optraadte Preussen som Tydst lands egentlige OdLvtiliei- 6'iii6iißii'ie, der var paafarde til alle Tider, i uafbrudt Activitct, var beredt til at vise sig i alle mnlige Skikkelser, når der tnn derved var noget at vinde for det. Og for denne Activitet, denne Hensynsloshed i Benyttelsen af Mid ler havde Osterrige selv for ikke ret lange siden varet et Offer. Det erindrede sig endnu fuldkommeNt vel, hvorledes det havde tabt Schlesien, og hvem der havde staaet for at stille det af med det. Men nu var denne selvsamme OiievliilLi- Giii6.ißti'i<2 netop igsen ilde at gaae Norden for 'Elben. Han fremstillede sig denne Gang som Mtraliberal, som Ultrapatriot. Osterrige tuNde ikke tåge Feil af Henfigten med den nye Rolle, som han havde paa taget fig, og det maatte fole sig opfordret til, at modaroeide ham7 paa den nye Mark for hans Virksomhed, for at gjore alle HM Hocuspocus frugteslose. Samtidig med denne Forandring i

Optraden fra Asterrigs Side begyndte de ovrige Magter i Europa, som i denne Anled ning knnde tale et Ord med, ogsaa at indtage en for Danmark gunstigere Stilling. Kong Oscar, denne HaderZmand, hvis Hjerte og ForstaNd sjelden vare paa det urette Eted, havde aldrig havt sit Hjerte og sin Forstand paa et rigtigere Sted, end netop nu, — Mre vare hans Minde! Han solte, at Danmark ikke kunde saares og blode, uden at de forenede staNdinavilke Niger itte alene bnrde fole Smerten med; men ogsaa vilde komme til at dele Svalkelsen ved Blodtabet. Han traadte ned til Sundet, lagde HaaNddn paa Svardheftet, og trnede med, uNder visse Eventua liteter at drage det til Danmarks Forsvar. Englaud havde snart gjenvnndet sin Sikkerhed og Holdning. Det kom snart til Vis hed om, at det vilde Dyr, der netop var brudt los og stormede henover Enropa, ikke var af nogen synderlig farlig Natur; at ott tilvisse ikke var nogen Love, der Vilde kunNtz tåge det op moo Englands gamle Lover; at det vistnok var et ustyrligi og vildi Bcstie; men at det med lidt Kraftanstrckngvlse udentvivl snart igjen maatte knnne knebles og stikkes i Buur. England begyndte der for at oploffe sin Stemme, og Englands Stemma havde endku Vagt. Man Mog endnu, at der laae Handling bag Englands Trusler; at det, når det truede, gjorde dette, ikke alene for at stramme; men tillige for at advare; at det gjorde det, for at til vaabe MbdMderen, som det traf paa sin Vei, et Varsto, der kunde bwage ham til Nt springe tilside, inden han laae knust under Bri tannias Stridsvvgn. Rnsland begyMe igjen med sin gamle Po litit; det fulgte igjen sit gamle Valgsprog: 6ivi6<2 et impei-a. Det kunde Ne see rolig til, nt maN tog Noget fra Danmark, der med Alt, hvad det havde, var tilstrakkeligt svagt, for at give det til Preussen og Tydstland, der allerede vare mere end starte nok, ogsaa der begyndte derfor at yttre sig til Gunst for Dan mark. Ja, selve Frankrige indlagde nu et ikke nbagtigt Ord for del. Det antog, ikke paa nogen bedre Maade at knnne lagge for Dagen, hvor fuldstandigt det havde beseiret Oproret i dets Stjod,8 end ved at fremtråde som Forsvarer for aldgamle Rettigheder og for aldgamle Traktater. Under det Tryk, som saaledes rettedes mod Preussen, for at trakke Danmark ud fra det, maatte det snart slippe sit Tag, for stamfuld at trakke sig tilbage. At det ikke gjorde det gjerne, var tydeligt nok. Det holdt igjen, saalange det var mnligt for det, og selv da det ilke formaaede det langer, sogte det at bringe andre Krafter frem, der muligens kunde erstatte Utilstrakkeligheden hos de egne Krafter. Det organiserede til denne Ende Oproret i Hertugdommerne Norden for Elben, indexercerede det, discipli nerede det, gav det preussiste Officerer og Mede det under preus sist Commando, og lod det derpaa trade frem, for at agere un der eget Firma. Det haabcde maastee, at Oproret, at Revolu tionen endnu i Guropa's Drer havde en bedre og startere Klang, end selv dets eget Navn, og formaaede mere, end det selv med alle dets Stormagtspratensioner havde formanet. Men hvilke For haabninger det ogfaa paa denne Tid kan have vugget sig i, saa bleve de snart paa det Fuldstandigste henveirede paa Idsteds varme, blodige, udodelige Dag, som tvang Preussen til, tilligemed Dster rige paa Tydstlands Vegne at trade i Underhandlinger med Dan mark, og forte til de Overeenskomster af 1851 imellem disse Mag ter, som senere fuldstandiggjordes ved Londonertraktaten. Vi have allerede udtalt, at den Stilling, som Danmark her ved opnaaede, i flere Henseender var bleven bedre, end tidligere. Dg saaledes forholdt det sig udentvivl ogsaa. Ikke at vi mene, at Danmark ved Fredsslutningen var kommen i Besiddelse af nye Rettigheder, af Rettigheder, som tidligere ikke havde staaet til dets Raadighed; vor Mening er derimod, at Danmark nu, ved hvad der var passeret, ikke alene kunde betjene sig af, men maatte fole sig opfordret til at betjene sig af Rettigheder, som utvivlsomt tilhorte det, som havde tilhsrt det lange; men som det dog, deels ved Vanens Magt og deels — det kan ikte nagtes — ved Svag hed, hidindtil var bleven forhindret fra at betjene sig af. Situa tionen var bleven klarere og bestemtere fo^ det; saavel Forhin dringerne som Midlerne til at beseire dem med havde udarbeidet sig, havde faaet Relief; de stode langt storre og tydeligere for9 < Niet; man kunde ikke langer vare itvivl om, hvad man burde gjore, og hvorledes man burde gjore det, og man havde udaf den Ildprove, som netop var bleven gjennemgaaet, hentet tilstrak keligt Mod til, at ville gjore hvad man bnrde gjore. For at bevise Nigtigheden af det netop Anforte, stulle vi henpege til det danste Sprogs Stilling i Slesvig. Vi ville fatte os nogle faa Aar tilbage i Tiden, uuder Christian den Ottendes Regjering. Den Storm, som da opstod i den stesvigste Standerforsamling, da nogle Faa af dens Medlemmer nnder Forhandlingerne betjente sig af det danste Sprog, vil endnu vare i Mauges Erindring. Det var ikke alene noget Ny t, at hore den danste Tunge her i denne Forsamling; men det paatrangte sig som noget saa For ma st eligt, at den voldsomste Bevagelse greeb den storste Deel af Forsamlingen, og drev den til, at ville lnkke den for de af dens Medlemmer, som havde tilladt sig at udtale sig i deres Moders maal, det danste Sprog. Dette fandt Sted i Slesvig, det ald

gamle danske Land, hvis Befolkning for den storste Deel frem deles var danfk. Og hvorledes optraadte den danske Regjering til Forsvar for det danske Sprog i dette utvivlsomt danske Land? Man erindre sig det i hiin Tid noksom omtalte Sprog rescript. Regjeringen foreskrev, at, naar Nogen i den stesvigste Standerforsamling ikke var det tydste Sprog tilstrakkelig magtig, til at kunne betjene sig af det under Forhandlingerne, det da ikke stulde vare ham formeent, at yttre sig paa Danst. Dette var Alt, hvad den danske Regjering antog at turde vove til Bestyr telse for det danske Sprog, til Opreisning for den Krankelse, som det netop havde lidt; til at gaae videre havde den ikke Mod, og solte maastee heller ikke Opfordring. Men i denne Henseende havde Sitnationen nu ganste forandret sig. Det Partie, som ved den paapegede Leilighet» netop havde drevet sit Uvasen i den stes vigste Standerforsamling, var det selvsamme tydste Agitationspartie, som havde fremkaldt Oproret i Hertugdommerne, med Liv og Sjal havde stuttet sig til det, og som netop paa det Fuldstan digste var bleven beseiret. Af Hensyn til dette Partie behovede den danste Regjering itte langer at lade sig holde tilbage; den maatte tvertimod fole sig opfordret til at trade det med Kraft10 imode, for fremtidigen at holde det indenfor de Skranker, bag hvilke det ved dets Nederlag var bleven drevet, og ndenfor hvilke det aldrig burde have varet det tilladt at bevage sig. Samtidi gen havde den danste Regjering ogsaa undergaaet en Forandring. Det danste Element, som ogsna i selve Kongeriget nu i lang Tid havde varet overkalket med Tydsthed, havde omsider arbeidet sig igjennem lige frem i Dagen, og den danste Regjering var endelig bleven, hvad den nn igjenneitt AarhNndreder Neppe nogensinde havde varet fnldstandigt, dansk. Den maatte derfor nu med Lyst og Kraft skride til dens OpZave, i Slesvig at redde, hvad der endnu lod sig redde af det danste Sprog, ved for Fremtiden at sikkre det mod Overgreh fra tydst Side, ved hvilke allerede faa meget var AsM tabt. Vi ville endnil anford et andet Exempel. Fallesstab i Adlninisiration og Rettergang havde tidligere fnndet Sted imel lem de tyende Hertugdommer, Slesvig og Holsteen. Det var et Fallesstab af gammel Dato, som den danste Regjering tidligere havde lad el bestaae, uden at forsoge paa at rore ved det. At dell havde havt Magt til at gjennemfore dens Ophavelse, derom kan der Me vare nogen Tvivl. I dett lange Tid, efter Souve rainitetens Indforclsc, da KongeMagtdtt var M og enhver anden Magt i Staten var svundet ind til Intet, Wdc dette utvivlsomt kunnet lade sig gjore. Man vit til UNdflyldning for, nt det ilke dr steet, kunne anfore, at der i Forstnittgen af hiin Tid neppe gaves Avgen, som Mede nogen synderlig Ulempe af, at dette Forhold vedblev uforandret, og at det vilde vare urigtigt, at an klage den Tids Mennesker for, Nt d'e ikke havde forsogt paa at forebygge Farer, som Ingen Uandt dem havde forudseet, og som vasentligen havde deres Nod i Spirer, som forst senere hen havde udvitlet sig. H)dtttte Undstyldtting maa synes tilstraktelig til at frigjord f'o°r AnklNge MeNNestene fra Begyndelfen af den Tidspe riode, som vi netch have paapeget. Men da Farerne af Forholdet senere viste sig, stele hekler itte noget Skridt sra den danste Re gjering til ved Ophavelsen Failesffabei ickelleM de .vettde Her tugdommer at gjore Farerne uskadelige for Fremtiden. Man W rttNastee atter her fremhente 'en iln^styldning, idet man vil anfore, d-en Vanste Regjering mnNtte kuMe gjore sig Haab om, netop11 ved dette Fallesstab at kuune bevare Monarchiet fastere sammen snoret, end det uden det vilde kunne lade sig gjore, idet den knnde antage, at det vilde lykkes den, netop ved Slesvig at holde Hol steen ved Danmark, at binde det uloseligt til det. Vi ville ikke sige med Bestemthed, at den danste Regjering jo ikke til en vis Tid har vngget sig i dette Haab, og at Haabet ikke til en vis Tid jo kan fremstille sig som nogenlunde begrundet ; men vi tvivle dog hoiligen om, at den vasentligste Grund til, at intet Skridt til Fallesstabets Ophavelse foretoges fra den danste Regjerings Side, bor foges i det. Thi Farerne vedbleve at voxe, og stode snart magtige og truende og tydelige nasten for Enhver; det blev snart indlysende nasten for Enhver, at det sMerligen ikke vilde blive ved Slesvig, at Danmark vilde knytte Holsteen fast og uloseligt til sig; men at det tvertimod, som det faae ud til, vilde blive ved Holsteen, at Tydstland vilde lose Slesbig fra Danmark og knytte det til sig. — Dette blev snart indlysende nasten for En hver, og dog gjordes fremdeles intet Skridt fra den danste Regje ring til ved Ophavelsen af Fallesstabet imellem de tyende Her ingdoMmer for Fremtiden at sikkre idetmindste Slesvig for Dan mark. Man vil maastee indvende imod os, at di her fremstille en Regjering fom om den var eens og uforandret igjennem Ti derne; at en Regjering bestaaer af Personer, at Personerne stifte og med deM Grnndsatninger og Anskuelser; at det derfor ikke kan vare rigtigt, naar vi udstralke en Anklage, som ndentvivl Med Foie kan rettes mod en bestemt Tid, henover en anden Tidspe riode, for hvilken de samme Tegn for Anklagens Berettigelse fat tes. Vi indroMme Rigtigheden af denne Bemarkning i

Alminde lighed; MeN vi kunne dog ikke indromme dens Rigtighed her, thi vi befinde os netop ligeoverfor et Forhold, som ikke stiftede med Personerne; som vedblev at leve, medens Personerne svandt hen; som beherskede den danste Regjering gjennem lange Tider, og tvang den til, ufravigeligett at folge den Retnittg, som det pegene nd for den; — vi befinde os ligeoverfor et Forhold, i hvilket Gruuden maae soges til, at den danste Regjering, hvor tydeligt det ogsaa maatte staae for den hele ovrige Verden og ettl)og sov den selv, at dette Forhold, som vi omtale, vilde blive Danmarks12 Ruin, dog ikke kunde fole sig opfordret til, nt arbeide paa at faae det ophavet. Denne Grund er, at den danske Konge og den danske Regjering vare mere tydske end danske. Det var Lemmer af indvandrede tydske Familier og af den stes vigholsteenste Adel, som nasten stadigen indtoge de fornemste Po ster ved Hoffet og i Regjeringen. Det var deres Stemmer, som håvede sig hsiest i Raadet, og som den danste Konge som oftest havde at lytte til der; det var deres Stemmer, som hviskede til ham ved hans Lev6er, som morede ham ved hans Eoireer; som bragte ham til at lee hsit ved hans Dineer. Det danste Hof var nasten heelt igjennem tydst, i Dannelse, i ?anke og Forestil ling saavelsom i Sprog. Den danste Konge beherskede vistnok sine Stater med fuld Souverainitet, og kunde ad Lovens Vei gjennemfore nasten hvad det saa stnlde vare; men den danste Konge, uagtet han var fuld Souverain, havde derfor ikke ophort at vare fuldstandigt Menneste, nei! jo mere übetydelig og intet sigende han var som Konge — og det uar ikke sjelden, at den danste Konge viste sig saaledes — desto mere blev han Menucste, desto startere lod han sig beherske af sine Omgivelser og af Va nens Magt. Hvorledes havde han nogensinde kunnet bestemme sig til, at forelage et Skridt, som saa aabenbart maatte vare alle disse elstoardige, gode, kjare Mennester saa meget imod? Nei! Men i denne Henseende havde Situationen nu ogsaa forandret sig. Den danste Regjering var, som vi allerede have seet, omsi der bleven heel og holden dansk, og den danste Konge var ogsaa omsider bleven dansk. Det er et besynderligt Fnctum, at der iblandt samtlige Oldenborgere, som i over fire hundrede Aar have behersket Danmark, ikkun har varet en eneste dansk Konge, og at Denne var den sidste af dem alle. Ved det danste Hof horte man ikke langer Tydst fra Moltke, Reventlov, Rantzau, Plessen eller hvad de nu ellers hedde alle disse fornemme Slesvigholste nere; man horte endelig godt, bredt Dansi fra Luuding og Ver ting. Den danste Regjering og den danste Konge vare omsider blevne fnldstandigt danske; en stor Deel af den stesvigholstenste Adel havde tåget Deel med i Dproret og var tilligemed det ble ven beseiret; Farerne ns det gamle Fallesstab imellem de tvende13 Hertugdsmmer havde aldrig viist sig tydeligere, end netop nu; det var under de Underhandlinger, som gik forud for Fredsslutningen, af Alle og Enhver bleven anerkjendt, hvilket heller ikke med Skin af Ret kunde have varet betvivlet af Nogen, at Slesvig, statsretligt talt, var et dansk Land, — intet Under, at den danske Regjering be stemte sig til, hvad den un maatte kunne gjennemfore, Ophavel sen af det administrative og judicielle Fallesstab, som i saa lang Tid havde forenet de tyende Hertugdsmmer. Denne dets Be stemmelse blev indtnget som Punkt i de Ovcreenskomster, som bleve indgaaede med de tydste Stormagter, og den danste Regje ring havde saaledes erholdt en Basis, fra hvilken der lunde ar beides hen til Sikkringen af hvad der ' endnu var Dansk i Danmark. Men var Danmarks Stilling efter Fredsslutningen saaledes bleven bedre, end den tidligere havde varet, saa var den dog der for endnu fremdeles langtfra god. Der var under de Underhand linger, som vare blevne forte imellem Danmark og de tydste Stor magter, for at tilveiebringe Freden, fra danst Side bleven afgivet Forklaringer om Regjeringens Forfatter saavel med Hensyn til det stesvigste Hertugdommes Stilling til Kongeriget i det Hele tåget, som i Sardeleshed med Hensyn til den tydsttalende Deel af Befolkningen sammesteds. Disse Forklaringer havde i Lobet af Underhandlingerne undergaaet Forandringer, og vare omsider blevne opfattede som Lofter, som Danmark havde afgivet til Tydst land. Der var saaledes bleven aabnet en Bagdor, igjennem hvil ken de tydste Stormagter ved given Leilighed kunde snige sig ind, for at fremsatte Klager over det Uopfyldte i disse Lofter, og frem komme med Paastande om Forandringer for Fremtiden og et Er statningskrav, som, man kunde vare temmelig sikker paa, ikke vilde blive moderat affattede, — og at de tydste Stormagter ikte vilde undlade at benytte sig af dette Indpas, som saaledes var bleven aabnet for dem, derom kunde man ogsaa vare temmelig forvisset, thi fornemmelig den Ene af oem havde, saalange den havde be staaet, nasten uafbrudt befundet sig paa Snigveie, og havde stedse viist en synderlig Forkjarlighed for, med alle Slags Kneb og Til snigelser at tilsttkre sig, hvad der netop var Gjenstand for dens14 Tilboielighed. Den danste Regjering var paa denne Maade des varre kommen til at give en Finger til en Modstander, som, den burde have varet silker om, vilde betjene sig af den, for itle alene at tåge den hele

Haand, men trakke det hele Corpus ned til sig. Hertil kom endnu det Saregne fornemmelig i Holsteens Stilling til den ovrige Deel af det danste Monarchie. Oproret var ble ven beseiret der, og havde det befundet sig i det Forhold, i hvil ket en Deel som oftest staaer til det Hele af en Stat, i det samme Forhold, i hvilket Polen f. Ex. staaer til Preussen eller Gali zien til Osterrige, rnlde den danste Regjering udentvivl have kun net gjore sig Haab om, snart at tilveiebringe Orden og tilsitkre sig Lydighed der. Men Holsteen var et tydst Forbundsland ; det havde i den tydste Forbundsstyrelse et Forum, til hvilket det stedse kunde henvende sig med Klager over virkelige og indbildte Foru rettelser, og der var ikke nogen Tvivl hos det om, at det stedse der vilde mode et aabent og velvilligt Ore for alle dets Klager, hvor ngrundede de ogsaa maatte vare. Det var tilvisse ikke den tydste Forbundsforsamling, der, saaledes som den burde have gjort, nåar Klagerne vare grebne udaf Luften, vilde give den oplobne, ulydige Bengel en dygtig Revselse og jage ham tilbage i Condi tionen, som han uden Grund havde forladt, med Formaninger om en bedre Opforsel for Fremtiden, — nei! man kunde tvert imod vare sikker paa, at Forbundsstyreren stedse vilde give ham Ret, klappe ham og kjartegne for ham; flabe Norelsens Taarer over den stakkels Dreng, der havde saa meget at doie, og det ikke mindst, nåar Slyngelen havde viist sig allermeest ulydig og op satsig. Alligevel er det vor Mening, hvis Rigtighed forskjellige Tegn fra den sidste Tid synes at bekrafte, at Danmark vilde have kunnet gjennemfore sin Opgave, at knytte det hele Monarchie, medens det sogte at holde Slesvig og Holsteen fra hinanden, nogenlunde fast fammen, dersom der kun havde varet Udsigt til, at dets Tilstande vilde lunne bevares uforandrede igjennem et langere Tidslob. Denne Formodning vare dog udtalt under een Forudsatning, den nemlig, at Europa og fornemmelig Tydstland ikke imidlertid atter vilde blive grebne af en heftig Nevolutionens15 Feber, som f. Ex. den i 1848, thi stulde Dette indtrassc, da vilde vistnok Hundrede og Eet igjeu vare ude. Men desvarrc ! denne Udsigt til Fasthed i de danste Tilstande frembod sig itle. Der var endnu fremdeles med Hensyn til det Anvendelse for de bekjendte Shakespeare Ord: tKei-6 is Bc_rii6tliw^ rotton in tdo Btat.6 ol vkriMtli-lc ; der var fremdeles Noget, som truede med Rnin hos det, noget Gammelt og Brostfaldigt i dets Bygning, som, det var at forudsatte med Sittcrhed, om ikke lang Tid vilde falde sammen, og fremkalde Rystelse og Forstyrrelse i den. Dette Gamle og Brostfaldige var dets regjerende Dynastie. Den Sidste eller i ethvert Tilfalde den Nastsidste af den kongelige Green af den oldenborgste Stamme fad paa dets Throne, og stulde det ogsaa Vyrde Denne, som man maatte antage at ville blive den Sidste, for stakket, og han Mun stulde blive den Nastsidste, da var der saagodtsom fuldlommen Vished for, at denne Allerstdste, som da vilde komme i hans Sted, om ilke lang Tid vilde have ophort som den Sidste at indtage Tbronen. Uagtet nu Indforelsen af et nyt Dynastie i ethvert Land stedse er en Begivenhed af megen Betydning, idet det nye Dynastie som oftest ilte veed at bringe sig i Samklang med alt det Gamle, som staaer tilbage i Landet; men soger at bringe saameget Nyt ogsaa ind i dette, at det om sider ofte styrter sammen, saa var der dog endnu noget Andet, som fornemmelig gjorde en Forandring af Dynastie for Danmark saa langt mere betankeligt og sijebnesvangert: Arvefolgen var forskjellig eller antoges i ethvertTrlfalde for åtvare forskjellig i forskjellige Dele af det danske Monarchie. Det er bekjendt, at der netop ved Londonertraktaten var gjort Forsog paa, at bode paa det Uheldige heri. Der var bleven gjort tvungne og frivillige Afkald fra Forskjellige, som ansaaes eller ansacie sig som Arveberettigede, og ved et europaist Magt fprog var et nyt Dynastie bleven udtaaret og en eensartet Arve folge bleven besluttet. Men Enhver havde det paa Folelsen, at der ikke var udrettet noget fuldstandigt Gjennemgribende herved, thi man vidste, at Nogle blandt Dem, som havde ndtalt dette europaiste Magtsprog, ikkun havde gjort det saare ugjerne, og vilde onste Intet heller, end nt en Leilighed atter maatte frem16 <" : byde sig, nåar de igjen kunde tåge deres Ord tilbage; — man vidste, at der blandt Dem, som havde givet Afkalo paa deres Arverettigheder, fornemmelig var Een, som, bevaget dertil ved Guld og Trusler, ikke vilde undlade — derom kunde man vare sikker — nåar Guldet var modtaget og Trusterne ikte langer lunde ansees saa farlige, at benagte Gyldigheden af hvad han i denne Anled ning ved Brev og Segl paa det Hoitideligste havde forpligtet sig til. Havde denne Omstandighed ikke varet; havde denne Usiller hed ikte viist sig i de danste Tilstande; havde disse Tilstande lo vet Fasthed for en langere Fremtid, — havde den danste Regje-. ring udentvivl kunnet gjore sig Haab om, at kunne lagge et langt startere Baand om det danste Monarchie, end det, som havde viist sig saa stjort og var sprunget under Bevagelserne i 1848. Selv i Holsteen, hvor den starteste Gjaring tidligere havde yttret sig, og hvor den storste Modstand var at vente, vilde den da kunne have gjort sig Haab om, omsider at

kunne betvinge Modstanden; thi havde der for Agitationen itte varet et bestemt Maal, til hvil ket den stadig kunde see hen med Haab om, at faae sine Planer virkeliggjorte, vilde den sandsynligviis omsider have tabt sig, når forst det oprindelige Gjaringsstof, den gamle Sunrdeig, de revo lntionaire Bevagelsers forste Banne efterhaaanden havde ophort at virke. Det vilde da udentvivl omsider have paatrangt sig den store og sindige Deel af Befolkningen, at det, istedetfor at storme hen uden Maal og Meed, istedetfor at glemme Dagens Alvor og Gjerning for et Onsternes og Forhaabningernes Drommeliv, som den forsvundne Tid ikle havde virkeliggjort og som maaste derfor heller ingen Fremtid vilde virkeliggjore, — at det, sige vi, istedet for Dette, vilde vare saa langt at foretrakte, at man betjente sig af al den Frihed og Lethed for enhver Slags Bevagelse, som nu var bleven Landet til Deel, til at udfore Dagens Idrat med Villiens hele udeelte Kraft. Men heri bestod det Uheldige netop: der aab nede sig for Enhver Udsigten til et Tidspunkt, som efter al men neskelig Beregning ikke knnde vare synderlig fjernt, når det var at haabe, at man foruden alt det Gode, som man allerede var i Besiddelse af, ogsaa vilde kunne opnaae alt det Andet, som man saa lange og saa inderligen, men hindindtil saa forgjaves havde17 tragtet efter. I den Sindsstemning, i hvilken dette Haab hen satte Hertugdommets Befolkning, maa den vafentligste Grund so ges til, at den danste Regjering nu igjennem en heel Aarrakke forgjaves gjorde alle mulige Skridt til at fremkalde et inderligere og bedre Forhold imellem denne Befolkning og Kongedommets. Det er bekjendt, hvorledes den fremkom med det ene Forslag efter det andet, sigtende hertil. Den sogte i lang Tid at opnaae dette bedre Forhold ved at faste nye Baand, ved at knytte Hertugdom met fastere til Monarchiet; men da Dette viste sig frugteslost, og den maatte opgive Haabet om, nogensinde at naae sit Maal paa denne Maade, maatte den forsoge et sidste Middel ved den stik modsatte Fremgangsmaade: den bestrabte sig nu for at opnaae, hvad den havde sat sig som Oiemed, ved at lose, istedenfor som hidindtil ved at binde, idet den ved det bekjendte Martspatent fra forrige Aar overlod til Hertugdommet at gaae sin egen stjeve Vei ved Siden af det ovrige Monarchie, at indrette sig fuldtom ment efter Godtbefindende i alle egne, indre Anliggender. Men ogfaa denne Gang havde den danste Regjering bestrabet sig for gjeves. Den samme Udsigt henover til et bestemt Tidspunkt, når Forhaabningerne vilde kunne virkeliggjøres, der havde indvirket saa stcerkt paa det netop omtalte Hertugdommes Befolkning og holdt den aarvaagen, havde ogsaa grebet det talrige Vevagelses parti i det hele, store Tydstland. Der er maafie ingen af de storre nationale Afdelinger, af hvilke vor europaiste Verdensdeel bestaaer, som nu igjennem et langere Tidslob havde fremviist hos dens Befolkning en storre Lede til det Bestaaende, en startere Higen efter Forandring i de fleste ns dens Tilstande, en mere al mindelig og dybtgaaende Gemyttets Gjaring, end netop Tydst land. Og er der en Befolkning, der er berettiget til at vare misfornoiet med det Bestaaende og til at hige efter noget Andet og Bedre, saa er det udentvivl denne Befolkning, thi den har ifandhed varet plaget over alt Maal! Ikke at den egentlig kan betragtes forn et Offer for hvad man tanker sig ved en i hoi Grad vilkaarlig og tyrannisi Behandling; Loven er maastee bleven her sjeldnere tilsidesat, og her er maastee bleven udgydt mindre18 ustyldigt Blod, anvendt mindre legemlig Martren og udstaaet farre legemlige Piinster, end hist og her andetsteds, uagtet det vistnok maa indrommes, at der ogsaa i denne Retning er plaste ret det Tilstrattelige, man erindre sig Spandau, Magdeburg og Spielberg, som sitterligen ikke uden Grund have forhvervet sig de res Renommse ! — men hvad ingen anden Befolkning har maattet doie i den samme Udstratning, er at plages med Former, de meest unodige, tungvindte, kjedsommelige Former. Intet Under, at der hos denne Befolkning havde udvitlet sig en stark og almindelig Higen efter at see alt det gamle Skrammel, ved hvilket man uaf brudt blev sandset i sin Bevagelse, og over hvilket man daglig snublede, ryddet tilside, for at faae Statsbygningen nogenlunde bequemt og hensigtsmassigt innettet efter nyere og bedre Vegre^ ber. Og det kan ilke nagtes, at disse Bestrabelser i Tydstland ester at faae den moderne Constitutionalisme gjennemfsrt der, langt fra have varet uden Frugt. Saa goot forn den hele dan nede Middelklasse har hyldet den, og Ouerbevisningen om dens Fortrinlighed har hist og her arbeidet sig saa startt igjennem, at den endog har gjort sig gjaldende der, hvor man dog egentlig stulde have ventet at trasse paa Modstand, nemlig hos Fyrsterne, vistnok hidindtil iktun hos nogle af de tyndeste og mindste blandt dem, Kjeudsgjerningen kan alligevel vare yard at omtale. Dg dog, uagtet dette Ouste efter at tilegne sig den moderne Frihed baade er almindeligt og hist og her dybtfolt, vil Tydstland paa denne Vei neppe nogensinde naae sit Maal. Der er i den tydste Aand noget phantastist Drsmmende, som fornemmelig har faaet sit historiske Udtryk i de middelalderlige Tilstande, som hovedsage ligcn skylde tydst

Indflydelse deres Tilvarelse — en Higen efter noget übestemt Glandsfuldt, efter at indtlade Tilvarelsen i skin nende og gribende Former, der paatranger sig nasten overalt og til alle Tider, og ofte lagger Hindringer iveicn for Udforelsen af den meest ligefremme og nogterne Gjerning, og undertiden for styrrer den ganste. Som Folge af denne Aandsegenstab vil den moderne Frihed i Tydstland rimeligviis komme til at savne de simple og letanstuelige Forhold, som ere deu egen, og uden hvilke den vansteligen vil kunne vise sig i sine gavnlige Folger. I den19 Bygning, som man der vil opfore for den, vil man udentvivl hverken savne Taarne eller Tinder, Longange og hemmelige Aftuk ker, eller noget Andet, der er charakteristist for den middelalderlige Bygningsmaade, som man har omarmet, med saamegen Forkjar lighed, hvorved Bygningen vil gjores ikke alene übequem, men maastee endog übrugelig. Istedetfor det simple Maskinene, igjen nem hvilket Friheden ellers arbeider: Kamre, som give Love, an svarlige Ministre, som udove dem, og Fyrsten oventil, som danner Knuden for det hele Samfund, vil man neppe her undlade at om give den baade med „Kaiser und Konig, Churfurst und Herzog, Marckgraf uud Gaugraf, Ritter und Knappe, Bauer und Burger, Zunftundlnnung", og qvale den ganske under denne Omgivelse. Desuden ere Interesserne for splittede i Tydstland til, at Frihe den sandsynligviis nogensinde vil kunne arbeide sig seierrig igjen nem der. Medens man arbeider og kjcemper for den paa et Sted, vil man vise sig ligegyldig for den paa et andet Sted; intetsteds ville Bestrcebelserne kunne samle sig tilstrcekkelig kraftige og almin delige til at kunne overvinde Modstanden, som man kan vare for visset om, uagtet hine Par Smaafyrsters Exempel, ikke vil ude blive ovenfra paa mange Punkter. Paa denne Nei vil derfor Tydstland neppe nogensinde naae sit Maal. Og give Gud! at det heller ilke vil naae sit Maal paa him anden Vei, paa hvilken det samtidig er staaet ind, og hvorved dette store Land er bleven til en sand Tortur for flere af dets Naboer. Medens der har yttret sig en temmelig almindelig Tragten efter at faae det constitutio nelle Regjeringssystem gjennemfort i det Indre af Landene, har en endnu langt almindeligere Tragten gjort sig gjceldende efter at give Statsbygningen udadtil et ret stort og imposcmt Udseende, thi her har den stjonneste Enighed viist sig. Foruden alle de frem mede Bestanddele, som i Aarhundredernes Lob ere blevne foiede til det tvdste Legeme, og hvilke man langtfra er tilsinds igjen at give Slip paa, vilde man endnu knytte til det cut det Andet, som vel oprindelig havde varet tydst; mett som for lang Tid siden havde ophort at vare det, idet det i Tidernes Lob i Vasen og Udseende havde udviklet sig saa ganske anderledes, end hvad der fremdeles var tydst, og omsider var bleven saa aldeles forskjellig i Institu20 tioner, i Interesse, ja endog i Sprog: — foruden Itali enere, Polakker, Ungarer, Bohmer etc., som man havde til egnet sig, kastedes meget talende og begjcerlige Blitte henover til Belglen og Holland, som man onstede at tilegne sig, hvis Be folkninger vistnok oprindelig havde varet af tydst Rod; men som senere i Aand og Retning havde stilt sig saa aldeles fra Tydst land, at man nu neppe vilde kunne foreslaae Noget for dem, der mere vilde satte dem i Fyr og Flamme, end igjen at knytte dem til dette Statslegeme. Desuden vilde man endnu indforlive saa meget Andet i sig, som aldrig havde varet tydst, og som paa det Inderligste onstede aldrig at blive tydst; men som man dog ikke vilde uudvare, for at Tydstland i fuldeste Maal kunne udfolde sin verdenshistoriste Betydning. Og man gik her iscmdhed frem paa en for dette Land temmelig eiendommelig Maade! Aldrig har en Smaadreng paa en af Foraarets forste Dage begivet sig ud paa Engmarken med storre Sikkerhed i Folelsen om fnart at kunne tilegne sig den lille Fugl, som hoppede ikte langt borte, ved at stroe Salt paa dens Hale, end Tydstland nu folte sig forvisset om, snart at komme i Besiddelse af hvad det saaledes oustede, og sym det derfor ikte tog i Vetankning, i Tankerne at indordne i sig og indromme en ikte lidet ionefaldende Plads inden dets fremti dige Grandser. Ja, det er iscmdhed en Befolkning, som til Fuld endthed forstaaer Kuusten, at gjore Regning nden Vert! Det var det aldgamle danske Hertugdsmme, Slesvig, hvis Befolkning for dens storste Deel i Aand og Sprog fremdeles var dansk, og den endnu nordligere Deel af Halvoen, det heelt igjennem danske Norre-Iylland, som fornemmelig stak Tydstland i Oinene, og som det nu fornemmelig havde faaet Lyst til. Tydstland maatte have en Flaade, maatte blive til en Sostat, for fuldstcendig at tunne udfore sin store historiske Rolle ; men hertil stulde de ncrvnte Land strcekninger tilligemed Holsten netop hjalpe det; tilsammentagne stulde de for Fremtiden udgjore Tydstlands Ad mir al stat. O, lykkelige Land, hvem et saadant Haab, en saadan Fremtid er stil let i Udsigt! Men, som en Folge af disse tydste Drommerier og Onster rettede nu en stor Deel af Tydstlands Befolkning Blik ket med den samme spcendte Opmartsomhed, som holdt Holsteen21 aarvaagent, hen mod det samme Tidspunkt, til hvilket dettes Be folkning stirrede med Forventning

om, at see dens bedste For haabninger virkeliggjort, — og pustede af alle Krafter til, for at forhindre, at Ilden, som ulmede i Holsten, imidlertid stulde stuttes, — og Gud stal vide, med hvilket mcegtigt Blcesevark alle disse tydste Lunger pustede! Samtidig med disse Bestrabelscr i Tydstland kom omsider den Magt, som hidindtil havde varet Danmarks Stotte der, til at indtage en langt anden og langt mindre gunstig Stilling til det. Vi have tidligere paapeget, hvorledes Osterrige under den Kamp imellem Tydstland og Danmark, som fulgte paa Begiven hederne i 1848, eftrhaanden var bleven til en fand Hjalp for dette. Der var rigtignok Noget ved de danske Tilstande, som langtfra huede Osterrige; som det gjerne havde seet cmderledes, og som det ogsaa bestrcebte sig for at faae forandret, nemlig Lan dets liberale og demokratiske Forfatning, — hvorledes stulde ogsaa det absolutistiske og aristokratiske Dsterrige nogensinde fuldt ud have kunnet sympathisere med det liberale og demokratiske Danmark? — men der var tilligc noget Andet, som Osterrige hadede endnu mere, end det Frie og Folkelige i Danmarks Forfatning, der hel ler ikke nogensinde, som Folge af Danmarks geographiste Belig genhet» ligeoverfor det, vilde kunne faae nogen directe Indflydelse paa dets egne Tilstande, — og dette Andet var Preussen og dets Udvidelsesplaner og desuden det fordarvelige, det fatale Nationa litetsprincip, som man netop fra tydst Side havde villet bringe til Anvendelse Norden for Elben. Paa Grund af dette storre Had havde Osterrige understottet og var vedbleven med at under stotte Danmark. Men Osterrige havde i den seneste Tid indtaget en ganske anden Stilling. Det havde med den samme Tillid til Ovcrlegenheden hos dets militaire Styrke, som det stedse med en ganste markelig Sindets Elasticitet meget snart gjenvinder selv efter at have modtaget de starteste, de mest hacmdgribelige Beviser paa det Modsatte, — med denne samme Tillid havde det nu op taget den Handske, som Frankrige havde kastet til det i Italien. Ja, dets Overmod begyndte at overstige alle Grcendser! I sin Proklamation til Armeen udtaler Overbefalingsmanden, Giulai,22 at Franstmcendene ikke engang ville vove, at trade den under Ti nene! Men disse osterrigste Illusjoner bleve snart paa det Fuld stcendigste adspredte. Det samme Skuespil, til hvilket Europa saa ofte har varet Vidne og til hvilket det omsider var bleven vant, gjen tog sig atter : Dobbelt-Ornen maatte stygte for den franske Om; Osterrige modtog ved Magenta og Solferino igjen nogle af disse vceldige Slag, som oftere have kastet det paa Ryg, og som denne Gang bragte det til at vakle saa langt tilbage, at bet maatte op give det Tag, som det havde faaet i en stor Deel af Nord-Ita lien, og ved hvilket det hidindtil havde holdt fast med Mustlernes hele Spanding. Dets Stilling blev nu meget betcenkelig. Tets Armee, dets fornemste, dets kjcereste og meest Tillid indgydende Stotte, var gjentagende bleven flagen og i hoi Grad svalket ; dets Finantser i den aller jammerligste Forfatning; overalt omkring i Provindserne Misstemning og tildeels Opsatsighed! Hvor fortviv let dets Stilling har varet, fremgaaer tydeligst af d^t Middel, som det nu cmtog at maatte gribe til, for at gjore den bedre: Den osterrigste Regjering bestemte sig til, uden at vare tvungen dertil ved nogensomhelst directe Ind flydelse udenfra, at indfore en Forfatning med Dis cusfioner og Offentlighet», en constitutionel Forfat ning! Man kan ikke vare i Tvivl om, med hvilken Oprigtighed i Tanke og Folelse dette Skridt foretoges! Det saae samtidigt ud til, at Osterrige vilde komme til at tabe dets gamle, dybt rodfcestede Indflydelse i det ovrige Tydstland; at det der ganske vilde blive overftoiet af Preussen, — ja, udeu den italienske Krig havde der endog varet Tale om, da og for Fremtiden at lagge Tydstlands Kommandostav i Preussens Hander. Ogsaa her maatte der uopholdeligt gjores Noget, for at bevare hvad der endnu var tilbage af Indflydelse og for om muligt at gjenvinde hvad der allerede var gaaet tabt af den, — og Osterrige betcenkte sig itle lange ! Det begyndte i Frankfurt at svarme for Frihed, for Tydst lands Enhed, for Tydstlands voxende Storhet» ; at svarme ligesaa ungdommeligt varmt herfor som nogensomhelst Professor af Gotha- Partiet; at deeltage i alle de Drommerier, som nu i langere Tid havde bestjaftiget de tydste Hjerner og sat den tydste Ind23 bildningskraft meest i Bevagelse. Det var isandhed en ganste mcerkelig Forandring, som var foregaaet med den gamle Habs burger! Allongeparykken var bleven lagt tilside; den guldbebram mede Floielsvams, Knabur.erne, Skospcenderne — Alt var bleven kaster tilside; ja, endog den fornemme Holdning, det fornemme Alvor og den fornemme Mine var bleven lagt tilside, og han fremtraadte i moderne Dragt, velborstet i Frakke og lange klader, med Ungdom og Munterhet» i Minespillet, med Ild i Oiet, og talede varmt og begavet for Nntidens storstc og bedste Ideer. Og han talede herfor med en saadan tilsynelatende 3Cgt hed i Folelser og Anskuelser, at hans Collega, Hohenzrllern, ved Siden af ham uvilkaarligen blev trangt hen i Skyggen. Tenne havde vistnok heller ikke undladt, at intfinde sig i en aldeles mo derne Dragt; han stod ikke mindre blank og velborstet ved Siden af

ham, og talede med ikte mindre tilsyneladende Oprigtighed i Betoningen om det Storste og Bedste, som satte Nunden i Be vagelse. Men Hohenzollern var uheltigviis kommen til, hjemme hos sig selv ikke saa ganste at vise i Gjerning, hvad han ude havde udtalt sig for med saa mange og varme Ord, og man havde desuarre begyndt at Nare nogen Tvivl om Wgtheden og Oprigtigheden i hans Meninger og Indstydelser. Saaledes stode Sagerne,- da den danske Regjering ved Martspatentct fra forrige Nar bragte de holstenste Stander til igjen at henvende sig til For bundsforsamlingen i Frankfurt, og fremkaldt en af de mange Riv ninger imellem den og Danmark, som i de senere Aar havte paa kalot Europas Opmarlsomhed. Som bekjendt truede Forbuttds forsamlingen med Gxecution i Holsten, og havde allerede gjort Skridt til Udforelsen af denne Trusel. Alligevel er der neppe no gen Tvivl om — de det engelske Parlament forelagte Documen ter om den danst-tydste Strid synes at satte det udenfor al Tvivl — at Rivningerne ogsaa denne Gang havde ophort uden at frem kalde alvorlige Folger, dersom ikke en for Oieblikket uforudseet Begivenhed af den allerstsrste Vigtighed imidlertid var indtraadt. Rygtet om en afstuttet Alliancetraktat imellem den dcmste og den svenst-norste Regjering; Grev Manderstroms lange om ikke mange Noter og Grev Russels mange om ikke lange Noter, og maastee24 dertil nogle smaae Indrommelser uden Folge og Betydning fra dansk Side vilde udentvivl ellers omsider have gjort Ende paa disse Stridigheder. Men da indtraadte pludselig Frederik den Syvendes Dsds fald, og gav oieblikkelig Situationen et ganste andet Udseende, et saa alvorligt og truende Udseende, at Frygten blev almindelig i Europa for, at en Krigsflamme, som i Udstrakning og indre Kraft neppe nogensinde havde seet sin Lige, snart vilde komme til at gaae odelaggende henover denne vor Verdensdeel. Der steete, hvad man maatte have ventet: dette Dodsfald virkede i Tydstland oieblikkeligen som en Pind, der er bleven stuk ken i en Myrtue; det begyndte overalt at bevage stg uroligt; hvor der hidindtil ikkun havde viist sig übetydelige Svoer af Liv og Bevagelse, hvori Livet hidindtil ikkun havde yttret sig stille og ro ligt til Udforelsen af Dagens tilvante Gjerning, myldrede det nu fra alle Kanter feberagtigt frem; der viste sig en Jagen afsted paakors og paatvers, en Loben mod hincmden, paa hinanden, over hincmden, som tydede uimodsigeligt hen paa, at noget af det meest Gribende var indtruffet. Det vårede dog ikke lange inden denne vilde Bevagelse, som i Begyndelfen syntes uden Maal og Meed, ved en indtruffen Begivenhed erholdt Retning og Bestemmelse: Augustenborgeren fremtraadte med Arvefor-dringer paa Hertugdommerne Norden for Elben. Det var rig tignok ikke langer den samme gamle Rav, der havde bidraget saa meget til at fremkalde Urolighederne i 1848; som havde haabet at siste en Guldkrone op for sig selv udaf disse Bevagelser; men som heldigviis denne Gang havde faaet Lon som forskyldt, og paa det Fuldstcendigste var bleven stusset i sine Forventninger, — det var rigtignok ikke langer den Samme; han holdt sig ved denne Leilighet» i Baggrunden, idet han lod sin aldste Son fremtråde som Indehaver af Familiens paastaaede Rettigheder. Men hvor ledes det havde sig med disse Rettigheder, maa for enhver Uhil det vare utvivlsomt. Til Slesvig kunde der for Oieblikket for Augustenborgeren, selv om der ikke var bleven gjort Afkald paa Familiens offentlige Nrverettigheder, ikte vare Spoer af Net. Sles vig var et dansk Land, som utvivlsomt havde Arvefolge tilfal25 les med Danmark, i den senere Tid Kongelovens Arvefolge, efter hvilken Arveretten tilfaldt saavel den mandlige som qvindelige Linie af det regjerende Huns. Saalcenge der af den kongelige Green af den oldenbnrgste Stamme var noget Afkom tilbage enten af den mandlige eller qvindelige Linie, kunde der ikke blive Tale om noget Spoer af Arveret for Augustenborgeren. I Holsten havde derimod Arvefolgen tidligere varet agnatisk, og, forfaavidt som det maatte vise sig, at Augustenborgeren var den celdste gjen levende Agnat af det oldenbnrgste Huns, vilde han have havt Ret til en Deel af Holsten, til den tidligere saakaldte kongelige Deel af dette Hertugdomme. Til den anden Deel, den gottorpste, havde den russiste Keiserfamilie tidligere havt Arveret; men havde, som bekjendt, mod at erholde Oldenborg og Delmenhorst, fraskre vet sig Retten hertil, dog kun til Gunst for den dalevende Konge og hans Descendenter og rette Efterkommere paa den danske Throne. Hvad Augustenborgeren vilde have havt Ret til, dersom det maatte vise sig, at han var den celdste gjenlevende Agnat af det olden bnrgste Huus, vilde altsaa vare den tidligere kongelige Deel af Holsten; men den Ret havde han, som vilterligt, paa det Hoi tideligste fraskrevet sig, for sig og sin Wt, efterat Urolighederne i Hertugdommerne vare endte i 1852, og havde herved bidraget til, at faae Londonertraktatens Bestemmelser gjennemforte, ved hvilke Kongelovens Arvefolge forandredes og for Fremtiden be stemtes eensartet for det hele danske Monarchie. For Familiens Arvegodser i Hertugdommerne i Forbindelse med Frastnvelsen af Arveretten til hvilkensomhelst Deel af det danske Monarchie havde dens Hoved

betinget sig og faaet udbetalt en rundelig og rigelig Erstatning i Penge. Herved havde han seet sig istand til, paa andre Kanter at indkjsbe Godser af betydelig Vardi, ved hvilke Familiens ydre Anseelse, dens Fremtraden i ydre Herlighet» fuld standigen vare blevne opretholdte. Der kan ikke tankes en upar tisk Domstol i den hele vide Verden, som, om Sporgsmaalet nu var bleven den forelagt, ikke vilde have frakjendt den nye augusten borgste Prcetendent ethvert Spoer af Ret til de Arvelande, som han gjorde Fordring paa; men uheldigviis kuude den Domstol, som forst og ncermest havde paataget sig Sporgsmaalets Besoa26 relse, langt fra henregnes til de upartiske. Det var Folkeopinio nen i Tydstland med den „schwarz-gold-rothe" Hertug af Co burg-Gotha i Spidsen, som oieblikkeligen satte sig paa Dommer sadet, og, uden at lytte til Indsigelser fra nogensomhelst Kant, uden videre med et skingrende Hurra tilljendte Augustenborgeren Alt, hvad han fordrede. Derncest var det Forbundsforsamlingen i Frankfurt, der egentlig ikke havde mere med Sagens Afgjorelse at bestille, end hiin revolutionaire Domstol under aaben Himmel, som vi netop have paapeget; men som ikke destomindre tillod at den indbragtes for dens Forum, og utvivlsomt oieblikkeligen vilde have afgjort den paa den samme summariske Maade og med Hen syn til Resultatet ligedan som dens selvbestaltede Collegaer paa den offentlige Plads, dersom ikke tilfceldigviis meget interesserede og meget vagtigere Stemmer i dens egen Midte havde modsat sig dette Stormlob i Afgjorelsen, — og man vilde igjen have varet Vidne til det samme umoralske, det samme uhyggelige Syn, som endnu fremdeles, uagtet vore civiliserede Tilstande, saa ofte moder os fra Samfundets Hoider, at den samme Magt, som er sat til at gjennemfore hvad der er Ret og til at vaage over det, og som fra den Svageres Side ikke taaler nogensomhelst Mod stand, men forer hvad den har fastsat som Ret igjennem med Ild og Svcerd, nåar det gjcelder den selv, paa den meest cyniste Maade stubber Retten tilside, og lader sig lede af den meest aa benbare, den meest usminkede Selvinteresse. Osterrige og Preussen befandt sig under alt Dette i en egen Stilling. De havde varet Deeltagere i Londonertractaten, — det vilde for Verdens Oie dog see noget besynderligt ud, dersom de nu uden videre fornagtede den Tractat, som de selv havde va ret med at bringe istant», og som de selv havde undertegnet. Denne Tractat er vistnok, i ethvert Tilfalde for den Ene af tem, en Torn i Oiet; men der maatte dog forst levnes dem Tid til, at sammenvave et Flor af Skingrunde, til at kaste over sig, for dog at kunne fore den blinde Mangde bag Lyset, inden man stred til at sonderrive et Document, som man selv med Haand og Segl havde vedlaget og forpligtet sig til opretholde. For Preusseu var desuden den Gang, som Sagerne begyndte at tåge i Hertugdom27 merne, langtfra tiltalende. Preussen vilde udentvivl Intet heller, end at det ene eller begge Hertugdommerne bleve revne fra Dan mark; men at Augustenborgeren stulde faae den, huede det neppe synderligt. Preussen havde nu i mange Aar stirret henover til disse Hertugdommer, og Munden havde stadigt lsbet i Vand efter dem; det var et Bytte, som det havde udseet for sig selv. Det vilde gjerne have Hertugdommerne fra Danmark; men dog for nemmelig ikkun under een Betingelse, nemlig at de tilfaldt Preus sen. Hertil kom endnu for begge de tydste Stormagter, baade for Osterige og Preussen, som Motiv til ikke at gaae Haand i Haand sammen med det svrige Tydstland i disse kritiske Dieblikke, at der under den Bevagelse, som havde Arvefolgen i Hertugdom merne til aabenbart Losen, maastee stjulede sig revolutionaire Ten deutser, der, dersom de ilke traadtes kraftigt imsde, muligens kunde voxe og udvikle sig, indtil de kunde fremkalde ligesaa beklagelige Rystelser, som de i det memorable og forfardelige Aar 1848. Af disse forskjellige Grunde bestemte Dsterrige og Preussen sig til at slaae ind paa en anden Sei, end det ovrige Tydstland. De frem traadte offentlig med den Erklcering, at de holdt sig bundne ved Londonertractaten, og for eget Vedkommende vilde opretholde dens Bestemmelser. For at faae den militaire Afgjorelt i deres Magt, fremkom de til Forbundsdagen og det ovrige Tydstland med den ret plausible Paastcmd, at, da det var de, som paa Tydst lands Vegne havde afsluttet Freden med Danmark i 1851, det ogsaa ncermest tilkom dem, at aftvinge dette Land Fyldestgjorelse for det Brud paa dets Lofter, som de paastode at det havde gjort sig skyldig i. Hvorledes det havde sig med dette paastaaede Trac tatsbrud, maa nu for enhver Uhildet vare tydeligt nok. Det var igjen et Blad udaf Preussens politiske Lsgnsamling, med hvilket det haabede at kunne kaste Verden Blaar i Oinene, medens det arbeidede paa at opnaae nogle af dets rovgjcerrige Hensigter. Det var fornemmelig Danmarks Lofter om Behandlingen af den tydst talende Deel af Slesvigs Befolkning, som paastodes ikke at vare blevne opfyldte; men det maa nu, ved samtlige Vidnesbyrd fra upartiske lagttagere, stane tydeligt for Enhver, at den danske Re gjering paa det Samvittighetsfulleste har opfyldt de Forpligtelser,28 som det i saa Henseende havde paataget sig, og at det i

denne Retning ikke kunde have gaaet videre eller have gjort mere, uden paa det Groveste at tilsidesatte dens Pligter mod Danmark selv, dets egen danske Befolkning. Medens Forbundsforsamlingen stred til at udfsre den Execution i Holsten, som den lange havde truet med, dannede de tyende tydste Stormagter af egne Tropper forst en Reserve for Forbundscontingentet, og sendte senere paa egen Haand betydelige Troppemasser mod Elben og ind i Holsten. For Dem, der ikke kjendte til fornemmelig Preussens lognagtige Politik og som ikke havde fulgt det paa dets utallige Snigveie henigjennem Historien, knnde det maastee synes som et Held for Danmark, at de tyende tydste Stormagter nu toge Afgjorelsen af dets Stridigheder med Tydstland i deres egen Haand. Disse Magter vilde, som de offentligen havde erklaret, holde Londoner tractatens Bestemmelser i Agt og 3Ere, det dcmste Monarchies Integritet kunde folgelig under denne Afgjorelse ikke ndsattes for nogensomhelst Fare. Rigtignok havde de paataget sig, at fordre Fyldestgjorelse for paastaaet Brnd paa de imellem dem og den danste Regjering indgaaede Overeenskomster; men dette Brud gjaldt dog egentlig mindre fremtrådende Punkter, og man kunde derfor mene, at med lidt Eftergivenhed fra dansk Side en Udjcevning af Stridighederne let vilde kunne opnaaes. Men til Wre for den mere almene Indsigt og lagttagelsesevne maa det fremhceves, at der neppe vare Mange, som lode sig fore bag Lyset ved disse Betragtninger ; man kjendte fornemmelig Preussen for vel; de Fleste havde det tydeligt paa Folelsen, at man ligesaagodt kunde fatte Ulven til Vogter for Faareflokken, for at beskytte den mod Hundene, som at tillade Preussen at afgjore Stridighederne med Danmark i Haab om paa denne Maade at opnaae et for dette Land gunstigere Resultat. Det kan maastee den Gang have syntes, at der dog i den Omstandighet», at de tyende tydste Stor magter strede ind Haand i Haand, maatte indeholdes nogen Ga rantie; Dette, at Habsburgeren gik ved Siden af Hohenzollern, kunde synes at tjene nogenledes til Betryggelse for alle Parter, idet man maastee har tankt sig, at den Forstnavnte, når hans Collega, Hohenzollern, udstrakte Armen for at fylde egne Lom29 mer, ikke vilde undlade at gribe ham om Haanden, for at forhin dre ham i Udforelsen af disse hans egenkjarlige Henstgter. Vi ville ikte nagte, at der ligeoverfor Tydstland maatte indeholdes megen Betryggelse i den fremhavede Omstandighed ; men med Hen syn til Danmark skillede Sagen sig ganste anderledes; for Enhver, der med Opmcerksomhed havde iagttaget den forandrede Stilling, som Osterrige i den senere Tid havde indtaget ligeoverfor Opini onen i Tydstland, maatte det staae temmeligt klart, at Danmarks Udsigter ikke bleve synderlig lysere ved dette nye Broderstad imel lem de tvende Magter. Osterrige havde nok, når egne Interes ser raabte saa tydeligt som netop Tilfaldet havde varet, tunnet stille sig medarbeidende ligeoverfor den offentlige Mening i Tydst land; men der kunde neppe vare nogen Tvivl om, at det, når det cmtog, at disse Interesser igjen vare blevne filtrede, ikte vilde undlade, at arbeide paa atter at bringe sig i Samklang med dette offentlige Omdomme, og for at opnaae Dette, lunde der heller ille vare nogen Tvivl om, Hvo der vilde komme til at betale Gildet: for igjen at komme til at staae sig godt med Tydstland, vilde Osterrige neppe betcenke sig paa at tåge fra Danmark; det vilde neppe have synderlige Skrupler ved, at rive store Stykker udaf dette Land, for dermed at stille den tydste Huuger, og paa denne Maade igjen gjore sig Dyret foieligt og underdanig.. Medens disse morke Uveirsstyer tråk op over Danmarks syd lige Grcendser, var Stemningen i Landet selv itle den bedste. Det manglede paa Sammenhold, paa Enighet», og som Folge heraf ogfaa paa Fortro stning til Fremtiden. Onsterne og For haabningerne arbeidede chaotist og medarbeidede hverandre. Den Knude, som hidindtil havde holdt Landet sammen, var af Skjeb nen pludfeligen bleven overstaaren, og den nye Knude, som kom i dens Sted, var for lost sammentrukken, og flere af de Vacmt», som udfordredes for at give den Styrke, begyndte allerede at losne sig udaf den. Frederik den Syvendes Levninger bragtes under Sorg og Taarer til Roeskilde. Saalcenge Frederik den Syvende levede, nceredes i Danmark ingen alvorlig Frygt for de Rivninger, i hvilke Landet var kommet til Tydstland. Hans Ret til de Lande, over hvilke han herskede, var übestridelig, ingen Ind30 stgelse vilde kunne have sig imod. den; men heraf fulgte temmelig sikkert, at ingen alvorlig Fare truede Monarchiets Integritet. Ja, den Omstandighet», som vi tidligere have paapeget, at der gaves et Tidspunkt udenfor Frederik den Syvendes Levetid, til hvilket Danmarks aabenbare og skjulte Fiender stuede hen med Haab om, at kunne virkeliggjore deres morke Planer mod dette Land, maatte bevirke, at disse Fiender, saalcenge han levede, neppe, hvorledes ogsaa Forholdene Mede sig, vilde bringe deres Mellemvarende med ham paa Spidsen. Desuden havde Frederik den Syvende knyttet fornemmelig Kongerigets Indvaancre med de starteste Baand til sig. Frederik den Syvende var maastee en af de mindst Begavede af en sEt, som tilvisse ikke har havt nogen

Overftodighed af begavede Personer af fremvise; hans private Liv udviste flere svage Sider og de Kvaliteter, gf hvilke han utvivl somt var i Besiddelse, vare nasten samtlige af en negativ Charat teer; men iblandt dem var dog een, som var positiv i sin Natur, og som ikke usandsynligen vil bevirke, at den Sidste af Olden borgerne i Historiens Dom vil komme til at staae som den For ste af dem. Han var dansk, folte for Danmark, troede paa Danmark, havde übetinget Tillid til Danmark. Enhver i dette Land havde derfor den fulde Fortrostning til ham om, at, saa lcenge han forte Scepteret, ikke en Toddel af Danmarks Ret vilde blive opgiven ligeoverfor Tydstland. Ved den Eftergivenhed, som han havde udviist ligeoverfor sine Undersaatters Onster, idet han havde indrommet dem en hoi Grad af politisk Frihed, havde han for bestandig vundet deres Hjerter. Der var her imellem Fyrste og Folk et Tillidens, Velvilliens og tildeels Kjcerlighedens Baand tilstede, forn maatte gjore start i vanskelige Tider. Anderledes var det med hans Efterfolger paa Thronen. Det Tidspunkt var indttuffet, da Statsstibet utvivlsomt vilde blive udsat for de vold somste Storme, og man kunde vistnok nare Frygt for, at Man den, forn netop var kommen til Roret, ikke alene maastee savnede den tilstrakkelige Muskel i Armen til at styre den i den kommende Stormnat; men, hvad der var varre, maastee ogsaa tilstrakkeligt Mod og tilstraltelig Villie til kjekt at udscette sig for Stormnat tens Nadster, for paa denne Maade maastee at redde Slibet,31 istedetfor forsagt at soge Nodshavn, og derved sandsynligviis bringe det til at knuses midt imellem Klipper og Ekjcer. Man kjendte hidindtil ,kun lidet til den nye Konge. Hans private Liv, til hvilket man alene kjendte, var vist nok i hoi Grad agtvcertigt. Man vidste, at man i ham havde en Person foran sig, ter var i Besiddelse af det private og huuslige Livs meest fremtrådende Dyder; han havde viist sig som god Wgtefalle, god Familiefader, ftedfe som en rctstassen og hcederlig Mand. Men, hvad man sav nede Kundstab om, var ikke alene hans Forstands Udstrcekning og Egenskaber; men, hvad der nu meest maatte komme i Betragt ning, ogsaa om hans offentlige Sympathier, og med Hensyn til disse kuude man nok synes berettiget til at nare nogen Frygt. Han var selv tydst af Fodsel, af et af den oldenborgste Stamme udsprunget Stud, eu fyrstelig Familie, som havde varet knyttet til den tydste Deel af Hertugdommerne — altsaa af Fodfel tydst og Aristokrat. Sine Rettigheder til den danske Throne havde han erhvervet ved Giftermaal i en Familie, som Enhver vidste var saa tydst og aristokratistsindet som muligt, i Sint» og Slind, lige fra Issen til Fodsaalen, lige ud i Neglespidserne, og man troede om den nye Konge, at han lod sig lede meget af dette Familie forhold. Man kunde derfor neppe unddrage sig for Frygten for, at han som Aristokrat, og fornemmelig som tydsk Aristokrat, ikte vilde betragte den danske meget folkelige, demokratiske Forfatning med noget gunstigt Die, og allerede denne Frygt maatte bevirke, at Mange stuede med Mistillit» hen i Fremtiden og i de vanske lige Oieblitke, som uccrmede sig, savnede den Sjaleils Uforsagt hed, som stulde danne Staalet, fra hvilket den fornemste Mod stants Kraft stulde hentes. Han var tydsk, og havde levet meest, og, som man troede, helst under tydste Omgivelser, hans Hjerte var derfor udentvivl i Tydstland. Men, da Folel ferne, som man maatte cmtage, havde tåget denne Retning hos ham, maatte man ilke da befrygte, at han under de Stridigheder, i hvilke Danmark var kommen til Tydstland, gjerne vilde fire paa Danmarks Ret, for at tilfredsstille Tydstland? Og dette maatte man befrygte saameget mere, som ikke alene hans Folelser, hans Hjerte maatte, forn man cmtog, drage ham dertil; men ogsaa32 hans Interesse, og denne paa det allerstarkeste. Hans Rettighe der til den danste Throne vare nemlig knyttede til Betingelsen af, at Monarchiets Integritet blev opretholdt. Ikkun un der denne Betingelse vare de fornodne Renunciationer paa for meentlige Arverettigheder blevne afgivne; ikkun under Betingelse af, at Intet opgaves af hvad der formentlig var danfk i Mo narchiet, ikte det Ringeste hverken af Kongeriget eller Slesvig, havde han modtaget Thronrettigheden for sig og sin 3Et; Mun under denne Betingelse var den bleven ham tilkjendt af offentlige Myndigheder i Danmark. For ham var altsaa Opretholdelsen af Monarchiets Integritet af allerhoieste Vigtighed. Men hvorledes kunde han under Forholdene, saaledes forn de Mede sig, gjore sig Haab om, at bevare Monarchiet samlet, dersom han ikke paa Danmarks Bekostning tilfredsstillede Tydstland? Det kunde endnu synes ham, at der dog fremdeles stod een Udvei aaben for ham, nemlig at give efter for Tydstlands Klager, at opfvlde hvad der ofte var udtalt som det varmeste Onste af den tydsttalende Deel af Monarchiets Befolkning. Disse Klager havde fornemmelig varet rettede mod det Tryt, som man paastod den tydste Deel af Hertugdommet Slesvig led under; dette Onste gik ud paa, at tilveiebringe en langt inderligere Forbindelse imellem de tyende Hertugdsmmer, eud den, som nu havde bestaaet; at losne Sles vig igjen fra Danmark, for atter at knytte det til Holsten; at danne et Slesvig-Holsten af dem begge, der for

Fremtiden kunde staae Danmark sideordnet, og ikkun vare svagt bundet til det ved en Personalunion. Det forste Maal, nemlig Tilfredsstillelsen af Tydstlands hsirsstede Klager, kunde rigtignok ikkun opnaaes ved at gjore et langt Skridt tilbage igjen; ved atter at fremsoge Til standene saaledes, som de havde varet for 1848; ved at bortkaste Frugterne af en temmelig lang Rakte af meget moisommelige Aar, i hvilke dog Noget var udrettet til Gavn for Danmark. For at naae det andet Maal ved Opfyldelsen af det Onste, forn var ble ven fremstillet som det varmeste hos Hertugdommernes Befolkning, maatte der rigtignok gjores et endnu langt voldsommere Skridt tilbage i Tiden, et Skridt med Syvmilestovler, et Skridt tilbage henover flere Aarhundreder lige hen i Middelalderen. Det var33 tydeligt nok, at, om disse Skridt bleve gjorte, Danmarks Fremtid vilde blive udsat for den alleralvorligste Fare; at Skjebnen med det Samme udentvivl vilde udraabe sit I^wis over det aldgamle, det mere end tustndaarige Rige; men maatte det alligevel ikke be frygtes, at Kongen af sine tydste Folelser og af sin personlige og sin Families Interesse vilde lade sig drage hen mod disse Maal? Hvormeget maa ikke Frygten herfor have bidraget til, at svakte Sammenholdet; at dampe Modet og Tilliden i Landet? Og stulde nu den Forudsatning, under hvilken Kongen var bleven havet til Danmarks Throne, komme til at glippe; stulde Betingelsen for hans Ret til Thronen ikke kunne opfyldes, stulde Monarchiets In tegritet ikke kunne opretholdes ; stulde det blive nsdvendigt, at op give hele Slesvig eller en Deel deraf, — hvorledes vilde det da komme til at gaae? Under al den Nod, i hvilken Landet uden tvivl vilde blive stedt, midt under den fortvivlede Kamp paa Liv og Dsd mod overmagtige Fiender, maastee endnu til en Kamp om Thronen i Landets Indre! Medens det saa saaledes ud i Daumark selv, vare dets Ud sigter udenfor ikke synderlig lysere. Det havde omsider lyttedes det, na st en at knytte en Allieret til sig; men denne Ncesten-Al lierede havde pludselig igjen trukket sig tilbage, og havde ladet det atter staae ganste alene. Vi sigte, som det er let at marke, her til den Alliancetractat mellem Danmark og Sverig-Norge, som allerede var fcerdig i dens Bestemmelse og ikkun ventede paa de for nodne Underskrifter, for at trade i Kraft, da Efterretningen om Frederik den Syvendes uventede Dot» indtraf, og bragte den stan dinavifle Halvoe's Udenrigsstyrelse til strax at gjsre Holdt, for forst at see Tiden an, inden den trattatmcessig vilde binde sig til, hvad den med Danmark allerede havde vedlaget og var kommen over eens om. Man har tillagt Grev Manderstrom Impulsen til denne Beslutning, og har ikke sjelden overost ham med Bebreidelser her for, idet man har nreent, at han derved har udviist en altfor stor og ikke lidet forkastelig Forstgtighed, ja, man er endog gaaet saa vidt, at malt for denne Beslutning har anklaget ham for aaben bart Brud paa Tro og Love. Det forekommer os, at man i disse Bebreidelser og denne Anklage Me har varet ganste retfardig, og34 at Grev Manderstrom, om det forsvrigt er fra ham, at Stsdet til Udenrigsstyrelfens nye Optrceden er udgaaet, ved denne Leilig het» har handlet baade statsmcmdsmassigt og rigtigt. Man vil Me kunne nagte, at Situationen, da den svenfl-norste Udenrigsstyrelse bestemte sig til at gjore Holdt, aldeles havde forandret sig, ja, saa aldeles, at denne Styrelse var berettiget til at antage, at den, ved nu at standse paa sin Vei, vilde gavne Danmarks Sag, iste detfor at stade den. Tidligere Mede Sagen sig saaledes, at Dan mark i dets Stridigheder med Tydstland neppe vilde kunne gjore Regning paa nogen anden Allieret, end de skandinaviske Brodre paa Halvsen, og at en Alliance med dem under Forholdene, forn de da Mede sig, maatte vare fuldkommen tilstrcekkelig for Danmark til, at modstaae det Tryl, som gjordes paa det fra Tydstland. Med denne Udsigt for Oiet maatte det fremstille sig forn Pligt for Halvsens Styrelse, saafremt den havde Hjertet paa rette Sted, Me at unddrage sig for en Alliance, der vilde vare saa gavnlig for Danmark. Anderledes forholdt det sig efter Frederik den Syven des Dsd. Ved de Arvepratensioner, forn ncesten umiddelbart der efter gjordes gjceldende paa Hertugdommerne Norden for Elben, og forn bleve modtagne med saa stingrende Bifaldsraab og om armede med faa megen Lidenstab af det hele, store Tydstland, var det med temmelig Sikkerhet» at forudsee, at der fra tydst Side meget snart vilde blive gjort Indgreb i det danske Monarchies Integritet, og at saaledes Londonertrattaten vilde blive kranket i sit vigtigste Oiemed. Man maatte endnu vare berettiget til at antage, at de Magter, som havde undertegnet denne Tractat, og saa vilde vide at forsvare og opretholde den. Der er nemlig in» gen anden Grund til at forklare sig denne Tractats Tilbliven paa, end ved at antage, at de Magter, som havde undertegnet den, vare gaaede ud fra den Forudsoetning, at det danste Monarchie i dets Heelhed var nodvendigt for Ligevcegtens Bevarelse i Europa, at Europas hoieste almindelige Interesser fordrede paa det meest bydende, at dette Monarchie opretholdtes i dets Heelhed, og da disse Magter utvivlsomt vare i Besiddelse af Midlerne til at gjen

nemfore, hvad der saa bydende havde paatrangt sig dem som det Rette og som de ved deres Underskrifter paa det Bestemteste havde35 erklceret sig for, kunde man neppe tvivle om, at et tilstrcekkeligt Forsvar fra dem vilde udgaae for det betrcengte Danmark. Dette maatte Udenrigsstyrelsen for den skandinaviske Halvoe endnu vare berettiget til at antage, og maatte netop derved afholdes fra, at lade Halvoens Riger optrcede activt ved Siden af Danmark, da den maatte befrygte, at den maastee paa denne Maade vilde for hindre, at en Hjalp saa langt tilstrakkeligere, end dens egen, blev dette Land til Deel fra andre Kanter. Vi vide Me, om de Mo tiver, forn vi ovenfor have tillagt Halvoens Udenrigsstyrelse, ere de rigtige: men de forekomme os at vare saaledes i Samklang med dens tidligere Optrceden og dens tidligere Udtalelser, at de maae betragtes som rigtige. Den Anklage, som har varet rettet mod denne Udenrigsstyrelse, og farlig mod Grev Manderstrom, forekommer os saaledes Me at vare ganske retfardig ; derimot» fore kommer det os, at en anden Anklage med langt storre Grund kan rettes, vist nok Me mod Udenrigsstyrelsen i Halvoens Riger; men mod disse Rigers hele Regjeringer. Dette, at man ved det an givne Tidspunkt bestemte sig for, at see Tiden an, synes os, som vi netop have udhcevet, Me at fortjene nogen Dadel ; men at man fra nu af i langere Tid saagodt som aldeles lagde Han derneiSkjodet, det fortjener derimod, som det forekommer os, i hoi Grad at dadles. Thi vistnok var det ved det Tids punkt, ved hvilket vi netop have dvalet, endnu at antage, at Lon donertrcMatens Undertegnere vilde vide, om fornodent, med Vaa ben i Haand at opretholde dens Bestemmelser — en Formening, som imidlertid Uge for Uge maatte tabe sig mere og mere — og, vi ville tilfoie, vistnok var det endnu en ganste almindelig For modning i vor hele Verdensdeel — en Formodning, som de fleste Cabinetter syntes at dele med det store Publikum — at ingen egentlige Fiendtligheder vilde finde Sted imellem de stridende Magter inden Foraarets Komme, — vi sige, vist nok forholdt det sig saaledes med begge disse Punkter; men alligevel vare de Interesser, som nu stode paa Spil for Halvoens Folk, altfor store til at dens Regjeringer ikke burde have varet forberedte paa alle Eventualiteter, til at de burde have ladet sig berolige ved en Sandsynlighedsberegning, hvor tilfredsstillende og sikter den ogsaa36 syntes at vare. Med det langsomme Maskinene, som fornemme lig i det ene af Nigerne maa sattes i Bevagelse, inden de for nodne Midler under overordentlige Forhold, som de netop sted findende, kunne stilles til Regjeringens Afbenyttelse, burde der udentvivl oieblikkeligen vare lagt Haand paa Varket. Man burde oieblikkeligen have begyndt med, at scette Har og Flaade i tjenst dygtig Stand; man burde, saasnart det havde ladet sig gjore, have henvendt sig til den bevilgende Myndighed om yderligere Midler til dette forberedende Skridt, og om tilstrcekkelige Midler til, senere at kunne agere med denne Har og denne Flaade, om det maatte blive nodvendigt. Var dette steet, vilde det skandina viske Norden maastee vare bleven staanet for en stor Sorg og for en stor Krcenkelse, og dets Fremtid Me, som det nu seer ud til, for bestandig vare bleven undergravet, thi, ved det afgjsrende Dieblik, som snart narmcde sig, var det maastee ikke saameget Mangel paa Villie, som den bedrsveligste Mangel paa Evne, der holdt Nigernes Styrelse tilbage fra at yde Hjalp, hvor det dog ncermest tilkom dem at hjcelpe. Men saa aldeles uforbe redt var man, at man i det ene af Rigerne, forst efterat Kano nerne havde tordnet ved Danevirke begyndte at anvende nogle Smaafummer til Indkjob for Armeen af Blaalarred til Skjorter og Hestelader til Skotoi! Det Haab, som man i Danmark havde nceret om Englands Bistand, begyndte allerede at svinde mere og mere Eng land havde varet Medundertegner af Londonertraktaten; dets re gjerende Familie var ved en vigtig Forbindelse nylig bleven knyttet noie til den 3Ct, som netop var bleven havet til Danmarks Throne; desuden havde det Me manglet paa Antydninger fra de meest ind flydelsesrige Myndigheder i hiint Land om, at Danmark, om det blev overfaldet af TyMand, ikke vilde savne Englands Hjalp. Dettes Forste-Minister havde saaledes for ikke lange siden udtalt, at Danmark i et saadant Tilfalde Me vilde komme til at staae alene. Han havde udtalt Dette med en saa betydningsfull) Be toning og et saa betydningsfuldt Blik, at man ikle kunde tvivle, om, at dette Blik til samme Stund indvendig var vendt mod denne Englands Har, som hidindtil saa ofte havde blodt og sei-37 ret paa Europas meest navnkundige Slagmarker og mod denne Englands Flaade, som hidindtil havde overvnndet enhver Mod stand, og hvis Flag endnu vaiede storst og stoltest paa Havet. Vist nok havde der mod det Haab, som paa Grund af det netop Anfsrte maatte fremkaldes i Danmark, varet en Modvcegt i den Maade, paa hvilken Englands Udenrigsminister ved flere Leilig heder var optraadt ligeover for det. Han havde saaledes under Danmarks Stridigheder med Tydstland oftere, og det i OieblMe, da det var aabenbart, at Retten var paa Danmarks Side, udtalt sig til Gunst for de tydste Paastcmde, og havde stjeldt Danmark Huden

fult»; men havde dog ikke undladt, samtidigen at fremtråde som dets Forsvarer, og man havde hidindtil endnu havt al Grund til at betragte ham som en Grobian af en Formynder, der finder Behag i at hundste sin Myndling, når det lader sig gjore; men som dog, og det som oftest netop paa Grund af sin tidligere Op forsel, når en Fare truer ham, ikke undlader at yde ham den varmeste, den meest energiske Bistand. Dog denne Opfattelse af CharattereN i den engelske Udenrigsministers Optrceden ligeoverfor Danmark havde i den senere Tid begyndt at tabe Fodfceste, da man ikke langer kunde lade vare at frygte for, at den havde va ret urigtig. Thi han vedblev vist nok fremdeles at optrcede som Danmarks Forsvarer ; han fremstillede sig fremdeles som dets Pro curator; han talede, vist nok paa sin egen eiendommelige Maade, fremdeles dets Sag, og det i en Strom af Ord, Magen til hvil ken Verden fjelden havde varet Vidne, — den Syndflod af Pa pir, som ved denne Leilighed udstrommede fra det engelske Uden rigsministerium og truede med at drukne samtlige Kabinetter, vil udentvivl lange blive ezempellss; — men samtidigt hermed opgav han, da nu Tydstland begyndte at trange paa og gik fra Ord og Tanke over til Gjerning, det ene Punkt efter det andet, om hvis Vigtighed han tidligere havde udtalt sig og hvis Forsvar han havde paataget sig, og tråk paa dette skammelige Tilbagetog det stakkets, forladte Danmark med sig. Paa Ansigterne omkring i Verden begyndte allerede det hannlige Smiil at vise sig, som senere i saa stcerkt Udtryk har ledsaget den adle Lord paa hans diplomatiske Vandring i Spidsen for et af de magtigste og avleste Folk, som38 Historien har at fremvise. Man begyndte allerede at tave Tilli den til hans Lofter og Frygten for hans Truster. I Tydstland begyndte man, istedetfor at blive bange, tvertimod at more sig, når han lagde Haanden paa Heftet af dette Britannias Strids svard, som han paa den meest comisie Maade slabte ved sin Side, og som ingen Modstander hidindtil havde betragtet uden Frygt og Gru, thi det begyndte nu at blive tydeligt for Enhver, at den lille, visne Lord, med sin forunderlig vaklende Gang, umulig kunde magte, ikke engang at drage og langt mindre at fore det. Alligevel, uagtet man i Danmark begyndte at opgive Haabet om en snarlig og tillige tilstrcekkelig Understottelse fra Englands Side, antog man dog endnu, at det, om al anden Bistand stulde glippe, vilde blive dets Nodsanker, og der var neppe Nogen endnu, som havde Anelse om den fnldstcendige og mere end grusomme Skuf felse i Ovfatningen af dets Forhold til England, som en noget senere Tid stulde fore med sig og aabenbare for det. Til de andre Undertegnere af Londonertraktaten maatte Til liden nu ogsaa begynde at tabe sig mere og mere. Paa de sty rende russiske Diplomaters Ansigter begyndte allerede, når de talede om eller til Danmark, dette sarkastiske, uhyggelige, ncesten djevelske Smiil at vise sig, som senere er fremtraadt saa tydeligt, og som synes at hore hjemme i disse uadle, halvt mongolske halvt slaviske Tral, som det dog sMerligen ikke bidrager til at forstjonne, og Ruslands Udenrigsminister talede allerede om Pillen, som ikke burde forgyldes; om Malurten, som burde sluges strax, om den bittre, men nodvendige Medicin, som Patienten ikke burde betanke sig paa at tåge oieblikkeligen, da den vist nok aldeles vilde lamme hans Krafter; men dog maastee redde hans Liv. Frank rige havde ofte staaet i et nart Forhold til Danmark. Danmark havde varet dets udholdende, dets troe Allierede. Og denne Al liance havde undertiden varet Danmark dyrekjsbt; det havde blsdt og lidt og tabt Meget paa Grund af den. Frankrige havde en gang tidligere garantcret Slesvig for dets regjerende Kongehnus, og havde nylig varet med at underskrive Londonertraktaten. Det maatte synes, at Danmark nu i dets svare Trcengsler i denne Retning ikke forgjaves vilde kunne vende Blikket, bonfaldende om39 Hjalp. Og dog modte det netop her den meest frastsdende Kulde, en saa besynderlig Kulde, at den ikke kan forklares anderledes, end derved, at den skulde tjene til Skjul for en betydningsfull) Gaade, at en vigtig Plan for Fremtiden stulde tildcekkes med den. Saalcmgtfra at mode disse Danmarks Angstraab med Deeltagelse og Lofter om Understottelse, afstar Frankrige alle videre Henven delser i samme Anledning til det med den kolde og korte Erklce ring: at Danmark Intet havde at vente af Frankrige; at Frank rige Intet vilde love, da det Intet kunde holde. Det har senere selv hoveret over denne Grklcering og Me brystet sig lidet over det; men, som det forekommer os, kun med liden Grund. I det Forhold, i hvilket Frankrige stod til Danmark, var det udentvivl dets Skyldighet», nu at yde det Bistand ; udeblev denne, da und lod Frankrige at gjore, hvad det burde have gjort, hvorfor det sMerligen ikke fortjener nogen Roes. Man kunde med lige saa megen Ret gjore sig til af, at man havde tilraabt den Skibbrudne, som fortvivlet kjampede med Doden og udstsdte hase Skrig om Bistand, at han rettest kunde hore op med sine Skrig, da man ikke var tilsinds at udsatte sig for den Fare, som vilde vare for bunden med at frelse ham. Medens Udstgterne udenfor Mede sig saaledes for Danmark, overskrede preussiste og osterrigste Skarer pludselig Eideren, og ryk

kede mod Danevirke, og Kanonerne begyndte snart igjen at tordne paa det samme Sted, hvor de for ikke saa ret lange siden havde tordnet. Dg aldrig har deres Torden gaaet mere arefrygtbydende henover Skandinaviens Sletter ; aldrig har den hentet et startere Echo i alle Skandinaviens Dale, Me den 2den April 1801, Me, da de brslede ved Slesvig i 1848, Me engang ved Idsted ! Al drig har Skandinaviens Befolkning lyttet til denne Torden med en mere spcendt, en starkere, en mere almindelig Opmarksomhed ; aldrig, saaledes som denne Gang, med den selvsamme bankende Folelse i alle Hjerter, den selvsamme i Sveriges Dale, mellem Norges Fjelde og paa Danmarks Sletter! Denne Almindelighed og Eensartethed i Folelsen viste tydeligen Frugten af de senest for lorne Aar; de viste, at i det skandinaviske Norden omsider Det,40 som horte sammen, var bleven knyttet sammen; at Hjerterne der endelig vare komne paa deres rette Sted, og folte i Samklang for, hvad de burde fole for. Da Timen var kommen, da man maatte antage, at et Sammenstsd havde sundet Sted imel lem de fiendtlige Skarer paa Sliens Bredder, hvorledes stod man ikke overalt og stirrede forventningsfuld paa denne forunderlige Traad, der nu stratter sig over saa mangt et Fjeld og igjennem saa mangen eensom Dal hoit opover mod Polen, — hvorledes stod man ikke og stirrede forventningsfuld paa den, som om man ved det blotte Blik vilde kunne suge dens Hemmelighet» udaf den? Og ved alle disse Tilknytningspunkter, hvor Traaden paa sin my stiske Maade banker paa, og nedskriver sin Gaade, i hvilke tatte Skarer havde Me Befolkningen forsamlet sig der? hvorledes stode Me disse Skarer tause af Forventning, og med Hjerter, der ban kede mod Ribbenene som Trommestokke ? Og da der omsider ym tedes om Midsunde og Bustrup, med hvilken Begeistring hilsedes Me denne Lyd? hvor varmt og stcerkt opstod ikke Onstet hos En hver, hos den Unge og den Gamle, om, at man selv kunde have varet med paa disse uforglemmelige Steder og have offret sit Liv for den store, hellige Sag, som der var bleven kjcempet for? Men havde Jubelen og Begeistringen varet stor, saa blev Skuffelsen det ikke mindre. Da Efterretningen om Danevirtes Rsmning ind traf, fandtes der tilvisse ikte Mange, som strax vilde troe paa den; man kunde ikke saaledes med Eet forjage det store, stjonne Haab, forn havde lagt sig skinnende over Alles Fslelser og For ventninger, og Efterretningen betragtedes i Begyndelfen ikkun som en ny, stor, tydsk Logn. Men desvcerre den var kun altfor sand ! Den var kun altfor sand, og dog er det ikke let, endnu den Dag idag, fuldkomment at forklare sig, at den burde vare sand; at sige sig, at, hvad der da foretoges, var, uagtet det var krcen kende for de danske Vaabens AZre og indeholdt Spiren til mange Ulykker for Danmark, dog efter Omstandighederne klogt og rigtigt. Den Autoritet, som er narmest taldet til at besvare dette Sporgs maal og som maa ansees meest competent til rigtigt at kunne be svare det, den danske Armee, som kjcempede ved Danevirtc, nem lig, har Me viist sig enig i denne Besvarelse; Neningerne sees41 fremdeles at vare meget delte hos den om Tidsmcessigheden, om Rigtigheden af det vigtige Skridt, som den danske Overcommando da bestemte sig til at foretage. Hvad der ossentligen er bleven fremfort af Grunde, for at godtgjore denne Rigtighed, synes os ikke at vare tilstrakkeligt dertil. Man har saaledes Me paaberaabt sig det preussiste Flankeangreb paa Cappeln af Friederich Carl. Dette Angreb fandt udentvivl Sted, og lyttedes ogsaa vistnok for saavidt, at Prindsen omsider opnaaede, efter mange Msisommelig heder at fore sine Tropper over Slien og besatte Cappeln. Men det maa ikke forglemmes, at den danske Styrke, som tidligere havde holdt Cappeln, da var bleven trutten tilbage. Denne Styrke var Me betydelig; men forekommer os dog under de mange Vanske ligheder, som netop i dette Tidspunkt synes at have knyttet sig til Overgangen, at have varet tilstrcekkelig til, ialfald for nogen Tid at kunne have forhindret den. Man kunde, som det fore kommer os, ncesten ligesaa rigtigt anfsre som Grund for, at Fre dericia ikke kunde holde sig, den Omstandighet», at det blev besat af Osterrigerne, idet man lukkede Diet ganste i for den Kjends gjerning, at den danste Befatning tidligere frivilligen havde romt Fcestningen. Endvidere har man peget hen paa den Lammelse i det hele Forsvar, som det starkt indtrcmgende Frostveir havde fremkaldt; men man fynes her igjen ganste at glemme, at netop i de Dage, der gik forud for Tilbagetoget, Frosten var bleven af lost af et vedholdende mildt Veirligt. At der alligevel kan have varet tvingende Grunde tilstede, som have bevirket Tilbagetoget og som kunne have varet af den Natur, at de samtidigt med dette ikke have kunnet forebringes Offentligheden, indsee vi fuldkomment, og det glader os, at den danste Nationalforsamling, ved at ned satte en Commission til at underssge dette taagede Punkt, uden tvivl snart vil sprede tilstrakkeligt Lys over det. Men vi kunne imidlertid ikke undlade at udtale, at dersom disse Grunde ikke have varet af en aldeles tvingende Natnr, Det, som da foretoges, Me noksom vil kunne fordsmmes. Vi sigte her ikke til Tilbagetoget i og for sig, thi under den Ulighed i Krafter, som

ved denne Lei lighet» stode tjcempende ligeoverfor hincmden, maatte dette rimelig viis senere vare bleven foretaget; men vi mene Tilbagetoget i det42 Dieblik, da det fandt Sted ; Tilbagetoget fsrend Fienden var sam let, medens han endnu var i Anmarsch ; Tilbagetoget medens han trangt paa, da det var at forudsee, at det vilde blive forvandlet til et Nederlag. I det Lys, i hvilket denne Begivenhet) endnu stiller sig for os, forekommer det os, at et Anfalt» fra Fiendens Side, som efter alle Beretninger vilde vare bleven forssgt ikke mange Timer efter at Tilbagetoget begyndte, endnu havde Udsigt til at blive tilbageslaaet. De danste Tropper havde netop kjampet seierrigt; de vare ved det bedste Mod; de brandt af Begjarlig hed efter atter at maale sig med Fienden; de vare vistnok udmat tede ved flere Dages Strabadser og Kampe; men Fienden var udentvivl ikke mindre udmattet. Med saadanne Tropper, synes det, at der var Udsigt til, en tredie Gang at kunne gjore det op igjen, som man allerede havde udfort > tyende Gange, nemlig atter at kaste Fienden, som trcengte paa, tilbage. Og havde Dette lyttedes, da vilde det beleilige Dieblik for Tilbagetoget vare kom met, dersom dette forovrigt allerede nu betragtedes som nodven digt. Efter de flere Dages heftige Kampe, som da vilde have sundet Sted, vilde en faktisk Vaabenhvile udentvivl for nogen Tid vare indtraadt. Man vilde sandsynligviis under den have havt Tid til at bringe Materiellet i Sikkerhet», og til omsider selv at tratte sig tilbage saaledes som Loven tratter sig tilbage, der ikke udscetter sig for at forfslges af den samme Fiende, der netop lig ger paa Ryg og bloder af de mange Saar, som dens valdige Klo har bibragt den. At et Skridt som det, vi netop have paapeget, maatte gribe paa det aller Voldsomste md i den Befolknings Sindsstemning, som ncermest kom til at lide under Fslgerne af det, var at for udsee. I Danmark havde man havt den storste Tillid til Harens Mod og Kampdygtighed, og en ikke mindre Tillid til den Stil lings Fasthed, som den netop havde indtaget. De blodige Bud siab, som man saa nylig havde modtaget, maatte bidrage til at nare denne dobbelte Tillid. Og nu blev Armeen, efterat den netop havde kjampet seierrigt og medens den brandt af Kamp lyst, pludseligen trutten tilbage fra denne Stilling, uden at der i Vegivenhedernes Gang indeholdtes det ringeste aabenbare Tegn43 til, at Stillingens Fasthet» ikke svarede til de Forestillinger, som man havde dannet sig om den. Armeen havde kjampet med Held og brandt af Kamplyst; den fulgte Befalingen om at tratte sig tilbage ikkun hoist uvilligen, — det var folgelig ikke Armeen, som man kunde anklage for det Ulykke varslende Skridt, der tillige fremstillede sig saa übegrundet. Man havde i sin Anklage nar mest Mun at holde sig til den Dverstbefalende, og der ymtedes i Begyndelfen endog om Forråder: e. Dette Rygte tabte sig imidlertid snart, og den almindelige Mening blev, at Grunden, for saavidtsom den Me laae i hoiere Indftydelser, maatte soges i den Sky for at vove Noget, i den Mangel paa Fortrsstning, som saa ofte gjor sig gjaldende i en fremryttet Alder, fornemmelig nåar, saaledes som Tilfaldet netop havde varet, de Me langer store Krafter ere blevne udtomte ved mere end almindelige An strangelfer. Men, det kan Me nagtes, at Mange fornemmelig fastede deres Blik paa disse hoiere Indftydelser, som vi have an tydet, paa Kongens Person, hos hvem man fornemmelig mente, at maatte soge Aarsagen til hvad der netop var steet. Og det maa indrommes, at Christian den 9de ved denne Leilighet» kom til at staae i et tvetydigt Lys, som det Me er lytte des den senere Tid at give et mere klart og bestemt og tillige gunstigere Udtryk. Han havde varet narvcerende ved Armeen umiddelbart for den skjebnesvangre Beslutning om Tilbagetoget iet Krigsraad blev fattet. Det blev senere paastcmet, at han havde varet uvit»ende om denne Beslutning. Denne Paastand fremkom i Danmarks Ncitionalforsamling i en af de lsierligste Taler, som er bleven holdt i en offentlig Forsamling, fra selve Conseilsprasidentens, Magister Monrads Mund. Magisteren, som selv samtidig med Kongen havde varet hos Haren, undsaae sig ikke for at fremhceve, at han havde gjort Reisen til Armeen fornemmelig for at passe paa Kongen, en Rolle, som han bemar ker, ved Kongens Foielighed var bleven gjort ham meget let, og han vovede at forsittre paa det Bestemteste, at Kongen, ligesaa lidt som han selv, havde havt den ringeste Kundstab om det mere end vigtige Skridt, som nogle faa Timer efter deres Afreise var bleven besluttet. Men uagtet man her havde Magisterens44 egne, udtryttelige Ord, var der Me Mange, som formaaede at faste Lid til denne Forsittring, ikke at man egentlig betvivlede dens subjective, men derimot» saa aldeles dens objective Rigtig hed, og man kunde Me tvivle om, at den ellers saa foielige, saa skikkelige Telemach ved denne Leilighed havde spilt sin Mentor et slemt Puds. At Kongen, midt iblandt sine Generaler, af disse Me stulde vare bleven underrettet om det paatcenkte Skridt, der maatte indvirke saa afgjsrende paa hans egen og Danmarks Frem tid, var nasten utankeligt, og den Omstandighet», at man troede at burde fralcegge ham Kjendstab til dette Skridt, maatte virke saa aldeles imod sin Hensigt, idet den netop maatte

faste Blikket skarpere paa Kongen, og mistcenkeliggjore hans Indflydelse, og tillagge den en endnu storre Vagt, end den maastee har havt. Og vi kunne ikke undlade at tilfole, at den Mistanke, forn saale des reitedes mod Kongen, dog alligevel for ham selv maatte vare langt at foretrakke for den Rolle, som han, om Monrad stod til Troende, havde spillet; thi denne tydede hen paa en saadan Over seen, en saadan Ringeagt fra hans Side, som nsdvendigviis maatte henstille ham i den alleruheldigste Belysning. Overhovedet virkede denne Reise til Armeen Me heldigt paa Omdsmmet om Kongen. Hvis man ellers kan faste Lid til et Rygte, som da fortaltes temmelig almindeligt, og hvis Rigtighed, os vetjendt, Me er bleven draget itvivl, var hans Opforsel, ogsaa Mnn seet fra den ydre Optrceden og det personlige Mods Side, langt fra imponerende. Det fortaltes faaledes, at han, medens Stormen foretoges paa DanevirkeMingen den 3die Febr., havde staact som en passiv Tilskuer og iagttaget Kampen fra et af de buede Vinduer paa Gottorp-Slot, og forst om Aftenen, efterat Morket var faldet paa og Kampen havde begyndt at hendoe paa alle Punkter, havde indfundet sig ved en Bastion, og havde talt nogle opmnntrcnde Ord til de saa der forsamlede Tropper. Der er noget saa Osterlandfl i det Billede, som ved denne Beretning fremstiller sig for os, at det synes kun at kunne passe paa en asiatisk Despot, en Stor-Mogul i Delhi, og saalcmgtfra til en europaist Fyrste, og det en Fyrste, hvis Krone endnu sat» faa lost paa hans Hoved, og som dertil var bleven opdragen til at45 fsre Svcerdet. I vore Aarer ruller endnu saa meget af det gamle, skandinaviske Blod, at vi ikte gjerne tanke os Scepteret og Kronen udeu i Forbindelse med Svcerdet, og ikke godt knnne rive os los fra den Forestilling, at Den, som paatager sig at bare hine, ogsaa maa kunne fore dette. Den Glands, som udstraales fra det personlige Mod, der stammer op midt under Kamplarmen, af den krigerske Daad, som, nåar den udgaaer fra Kongehuset selv, bidrager saameget til at give Dynastiet Anseelse og Styrke, var det saaledes ikke forbeholdt den nye 3Et, som nu havde sat sig i Besiddelse af Danmarks Throne, at sprede om sig, — det var den ikke forbeholdt ved den netop angivne Leilighet», og blev det senere under Krigens Lob endnu saa langt mindre. Det er bekjendt, hvorledes det noget senere med start Toner blev udblcest, at Kronprindsen var afreist til Armeen, og ligesaa be kjendt er det, hvorledes det gik med det Armeekorps, til hvilket han sluttede sig, dette besynderlige Hegermannste Corps, dette baade flyvende og ftygtende Corps, der floi og flygtede endnu hur-, tigere, end Uhlaner og Husarer af den cegteste Slags formaaede at ftygte og forfolge; dette Corps, der flygtede saa betimelig, saa stadig, at Mistanken omsider Me kunde holdes tilbage om, at det, netop fordi Prindsen var hos det, flygtede saa betimeligt, saa uafbrudt. Ide flere Maaneder, under hvilke han var ved Haren, medens Blodet paa saa mange andre Punkter flod i Stromme, lyttedes det ham neppe, en eneste Dag, at faae sine Ilden af et fiendtligt Vaaben, og det samtidig med, at i de fiendtlige Ratter Prindser af nogle af Guropa's deels aldste, deels. magtigste Huse> dagligen udsatte deres Liv kun for at havde Wttens gamle Navn for Mod og krigersk Daad! Vi maae endnu engang faste Blikket paa denne sorgelige Da nevirkeaffaire, for at lade det fra den streife henover paa Os selv, og vi ville begynde med Sporgsmaalet . hvorfor stode Vi Me ved vore Brodres Side ved Danevirke? Vi have allerede tidligere, da Tanken dvalede ved dette Sted», udtalt, at det maaskee Me har varet saameget Mangel paa Villie som Mangel paa Evne, der havde afholdt den skandinaviske Halvors Regjeringer fra at ile Danmark til Hjalp under den fortvivlcde Kamp, forn tog sin46 Begyndelse her. Vi begynde at frygte for, at vi, idet vi have udtalt os saaledes, have sagt formeget. Siden vi nedskreve disfe Ord, ere Aktstykker komne for Dagen, som bringe os til at nare denne Frygt. At der ved det Tidspunkt, ved hvilket vi have dva let, aabenbarede sig den bedroveligste Mangel paa Evne til at bringe vore kjcemvende Brodre en nogenlunde klattelig Hjalp, er desvcerre ikknn altfor vist, og vi kunne fremdeles Me bebreide os, i saa Henseende at have sagt for meget; men, hvad vi begynde at frygte for er, at vi i denne Udtalelse har tcenkt os Villien bedre end den maastee har varet. Ved noiere Overveielse paa trcenger det sig os ogsaa, at det neppe kunde have varet saa slet fat med Evnen, dersom kun Villien ligefra Begyndelfen af havde varet bedre; — havde Villien varet fuldkommen god, saa god, som den gav sig Udseende af at vare, maatte rimeligviis Evnen ogsaa have varet bedre. Man tanke sig tilbage i Forholdene forend Frederik den 7des Dod. Danmark var med Norge-Sve rige kommen overeens om en Allicmcetraktat, som ikkun ventede paa de fornodne Underskrifter, for at trade i Kraft. Efter denne Traktat stulde Sverig-Norge stille 20000 Mand til Danmarks Hjalp, dersom de tydste Magter forsogte paa at angribe de dan ste Landsdele, som ikke horte til Forbundet, det vil sige, hvad der af Danmark laa Norden for Eideren. Tydstland truede samti dig med Execution i Holsten, og man kunde ikke vare sitter paa, at denne Me Dag fra anden vilde

blive ivarlsat, og at saaledes den Eventualitet maastee vilde blive fremkaldt, Frygten for hvilken netop havde givet Anledning til den paatcenkte Traktat. Det var altsaa at vente, at Danmark fra Dag til anden vilde komme til at trange til den Hjalp, som det ved Traktaten havde sogt at til sittre sig, og snart vilde komme til at gjore Fordring paa den. Det var, som anfort, 20000 Mand, der stulde stilles af Norge- Sverige. Men vilde man da vare istcmd til, med kort Varsel at stille denne Styrke ? Neppe. Thi hvorledes vilde det f. Ex. gaae med det Contingent, som Norge udeutvivl ogsaa stulde afgive til dette Hjalpecorps? Dersom vi ikke erindre Feil, var der af det sidste ordentlige Storthing bleven stillet 300000 Speciedaler til Regjeringens Raadighed netop for overordentlige Tilfalde, som det47 omhandlede; men vilde man da med denne Sum kunne bringe dette Contingent i marschfardig Stand? Det vilde, nåar Riger nes Folkemangde blev lagt til Grund for Troppestyrkens Forde ling paa hvert af dem, komme til at udgjore imellem 7 og 8000 Mand. Vilde man med 300000 Spdlr. kunne bringe en saadan Hcerafdeling i marschfardig Stand? Vilde man overhovedet un der Forholdene, som de da viste sig i vort Land, i et nogenlunde kort Tidsrum kunne bringe en saadan Styrke i marschfardig Stand? Hvad vi under Udrustningerne i sidste Foraar have oplevet, forer os til at befvare begge disse Sporgsmaal med et bestemt Nei. Kun seet hen til Norge stiller det sig altsaa som sikkert, at det Contingent, som det utvivlsomt maatte have afgivet til den i den paatcenkte Traktat fastsatte Troppestyrke, ikke uden efter langere Tids Forlov vilde have varet stillet fuldkomment udrustet og ind ovet i Marken; at de 300000 Speciedaler, som man ikkun havde til sin Raadighed til Opnaaelsen af dette Oiemed, ikke vare til strattelige dertil, — og, som bekjendt, var der ikke gjort noget Skridt til Sammenkaldelsen af et overordentligt Storthing, hvis Sammenkomst dog, forn man veed, fordrer saa lange Forberedelser. Men synes Me netop den Omstandigheo, at man havde overseer at staffe Miolerne tilveie, der nodvendigviis udfordredes for at kunne opfylde de Forpligtelser, som man ved hiin Traktat vilde have paataget sig, — synes Me netop denne Omstandighet» at maatte fremkalde Mistanken om, at Villien ved denne Leilighet» Me har varet ganste agte, Me har varet saa agte, som man har vil let give sig Udseende af? synes den Me at maatte fremkalde Mis tanken om, at Grev Manderstrom nok, for at underslott Dan mark, har villet „ringe med Stormklokken for Europas Drer", for at betjene os af Udtryk, som han selv har benyttet netop i Anledning af de Underhandlinger, som stulde lede til Alliance traktaten; men at han til samme Tid ikke har havt til Hensigt at gaae synderligt videre? Idet vi her have yttret Tvivl om Grev Manderstrom under de paapegede Underhandlinger med Danmark har lagt en ligesaa god og agte Villie for Dagen, forn han har bestrcebt sig for at give sig Udseende af, er det langt fra vor Mening at udtale, at48 han har varet uvenstabelig sindet mod dette Land. Tvertimod! Alt tyder paa, at han har naret de varmeste Dnsier for dets Lykke, at hans Henstgter ligeoverfor det have varet de bedste, og at han har onstet Intet heller, end at kunne opnaae dem ved den Fremgcmgsmaade, han havde valgt, og om hvilken han ogsaa, som det synes, i langere Tid har troet, at den vilde fore til Maalet. Hcm.fynes at hore hjemme blandt den Skare af Statsmand, som ikke alene have en afgjort Forkjarlighed for Diplomatiken og dens mange Kunstgreb og Finesser, men som ogsaa tiltroe den den storste Magt og den storste Virkeevne; som Me alene helst styre Stctterne paa deres Baner rundt om og imellem hverandre med Roter og Depescher, men som ogsaa have meget hoie Forestillin ger om, hvad der dog kan udrettes ved saadanne lange, gediegne, rigtig afpudsede og affilede Noter, som baade cmsee det som Livets hoieste Gode, med adel Anstand og fine Manerer at kunne deel tage i denne besynderlige Mennet mellem Diplomater, og dertil antage, at Verdensstjernen, netop ved denne Fremadstriden og Tilbagegaaen i Dcmdsen, sittrest stodes frem og paa denne Maade faaer sin rette Gang mod det rette Maal; — denne Skare af Statsmand, forn fatte det som Statskunstens og Politikens hoieste Opgave, betimeligen afvexlende at knnne „ringe med Stormklok ken" og blåse sodt paa den fredelige Hyrdeftoite, og troe, at Hi storien derved gives sin egentlige Retning. Men for Statsmand af denne Skole er der fornemmelig i vor Tid forbeholdt Skuffel ser af den alvorligste Slags. I denne Tid, da Alt er revet lost og vakler, griber Magten undertiden utilsloret deels nedenfra deels ovenfra saa pludseligen ind, og saa i selve den diplomatiske Me nnet, at de Dandsende uvMaarligen standse, og for Oieblittet glemme ?t>H og Vendinger, og lade Tiden nandset lobe afsted, som de dog netop troede at holde saa fast med fine, men starte Snore og tratte saa sikkert afsted med sig; — den ryster under tiden saa pludseligen og brutalt i de adle Figurerendes noget gammeldags Parykker, at hine komme til at gispe efter Luft og tabe Synet midt i den Sky af Pudder, som er opstegen fra dem selv. Gn saadan Skuffelse var ogsaa Grev Manderstrom forbe holdt; men den havde dog det

Gavn for ham, at den tillod ham49 at trakke sig tilbage, uden at det lod sig bestemt afgjsre, om han under Underhandlingerne med Danmark havde lovet mere, end han vilde holde, og kun tillod Mistanken herom at reise sig. Vi have tidligere omtalt det Vendepunkt i Sverig-Norges Politik, som indtraadte ved Frederik den 7des Dod. De Menin ger, som vi da udtalte, hylde vi fremdeles. Vi vilde fremdeles have anseet det for rigtigt, at Udenrigsstyrelsen for Halvoens Ri ger havde gjort Holdt under den saa pludselig og saa fuldstcendig forandrede Situation, som da indtraadte, dersom den havde cm taget, at den paa denne Maade kom til at tjene Danmarks In teresser bed st. Men idet vi have underlagt den dette Motiv, frygte vi for, at vi have tåget Feil: de Aktstykker, som vi nylig have hentydet til, og Kjendsgjerninger, som senere ere komne for Dagen, bringe os til at frygte herfor. Vi have Grev Mander strsms egne Ord at paaberaabe os til Begrundelse af denne Frygt. Han, som saa ofte og endnu saa uylig og det med saa stark Be toning havde talt om den „Solidaritet" af Interesser, som knyt tede de tre skandinaviske Riger sammen til falles Forsvar, nåar Frygten opstod om et Angreb fra tydst Side paa de danste Lands dele Norden for Gideren, stifter pludselig Stemme, og fremstam mer, netop med denne Udsigt for Oiet, ganste forknytte Ord som „Ene vilde Sverige Me kunne varne om Danmark;" S verige maae allerforst tåge Hensyn til sine egne Interesser;" „der vil nok blive tilveiebragt en Ordning med Understottelse af de vig tigste europaiste Magter, — — men har Danmark deres Mening imod sig, kan det ikke ved Sveriges Bistand vinde Seier over saa mcegtige Modstandere". Sveriges egne Interesser? Men var det ikke netop den skandinaviske Halvoe's egne Interesser, deres allerstsrste, deres allervigtigste Interesser, Interessen for deres uafhcengige Vestaaen i Fremtiden, som efter Grev Mcmderstroms egen Anskuelse, saaledes som han oftere havde udtalt det, netop stulde opfordre Rigerne der til at kjampe for Danmark i Dan mark? var det ikte netop fordi der var Udsigt til, at Kampen for disse Interesser kunde udkjcempes fordeelagtigere der, end om man ventede, indtil man maatte optage den indenfor Halvoens egne50 Grcendser, at man stulde ile Danmark til Hjalp, når det an gredes af Tydstland ? Men, vil man maaflee indvende, der maatte dog vare Udsigt til, at der kunde udrettes Noget ved dcune Hjalp, Noget til Gavn for Danmark, til fremtidig SMerhed for de for enede Niger felv! Vi stulle senere komme til dette Punkt; vi ville forst, ester nu at have dvoelet ved Grev Manderstroms egne Ord, bersre de Kjendsgjerninger, til hvilke vi ogsaa ovenfor have hen tydet : Det er nu sat udenfor Tvivl, at Grunden til, at der fra Vestmagternes Side ikke stredes ind med Vaaben i Haand til Gunst for Danmark, itte maa soges hos England, men hos Frankrige; det er bleven oplyst, at der allerede i Januar, da de tydste Stor magters fiendtlige Hensigter mod Danmark ilke langer kunde dra ges itvivl, er udgaaet Opfordring fra det fsrstnavnte til det sidst ncevnte Land om, med deres vabnede Magt i Fcellesstab at for hindre Fuldbyrdelsen af disse Hensigter; men at Opfordringen blev viist tilbage af Frankrige. At dette Factum strax er lommen til Grev Manderstroms Kundstab, maa ansees for vist : det For hold, i hvilket de forenede Nigers Udenrigsstyrelse netop stod tilde tyende Vestmagter, maa satte dette udenfor al Tvivl. Grev Man derstrom maatte saaledes allerede i Januar vide, at Danmark under det Angreb fra de tydste Stormagters Side, med hvilket det netop truedes paa det Alvorligste, itte vilde erholde nogen Understottelse af Vcstmagterne i Forening. At England Me alene vilde op trcete som Danmarks Forsvarer, maatte Grev Russells hele Fard som letende Statsmand have bragt ham til at formode. Fra Rusland var der, efter alle Antydninger, ikke den ringeste Bistand at vente, ja dersom itte alle lulemarter bedrage, maalte Dan mark fole sig glad ved, at denne Magt forblev neutral, og itle boiede sig underskottende henover til Fiendernes Side. Han maatte altsaa vide, at Londonertraktaten faktisk var bleven opgiven af dens Undertegnere, og maatte vare kommen til en til Overbeviisning grandsende Formodning om, at Danmark, om ikke de forenede Riger paa Halvoen sprang det til Hjalp, vilde komme til at staae ganste alene i den forestaaende Kamp. Og alligevel gjores der51 endnu Me i disse Riger det ringeste Skridt til at kunne yde denne Hjalp; der viser sig endnu itte nogetsomhelst tydeligere Spor til nogen Forberedelse hertil! Gjenlage vi nu Sporgsmaalet : hvorfor stode vi itte ved vore Brodres Side ved Danevirke? antage vi at kunne pege paa det UdvMede til dets Besvarelse. Nei, vi vare der Me, fordi vi Me kunde vare der, da vi itte vare fcerdige til at vare der. Og vi vare itte fcerdige til at vare der, fordi vi vel havde talt Meget og ogfaa lovet Meget, men rimeligviis lige fra Begyndelfen af itte havde varet rigtigt gjennemtrcengt af hvad vi havde talt, itte havde troet rigtigt derpaa, og fordi vi rimeligviis ligefra Begyn delfen af itte havde varet tilsinds, fuldstcendig at holde, hvad vi havde lovet, og senere havde manglet Mod til, at handle saa ledes, som vi oftere for hele Europas Aafyn havde udtalt, at vi burde og skulde handle. Derfor vare vi

der Me! , Og fra vort Standpunkt viser det sig som saare beklageligt, at Vi itte vare der! Havde vi allerede i Begyndelfen af Februar kunnet mode frem med Vore 20000 Mand ved Danevirke, vilde Sagerne for Dieblittet udentvivl have antaget et ganste andet Udseende. Efter hvad der almindeligt er bleven paastaaet, oversteg Fiendens Over legenhet», da Angrebet forste Gang fandt Sted paa Stillingen der, itte 15000 Mand. Med vore 20000 Mand i Forening med den danste Styrke vilde den numeriske Overvcegt have varet paaSkcm dinavernes Side. Og hvad Aanden i de Hare, som da vilde have kjampet imod hincmden, angaaer, saa kan der vel neppe vare no gen Tvivl om, at den vilde have varet bedre hos disse Nordens frie, kjcette Sonner, der havde saamegen Stordaav at stue tilbage paa og blive opvarmet ved ligefra deres Histories Oprindelse, og forn netop kjampede for at bevare dette Norden frit og uafhangigt, end hos hine uvillige, fiendtlige Skarer, der for en stor Deel ha dede, saa inderligt som det var muligt at hade, den samme Haand, som forte dem frem, og Mun holdtes sammen ved Disciplinens Baand, ved Frygten for den militaire Tugt. Et Angreb af Fien den paa Danevirkestillingen vilde under disse Forhold udentvivl52 vare bleven tilbagestaaet, og der vilde hos den nordiske Har have varet tilstrattelig Magt tilstede, til at drage al Fordeel af et saa dant Kampens Udfald, ved med al Udsigt til Seier, at angribe Fienden i hans egne Stillinger. „Men Fienden vilde eftrhaanden vare bleven forstcerket", vil man indvende. Vel sandt; men sam tidig hermed vilde ogsaa den Svaktelse i Forsvaret, som vgr en Folge af den starte Frost, vare bleven ophavet, og Danevirkestil lingen i sin hele Styrke, med en saa tapper og talrig Har til dens Forsvar, vilde udentvivl i langere Tid have kunnet holde Fienden tilbage. Samtidig hermed vilde Vi have havt en übe stridelig Overvagt tilsoes paa samtlige vore nordiske Stromme. Under disse Forhold vilde England scmdsynligviis have bestemt sig til, at trade ganste anderledes kraftigt op, og de tydste Stormag ter, som i Begyndelsen langt fra fyntes at styrkes ved en Folelse af Sikkerhet», men tvertimod ved hvert Skridt af Vigtighed fslte sig cengsteligt for, vilde udentvivl have givet efter og tilstaaet Dan mark den stjsnnest Fred, som det lunde opnaae: et Danmark til Sideren. Norden vilde vare bleven frelst ved dets egne An strcengelser og vilde derved have tilkjcempet sig den bedste Garan tie for en lang, rolig og haderlig Fremtid ; det vilde have bibragt de tydste Magter en Låre, forn de neppe igjen saa snart vilde forglemme ! Fordi Sagen stiller sig saaledes for os, fordi Dette forekom mer os sandsynligt, finde vi, at det saameget maa beklages, at Halvoens Stridsmcend Me kjampede ved deres Brodres Side ved Danevirke ! Det var forst, efterat Efterretningen havde udbredt sig om det sorgelige Tilbagetog derfra, at der paa Halvsen spores nogen mere Virksomhet» hos Regjeringerne, mere Liv, mere ydre, offent ligt Liv hos Befolkningerne. Det havde tilvisse heller itte tidli gere manglet paa Deeltagelse hos disse Sidstncevnte, o, nei! men den havde hidtil banket i Stilhed i Hjerterne; Haabet og Tilliden havde banket der tilligemed den, og havde bragt den til at forholde sig taus. Man havde Tillid til sin egen Styrelse; man troede, at den vilde indrette Alt paa det Bedste, og handle saa godt som der efter Omstcendighederne lod sig handle. Man53 fslte sig som en stcerkt potenseret politisk Viisdom, som om et Udtryk i Superlativ for diplomatisk og statsmandsmcessig Klogt og Dyg tighed var bleven levendegjort, og sat» ved Statsroret i Grev Manderstroms Skikkelse og under hans Navn, og ved Siden af ham troede man at oine Kraften og Bestemtheden, der Me vilde betcenke sig paa at udfore, hvad hiin med Snildhed og Klogstab havde udtankt og lom han havde udpeget. Udadtil havde man hidindtil ogsaa havt Tillid. Vel havde man begyndt at tvivle om Grev Russell. Han havde allerede ved dette Tidspunkt begyndt at vakle saa overstadigt, at man lidt efter lidt tabte Troen om, at han nogensinde vilde kunne staae fast og sikkert paa Benene; men saa havde man til Gjengjceld saa langt storre Tillid til Lord Pal merston. Lord Palmerston var bekjendt som en begavet og dertil kraftig og energisk Statsmand. Naar han, enten i Spidsen for sit Lands Regjering eller i en anden fremragende Stilling i den, havde havt at cifhandle med andre Regjeringer, havde han stedse med kraftig Haand loftet sit Lands Banner hoit og stolt. Han var ikke bekjendt for, at have givet efter, når Englands Hceder og Vel fordrede, at der stulde tranges paa, — nei, man havde tvertimod havt ham mistankt for, at det ofte havde kloet ham stcerkt i Fingrene, efterat lade Modstcmderne fole Virwingerne af Eng lands Magt, fornemmelig når han havde havt med en eller an den af de retrogade, despotiske Stormagter at bestille. Han havde ofte handlet noen at true; men man vidste ikte at erindre, at han havde truet uden at handle. Nu havde han, som bekjendt, nylig truet, og man havde derfor ingen Tvivl om, at han og saa snart vilde handle. Man havde saa store Forestillinger om hans Kraft og Bestemthed, at man folte sig forvisset om, at han vilde magte, idet han tog Grev Russell under Armen, at fote ham rinl6nß volens den lige Vei

med sig til det Maal, som han nu havde opstillet for Englands Mre, for Englands Bestrabelfer. Endelig havde man Tillid til Danevirkestillingen. Man tvivlede itte om, at den med det Mod, som netop brandte bag dens Volde, vilde vare istant» til at holde sig lange. Det var denne Tillid, som nu var styrtet sammen, og, uagtet den vist nok ikte tråk Tilliden i de andre Retninger, som vi netop have paapeget.54 med sig, saa maatte dens Fald dog indvirke til en vis Grad ry stende, til en vis Grad svalkende ogsaa paa den. Det var dette, som gav Anledning til det forhoiede Liv, forn nu sporedes hos Befolkningerne paa. Halvsen. En stark og fast Tillid var plud selig styrtet sammen i Hjerterne, og fra dens Ruiner var Angsten steget acmdstryttende, qucelende op, Angsten for Danmark, for dets Nutid og Fremtid; — denne qvalfulde Angst maatte give sig Luft i et gjennemtrangende Smertsstrig. Tillige med Tilliden, som var gaaet tilgrunde, var Tilliden til den egne Styrelses Kraft og Villie og til snarlig Bistand fra Udlandet, bleven rystet, og man troede at burde tilraabe sin egen Regjering et Varsko, for at bringe den til at passe paa, og et Frisk op! for at bringe den til at tåge Mod til sig. Den Almindelighed og Styrke, med hvilke hiint Skrig og disse Raab bleve udstodte, bringe os, der nu kunne overskue Tiden i dens senere Lob, til at beklage, at det inden vore egne Grandser under de omhandlede Vegivenheder have varet Regjeringerne, som regjerede, og Folkene, som a ti ls de, og itte omvendt Folkene, der regjerede, og Regjeringerne, der adl ode. Det vilde da udentvivl nu have seet anderledes og bedre ud! Der sporedes imidlertid, som vi have anfsrt, noget mere Virksomhet» hos Regjeringerne. I vort eget Land, hvis Forholde under dette Arbeide have staaet os narmest for Diet, var det netop ved dette Tidspunkt, at Armeedepartementet begyndte at lappe Sko og sy Skjorter, at sortere og kassere i alt det nye og gamle Skrammel, som fandtes i Landets Depoter. Det var og saa nu, at Regjeringen i dens Heelhed begyndte at tåge Sporgs maalet om Storthingets Sammenkaldelse under Overveielse, hvor til den omsider bestemte sig til at raade. Men fsrend Storthinget kunde trade sammen, maatte, ifslge vort constitutionelle Maskinenes besynderlige Indretning, flere lange, qvalfulde Uger hengaae. Hvad kunde der Me have tildraget sig i disse Uger? Alligevel forefandt Storthinget ved dets Sam menkomst Situationen omtrent saaledes, som den havde varet, da Beslutningen om dets Sammenkaldelse var bleven fattet. Og der er Intet, som taler tydeligere om, med hvilken Mangel paa Sik55 terhed, med hvilken Wngstelighed de tydste Stormagter havde be gyndt Krigen og lange vedblev at fore den, end denne Passivitet midt i Aktiviteten, — det hele Skryderie, som samtidig hortes fra Tydstland, vil langtfra kunne veie op mod dette ene, starte, talende Beviis. Dybbslforstandsningerne beleiredes af Preusserne ; men uden den Kraft, som Tilliden giver, saa at de uagtet deres store Overvagt Me havde vovet et eneste kraftigt, dristigt, decide ret Angreb; men havde indstrcenket sig til at arbeide med Spaden og Hatten, for dog Me at opgive Udsigten til, engang at komme til Maalet. I Jylland tråk Hegermann-Lindenkrones Troppe korps sig tilbage med en Hurtighet», som om den havde Dcemoner, og ikke Dsterrigere i Halene. Det faldt af sig selv, at Fienden Me kunde undlade at forfslge det, og besatte de Strsg, som det havde rommet ; men han vover itte at foretage en vedblivende Beleiring af Fredericia, som dog, som bekjendt, ikke var noget Gibraltar, — nei, at have Dybbolstandserne og Fredericia sam tidig paa Skuldrene, var for meget for begge disse Stormagter i den Stemning, i hvilken de da befandt sig. Indeholder ikke dette starte, talende Beviser? O! hvad kunde der ikke have varet ud rettet, dersom der havde varet Mod og Evne til, strax at optrade mod dem med lidt mere Kraft og Bestmthed! Hvorledes det overordentlige Storthing behandlede det Thema, for hvilket det var bleven sammenkaldt, og til hvilket Resultat det naaede hen, er tilstrattelig bekjendt. Imod selve Resultatet kunne vi ikke have synderligt at indvende. Man havde ladet det beleilige Dieblik stryge übenyttet forbi, og hvad der herved var gaaet tabt, lod sig vcmsteligen gjenvinde, dersom itte Krafter af en ganste anden Betydning, end de, som den skandinaviske Halvs formanede at afsee, samlede sig til Danmarks Frelse. Der var ingen Udsigt til, at man alene med 20,000 Mand, eller hvad mere^Halvoen efter lange Forberedelser vilde kunne stille til Dan marks Hjalp, vilde kunne gjenerobre, hvad der af dette Rige var gaaet tabt. Paa den anden Side var man endnu berettiget til at antage, at Danmark selv vilde vare istand til at forsvare de Dele af det, som endnu itte vare blevne besatte af Fienden; at ingen fiendtlig Fod vilde tunne betrcede hverken Als eller de56 danste Der eller hvad der af Jylland laa norden for Limfjorden. Medens der saaledes var al Grund til at antage, at Danmarks Stilling ved den Bistand, som fra dets skandinaviske Brodre knnde blive det til Deel, ikle synderlig vilde kunne forbedres og uden denne Bistand heller itte synderlig vilde kunne forvcerres, maatte det vare rigtigt, ikke at udfcette Landene paa Halvsen for de mange Ulemper, som en Krigstilstand nsdvendigvis maatte med fsre for dem. Mod Resultatet selv kunne

vi derfor Me have noget Vasentligt at indvende. Men desto mere forekommer det os, at der maa vare at anfsre mod Motiveringen. Med denne for Diet kunne vi Me tilbageholde den Vemcerkning, at Storthinget synes at vare saare uheldigt i dets Udtalelser netop i de aller vigtigste Momenter af dets Liv; når det er bleven stillet paa dets hoieste Punkt af dets Virksomhet»; når det har at afgjore Landets Skjebne for en lang Fremtid. Hvad det i disse store Dieblitte, af hvilke der tilvisse Me have varet mange i dets Liv, har gjort, har handlet, har besluttet, har udentvivl varet rigtigt, og har fortjent Nationens Anerkjendelse; men hvad det samtidigt har yttret, har talt, har langt fra staaet i Samklang med hvad det har gjort: medens det har handlet godt, har det talt slet. Og en drillende Skjebne synes at ville, at det selv i disse Dieblitte netop troer at have talt godt. Medens det ellers pleier at holde dets Begrnndelse for sig selv, har det netop i disse Dieblitte ssrget for at hendrage hele Verdens Opmarksomhed paa den, idet det har forlangt, at Motiveringen tilligemed Beslutnin gen stulde oversendes til Regjeringen. I 1848, da det, som be kjendt, havde at afgjore en Sag af samme Beskaffenhet» forn nu, fremkom det samme Forlangende, forn med stor Stemmeflerhet» blev antagen, i Anledning af en Kommitteeindstilling, som sitter ligen Me udmcerker sig ved Noget uden ved dets Feil, ulogisk i Sammenhang, sneverhjertet i Fslelse, spidsborgerlig i Opfatning, smaalig i Tanke. Forskjellige Udtalelser i den kunde nu Me lan ger gjenlages; man kunde ikte langer fremkomme med Mringer forn: „Kommitteen kan ikke nagte, at det fra dens Standpunkt har forekommet den, at de forenede Riger ikke kunne ansees som ncermest kaldede til at optrcede til Forsvar for Danmark", nei,57 dertil var Tiden imidlertid tommen for langt ; men bortseet herfra, maa det udentvivl indrsmmes, at der aabenbarede sig et mcerke ligt indre Slagtstab imellem hvad hiin Kommittee havde yttret og hvad den Kommittee, hvem det nu var bleven paalagt, at forfatte Indstillingen , fremkom med, Slagtstab i Opfcttning og Tanke mere end i Fremstilling, thi hvad denne angaar, saa var den ved denne Leilighet» langt bedre. I 1848 fandt Committeen Trost i den Vetragtning: „at der ligesom der i de Storthinget forelagte Docnmenter itte findes Spor til, at en varig Tilnarmelse til Danmark stulde vare tilsiglet, saaledes itte heller i de ydre Om standigheder, under hvilke den vabnede Mellemkomst" — fra Sve rig-Norges Side — „er opstaaet, findes nogen Grund til at an tage, at et saadant gjenfidigt Forsvarssystem, der, hvad der vilde vare betcenkeligt, stulde drage til Folge for Fremtiden, herved stulde forberedes eller indledes". Nu derimot» lod Variationen paa Piben saaledes: Skjondt den store Alerhed af det norske Folk sikkert ikke snster nogen ncermere politisk Forbindelse mellem de forenede Riger og Danmark etc. Denne Tirade vakte mcgen Opftgt og har varet gjort til Gjenstand for Angreb fra mange Kanter, hvilken den udentvivl ogfaa i hoi Grad har fortjent. Thi, maatte man spsrge, hvorfor denne Udtalelse om det norske Folks standinaviste Tilbsieligheder? da Skandinavismen jo hidindtil var bleven holdt ganste udenfor den Sag, som var bleven Storthinget forelagt. Paa den anden Side var der under Tidsomstandig hederne noget paafaldende Stodende i Wtringen, saaledes som det ogsaa blev fremhcevet af Professor Schweigaard, Manden med den start Tanke og den sande Fslelse. Var det Me som om man Vilde sige til disse Tusinder af Danste, som paa den anden Side af Skagerak, forn nedenfor Kattegattt stode angstelige og lyttede med spandte Organer efter den Lyd, der netop ventedes fra Norden, — var det Me som om man vilde sige til dem: ja, vi have rigtignok sat vor Regjering istant» til, betingelsesvis at komme Eder til Hjalp; men troer blot itte, at det er, fordi vi onste at komme i nogen varig Forbindelse med Eder, nei, saa langt fra ! Vi Normand, ville paa ingen Maade vide af noget somhelst politisk Samqvem med Eder! Og ligesaa overftsdig og58 udelikat som Åttringen maatte anerkjendes at vare, ligesaa utlog var den ogsaa, thi den tjente ikkun til, netop at fremkalde den samme Skygge, hvis Tilvcerelse den havde benagtet, og fremvise den i en Storhet», i hvilken man itte havde ventet at see den, i ethvert Tilfalde itte paa dette Sted. Nemesis vilde, at Tiraden ikkun blev antagen med tre Stemmers Majoritet i en Forsamling? som tilvisse Me kunde rose sig af sine skandinaviske Tilbsieligheder. I denne mindre end standinavistsindede Forsamling erholdtes ikkun en Overvcegt af tre Stemmer for Grklceringen om, at den store Flerhed af det nor'?e Folk ikke hyldede Skandinavismen! Marker man vel hvad Klotten er flagen? Nemesis vilde ogsaa, at disse Mringer stode fra en Persons Pen — dersom vor Formodning ikke er aldeles paa Vildspor — der, når Skandinavismen forst har Stemmeflerhet» for sig, blandt Alle udentvivl vil vare den Forste til at kaste sig paa Knae for den og holde Lovtaler over den, —ja Majoritetsjceger ! marker du hvad Klotten er flagen? Det var itte lange efterat Storthinget havde fattet sin Be slutning, at en af disse for Danmark uheldige Begivenheder, af hvilke den sidste Krig har bavt saa mange at fremvise, atter stulde tiltrakke

sig Verdens Opmarksomhed, idet Dybbolflandserne bleve stormede og indtagne. Kort efter blev Fredericia efter den danste Regjerings egen Befaling rommet. I Anledning af begge disse Begivenheder have voldsomme Klager havet sig imod den danste Regjering, og, som det forekommer os, med fuld Foie. London nertonferencen stulde netop begynde sine Forhandlinger. At det maatte vare onsteligt for Danmark, saaledes som dens Regjering senere har paapeget, at tunne fremtråde for denne Forsamling i fuld Besiddelse af det Punkt, om hvilket der nu havde varet kjam pet saa varmt og saa lange, er udenfor al Tvivl. Men netop kort Tid, nogle Dage iforveien, havde den danste Overkommando meldt sin Regjering, at den tvivlede om, at kunne holde Dybbol stillingen under den Storm, som med det Allerforste maatte ven tes paa den. Det vilde vare onsteligt for den danste Regjering, om Conferencen kunde aabnes, medens Danmark endnu var i fuld Besiddelse af Stillingen ; men efter denne Melding fra Over kommandoen havde den nu at sporge sig selv, hvorledes Danmarks59 Udsigter vilde blive under Conferencen, dersom denne aabnedes efterat Stillingen med stormende Haand var bleven indtagen. Den havde at veie Fslgerne for Landet af en frivillig Opgivelse af Stillingen, efterat Forstcmdsningerne vare blevne sprcengte i Luften, mod Folgerne for det af, at Fienden med Storm havde bemagtiget sig dem. Dette var, som det synes os, at veie et Lod med et Pund; til hvilket Resultat deu burde vare kommen, tan neppe vare tvivlsomt. Hvad der vilde vare gaaet tabt ved denne frivillige Demolering af Forstcmdsningerne kan Me ansees at vilde have varet af nogen synderlig Betydning, en Deel Mate riet og nogle faa Kvadratmile med stesvigst Jord. Dybbolstil lingen vilde under andre Forhold ndentvivl kunne have afgivet et strategisk Punkt af megen Vigtighed; men nu, med Fienden i en saa afgjort Overvagt lige foran den, harde den for Dieblittet for en stor Deel tabt sin Betydning; det var Me tcenkeligt, at man vilde kunne betjene sig af den, for fra Als at debonchere mod Fienden. Ved denne frivillige Rsmning vilde den danste Armee have vist Verden, at den nok kunde vige tilbage for den saa langt overlegne Fiende; men at den ikkun gjorde det under den mest bydende Nodvendighed, og da ikkun Skridt for Skridt, uden at levne Fienden Triumpher til at blåse sig op med. Istedetfor at staae foran Dybbolstandserne vilde Preusserne vare komne at staae ligeoverfor Als, og det, just som Conferencen aabnedes, med temmelig lange Ncefer. De vilde Me have havt en eneste Seir as nogensomhelst Betydning at paabercmbe sig, hvilket maatte have gjort dem bestedne og eftrgivne under Conferencen. Saa ledes vilde det udentvivl vare gaaet, dersom Stillingen frivilligen var bleven opgiven. Hvad Fslgerne af, at dette ikte stete, have varet, have bedrovelige Begivenheder aflagt Vidnesbyrd om, og de vare itte anderledes, end man paa Forhacmd maatte have kunnet forestille sig. Til hvilket Resultat den danste Regjering under dens Veielse og Overveielse burde vare kommen, tan der for neppe vare tvivlsomt. Med Hensyn til Fredericia forholdt Sagen sig ganste anderledes. Fredericia havde for en kort Tid varet beleiret af Fienden; men denne havde igjen trukket sig til bage, og Fastningen befandt sig fremdeles i sin hele Modstcmds60 kraft. Den kunde vel itte henregnes til de starte Fcestninger; men med de Arbeider, der forend Krigens Udbrud havde varet foretagne paa den, og dens tappre Kommandant og dens kamp lystne Befatning maatte den have kunnet holde sig i det mindst i nogle Uger. Conferencen stulde netop trade sammen. Gn af dens forste Bestrcebelser vilde, som man vidste, blive, at bringe en Vaabenhvile istant»; der var derfor al Grund til at antage, at Fcestningen vilde knnne holde sig, indtil Vaabenhvilen var ble ven vedtagen af de krigsforende Magter. Man vilde da have reddet en stor Mcengde vardifnldt Materiel, som ved Fcestningens frivillige Romning ganste unodvendig blev bortkastet, og, hvad der maatte ansees af langt storre Yard, man vilde have aflagt Vid nesbyrd om, at man, uagtet man havde tabt Meget, dog itte havde tabt Modet; da derimot» denne nasten umotiverede Rom ning var som et Banv<_ yui pent, der tydede paa, at Forsagtheden havde grebet i ethvert Tilfalde den danste Regjering, et Tegn, som paa den for Danmark uheldigste Maade maatte indvirke baade paa Ven og Fiende. Det var igjen i Sager af den aller storste Vigtighed, at den danste Regjering havde forseet sig, hvil ket Me kan undlade at stemple den. Under den hele Krig havde den, enten selv eller ved dens Delegerede, i de allerstsrste, de mest stjcebnesvcmgre Momenter, medens Begivenhederne sammen trcengte sig i deres egentlige Knudepunkter, desvcerre besluttet det Uheldigste: Danevirkestillingen, som burde have varet holdt, var bleven opgiven;Dybbolforfkandsningerne, forn bnrde vare blevne opgivne, vare blevne holdte, og Fredericia, som bnrde vare bleven holdt, var ble ven opgiven, — mere end nok, for at odelcegge en langtmag tigere Stat, end Danmark. Dette beklagelige Land, som foruden at svcettes af Cabaler ovenfra og Splittelse nedentil, endnu oven i Kjobet havde den Ulykke, at styres af en uduelig Regjering! Londonnerconferencen traadte sammen. Den aabnedes

saavel paa Grund af de netop fremhcevede Begivenheder, som af den Stilling, som de i den reprasentrede ledende Magter havde ind taget, for Danmark under de uheldigste Auspicier. Det tydste Overmod var ved de paa den jydste Halvoe indtrnfne heldige Be61 givenheder bleven oppustet til et ganste utroligt Omfang, — der stal isandhed Me meget til, for at bringe det til at fvulme! De tydste Afsendinge til Conferencen stolpredе omkring og balcmcerede deres Brennussvcerd uafbrudt paa Tungen, og truede ved enhver Leilighet» med, at lade det falde i Vagtstaalen, som Grev Russell holdt i sin hoire Haand. De ikke tydste Stormagter, som stulde have dannet Modvcegt mod dette tydste Overmod, vare itte at lide paa. Rusland talede under Moderne til Fordeel for Danmark; men man havde allerede Formodning om, at der var Falstheo paa dets Tunge, og at der i den Honning, som det lod dryppe fra den, var blandet den meest cedende Gift; at det, medens det gav sig Skinnet af at understotte Danmarks Sag, gik dets Fienders Wrinde; at, hvad det fremforte tilsynelatende til Gunst for Danmark, vasentlig var fremfort for at forhindre det, for at forstyrre det i dets Fremgang, og for at bane Veien for dets Fiender. Frankrige havde ikkun almindelige Prin ciper til at understotte dets gamle Allierede med, Principer, af hvilke det har havt en Overflod til egen Disposition, da det stedse har forstaaet i det beleilige Oieblik at fremssge et nyt, som netop har havt Udsigt til at komme i Cours: under Revolutionen Fri hed og Lighed, i 1814 Legitimiteten, i 1830 Non-Interventionen, siden 1848 Nationalitetsprincipet, og samtidigt med dem alle de naturlige Grandsers Princip, paa hvilket det udentvivl vil holde, indtil det foler sig roligt bag den lange Rhinftods brede Linie. Nu var det Nationalitetsprincipet, ved hvilket det bestrcebte sig for at bringe dets gamle Allierede saameget som muligt ud af Forle genheden. Men at fremkomme med dette Princip i denne For samling vilde under andre Forholde have varet som at tale om Galgen i hangt Mands Huus. Preussen boldt en enkelt frem med Nationalitet, Osterige flere saadanne tankebundne under deres Scepter. Det maatte befrygtes af disse Magter, at de, ved nn at anerkjende dette Princip, vilde bedage alle disse fremmede un derkuede Nationaliteter til at reise sig i deres Lanker, og ryste med dem, og under den hele eiviliserede Nerdens Bifald fordre dem aftagne. Men tilfceldigviis var der ved denne Leilighet» for de tydste Magter Adstilligt at vinde ved under visse Grcendser at62 indlade sig paa Principet, og hvad gjor itte Tydsten for Penge? Middelet kommer her itte i Betragtning; ethvert Middel, ved hvil ket Noget kan vindes, benyttes og ansees som tilladeligt; hvad delt hele Verden har brcendemarket, Midler, ved hvis Anvendelse Staterne komme i den aabenbareste Strid med sig selv, — lige meget! for de tydste Magter anfees de som gode Varer, når kun Noget kan vindes ved deres Benyttelse. Ved til egen Fordeel at toie Nationalitetsprincipet ud til dets yderste Grandser, kunde de tydste Stormagter nu fremsatte Paastcmde paa den storste Deel af Slesvig, hvilken ved dette Tidspunkt maatte foresvceve dem som deres hoieste Dustes Maal, som et non plus ultra af heldigt Udfald, da de endnu faa langt fra kunde fole sig rolige i Troen paa Vestmagternes vedblivende Passivitet. Det var forst senere, da Principet i dets Anvendelse fordredes indstrcenket, hvorved de tydste Fordringer vilde vare blevne pressede tilbage til et langt mindre Volumen, det var forst da, at de tydste Stormagter be gyndte at finde Vetcenkeligheder ved det, og eftrhaanden at ap pellere alt startere og startere mod det, og omsider at rynke Nase ad det, og give sig Mine af at ville vrage det. Som bekjendt, kom det, da heller ilke de danste Vefuldmcegtigede vilde indlade sig paa det, itte til nogen bestemt Meningsyttring om det i Con ferencen; men at Frankrige med sit Princip ikke vilde have hjul pet syuderligt paa Danmarks Sag, er der al Grund til at antage. England var den af Stormagterne, forn mente Danmark det op rigtigst og bedst, og som ogsaa var villigt til, under visse Betin gelser at bringe store Offere, for at tratte det ud af dets fortrykte Tilstand. Men uheldigvis var Ledelsens Toiler lagt i Hcenderne paa en Mand, hvis Vankelmodighet» og Svaghed vare blevne til Ordsprog; „übereguelig som Grev Russell"; „usitter som Grev Russell"; „svag som Grev Russell". Rigtignok var Grev Cla rendon bleven stillet ham ved Siden i Conferencen, udentvivl for at trykke ham i Armen, for at tunne trade ham paa Taaen, når han beredte sig til et af sine forunderligt nmotiverede Spring, og derved muligens forhindre dem; men desuagtet var Mistilliden til Englands ledende Villie i Conferencen saa stor, at de danste Vefuldmcegtigede troede at burde sittre sig mod denne styrende63 Vankelmodighet», paa hvilken de havde oplevet saa mange for deres Land forgelige Prover, ved paa Forhaand at tåge Udenrigsmini steren paa Ordet, og lade ham afgive Lofte om, i sine Forslag til en Udjevning at holde sig til bestemte, tydeligt fastsatte Grcend ser. Hvilket Udfald for Danmark Underhandlingerne i Conferen cen vilde have havt, derfom denne Mistillit» til Englands Uden rigsstyrelfe itte havde varet, er vistnok umuligt at

cmgive med Bestemthed; men der er megen Grund til at antage, at det da vilde vare bleven anderledes og langt bedre. Havde Tilliden indtagen Mistillidens Sted hos den danste Regjering, er der Grund til at formode, at den, da det viste sig umuligt, at bevage Tydsierne til at indgaae paa dens Fredsbasis, vilde have givet efter og fulgt Grev Rusfell i hans Vestrabelser for at fastsatte en ny Basis, som ogsaa kunde have vundet Fiendernes Bifald; medens den nu, med de mange Ezempler paa Grevens Upaalide lighed tydeligt for Oiet, hver Gang han gjorde Mine til at flippe det danste Forslag, maatte bringes til at arbeide imod, da de maatte befrygte, at han, dersom den villig fulgte ham paa hans Retirade, vilde tratte den med sig lige ind i Fiendens Leir, og overlevere dem der med Hud og Håar. Rigtignok er det under Forhandlingerne i det danste Rigsraad senere bleven bragt tydeligt for Dagen, at det ikte var saameget den danste Regjering som eu hoiere staaende Villie, der bedagede Danmark til at lutte Oiet i for det i Conferencen sidst fremsatte og af Grev Russell anbefa lede Forslag om Afgjorelfe imellem de stridende Meninger ved Voldgiftstjendelfe; men havde den danste Regjering havt Tillid til Greven, havde den udentvivl i dette afgjorende Oieblik seierrig medarbeidet hiin hoiere Villie, hvortil den sikkerlig endnu var start nok, og maastee paa denne Maade frelst Danmark for de store Ulyk ker, som snart stulde styrte sig ssnderknusende over det. Det kan synes, at det under Forholdene saaledes, som vt ovenfor have paaviist dem, maatte havt varet det ene Rigtige for den danste Regjering, at have tåget Fienderne paa Ordet og vare indgaaet paa deres Forslag, saaledes modificeret som det uden tvivl vilde vare bleven under den Frygt, som endnu gjorde sig gjaldende hos dem for en falles Optraden fra Englands og64 Frankriges Side til Gunst for Danmarl, om Conferencen slutte des uden afgjorende Resultat. Det maa ansees som vist, at Danmark paa denne Maade idetmindste vilde have tunnet opnaae Flensborg-Tonderlinien til fremtidig Grandse, og stiller man sig de senere indtrufne Begivenheder for Diet, kan det synes isine faldende, at denne Afgjorelse burde vare greben efter. Men be tragter man Sagen saaledes som den Mun bor betragtes, under Afgjorelsesoieblittets hele Usikkerhet», med Fremtiden tilsloret, ovcr hvilken ikkun Gisninger, Formodninger kunde kaste deres usittre og svage Lysstriber, maa man alligevel indromme, at den danste Regjering neppe bor anklages, fordi den har holdt paa hvad den har holdt paa, og ncegtet at indgaae paa hvad den har ncegtet at indgaae paa. Danmark havde erklaret sig villigt til at bringe store Offre: Lauenburg, forn ved fuldgyldig Overdragelse var dets eget; Holsten, som ialfald efter Londonertraktaten fremdeles stulde tilhore det, og hvad der af Slesvig laa syden for Slien, Kjod af dets eget Kjod, Been af dets egne Been. De mod det velvilligst sindede Magter, som havde Scede i Conferencen, erklcerede sig ogsaa uforbeholdent for dette Forslag, og maatte anerkjende, at Danmark i sine Indrommelser var gaaet meget langt, saa langt, som man med Billighet» kunde fordre af det. Det var ogsaa dette Forslag som Grev Russell havde paataget sig at fremhceve og forsvare, og udenfor hvilket han havde lovet de danste Vefuldmcegtigede Me uden deres Samtykke at gaae med noget nyt Forslag. Han havde, ved at afgive dette Loft, paa den Tid, da det afgaves, stiltiende anertjendt, at den danste Re gjering i dens Indrommelser var gaaet saavidt, som den burde gaae, og at det vilde vare urigtigt af venstabeligt sindede Magter, at soge at indvirke paa den, for at bedage den til at gaae videre. Men hvilken Slutning syntes den danste Regjering at vare beret tiget til at drage af disse Vestmagternes aabenbare og stiltiende Anerkjendelse ligeoverfor dens Forslag? Syntes den ikte at vare berettiget til at antage, at disse Magter, dersom Tydsterne i deres Overmod stulde ucegte at indgaae paa hvad der af Danmark var bleven tilbudt med saamegen Rundhaandethed, da omsider vilde gjore, hvad de forlange siden burde have gjort: samtidigen at65 gribe efter deres Vaaben, og med denne Handling alene udentvivl bringe den opblaste og hovmodige, men langtfra modige og start Fiende til oieblittelig at krybe jammerligen sammen som en Hane i Regnveir, og til at skynde sig hjem igjen! Man vidste, at man kunde regne paa Bistand af Sverig-Norge, dersom en af Vest magterne optraadt med Vaaben i Haand; man vidste ligeledes, at England var beredt til at hjcelpe, dersom Frankrige vilde forene sig med det, Sporgsmaalet var altsaa om, der under den Paa pegede Eventualitet var Grund til at antage, at Frankrige vilde opgive sin forunderlige passive Holdning, som allerede havde til trukket sig hele Verdens Opmarksomhed. Og i denne Henseende syntes man at vare berettiget til at nare de gunstigste Forhaab ninger. Denne Holdning havde man sogt at forklare sig paa for skjellige Maader. Men hvad der efter disse forskjellige Forkla ringsmaader stulde have varet opnaaet ved den, maatte allerede ansees for at vare opnaaet. Den stulde, som der fra enkelte Kanter pacistodes, hidrore fra Begjerligheden efter at straffe den engelske Udenrigsstyrelse, fordi den havde svigtet og medarbeidet Keiseren i Congressporgsmaalet. Men har

denne varet Hensigten, maatte deil ansees som fuldstcendig opnaaet: den engelske Uden rigsstyrelse havde allerede forstaaet at blamere sig saa tilstrcetteligen, at Keiseren maatte synes at burde fole sig tilfredsstillet, og for Fremtideu optrcede, saaledes som man gjerne forestillede ham, som den incorporerede Politik, som Politiker heelt igjennem, fra Isse til Fodsaale, fra Overfladen ligeindtil det dybeste af Hjernen, Politiker ligeindi Hjerteroden. Fra andre Kanter het» det deri mot», at hans Passivitet hidrsrte fra en dybt lagt politisk Plan: han stulde have forudseet, at der imellem de tydste Stormagter og de saakaldte Mellemstater vilde indtrade Stridigheder, uaar Sporgs maalet blev om, at bestemme over det Bytte, som ved den danske Krig var tilfaldt Tydstland. Under disse Stridigheder haabede han at knytte Mellemstaterne til sig, og ved deres Hjalp fuldbyrde sive langtfra adelmodige Hensigter ligeoverfor Tydstland. Vi ville Me nagte, at den Plan, som her tillagdes Keiseren, itte mang lede Charatteer; at den synes at staae i Samklang med den un dertiden egennyttige, noget eventyrlige, ofte ve< kunstigt anlagte66 Politik, som synes at tilhore ham. Men troer man herpaa, maatte Henfigten med hans passive Holdning allerede synes at vare op naaet. Selv om Frankrige og England nu vare optraadte til Forsvar for Danmark, kunde Henfigten dermed ikte have varet, at satte dette Land i Besiddelse af den Grandselinie, som det selv havde tilbudt. Et Stykke vilde alligevel tilfalde Tydstland, og de Stridigheder i det Indre af dette Statslegeme, som efter den Keiseren tillagte Opfattelse i dette Tilfalde Me vilde udeblive, maatte alligevel vise sig, og at Mellemstaterne uuder denne Even tualitet ikte vilde undlade at kaste sig i Keiserens Arme, maatte ansees som givet. Maatte den af den franske Keiser paatagne Passive Holdning forklares paa en af de cmgivne Maader — og vi ville indromme, at det ved det Tidspunkt, om hvilket det her dreier sig, var vcmsteligt at forklare den anderledes — maatte man antage, at han fra Nu af, da Hensigteu med den maatte betragtes som opnaaet, vilde opgive den, for at staae ind paa den ligefremMe Landevei som den hele upartiste Samtids Opfattelse — og her kan man udentvivl slotte sig til Scetningen vox povuli vox <i6i — havde ndpeget for ham som den ene rigtige, som den, der kortest og lettest forte til Maalet. Det havde nemlig fore kommet enhver upartisk lagttager ligefra Begyndelfen af de be klagelige Stridigheder mellem Danmark og Tydstland, at Frank rige under hvilkensomhelst Styrelse, og allermindst det napoleonste Frankrige, dersom disse Stridigheder bragtes paa Spidsen, umu ligen kunde forblive en ligegyldig og rolig Tilskuer. Det handlede sig her om en Sag af den allerstorst Vigtighed, hvis Afgjorelse lunde indvirke indgribende paa den enropaiste Ligevagt, en Sag, til hvis tidligere Ordning Frankrige havde bidraget med sin dag lige Stemme. Det handlede sig her om et Folk, som truedes af overmagtige og hensynslose Fiender, et Folk, forn ofte havde stillet sig ved Frankriges Side, som havde staaet trofast ved dets Side i den allermsrtst Periode af dets nyere Historie, og havde maattet bare Ulykkens overvcettes Byrde for det og med det. At Frankrige Me her kunde forblive en ligegyldig Tilskuer, maatte ansees som afgjort. Og at det heller ikte vilde forblive en rolig Tilskuer, maatte synes ligesaa vist. Med Mlingen af hiin store67 Mand paa dets Throne, for hvem Danmark havde blodt og lidt meest; med denne Mand paa Thronen, som tidligere ved mindst Anledning, som kunde synes snarende at have streifet Frankrigs Mre, havde trukket og fort det franske Svart», hvorledes var det tankeligt, at det nu vilde forblive en rolig Tilstner? Med denne Mand paa dets Throne, som hidindtil ved den mindst Anledning og undertiden saa godt som uden Anledning havde ladet det franske Svart» hvine i de fjerneste Verdenshjorner, paa Krim og i Sy rien, i Mexico og i China, hvorledes var det at antage, at det nu stulde forblive roligt, da tyende Magter, forn del nye Frank rige aldrig havde frygtet, hverken hver for sig eller begge i Fore ning, havde paataget sig egenmcegtigen at lose et Sporgsmaal, forn rorte paa det Inderligste ved dets Interesser, et Sporgs maal, som ikte tnnde loses paa den Maade, som hine tyende Magter havde foresat sig, uden at Frankriges Sympathier saare des paa det dybeste? Var det da ittuu, når det handlede sig om Krcentlser, som vare blevne del tilfoiede i meget lang Afstand, som vare blevne det tilfoiede mere end tusiude Mile borte, at Frankrige var kildent for dets LEre, og at det viste sig afstumpet, når Krankelsen forefaldt lige ved dets Dortarstel? Vardetpirre ligt ittuu uaar det fornarmedes i Mexico, men derimod ligegyl digt, når det saaredes i dets Folelser og Interesser Me langt fra Rhinen? Der var Intet, som berettigede til denne Antagelse. Og det maatte synes saa langt «sandsynligere, at Frankrige ved denne Leilighet» vilde forblive en rolig Tilskuer, som det efter al menneskelig Beregning nu maatte kunne folge Mrens og dets Sympathiers Stemme, uden at udsatte sig for nogen alvorlig Fare. Det vilde faae Englcmd med, det vilde faae Sverige-Norge med, og Danmark stod endnn i sin Modstcmdskraft, mere end nok til at jage Alt, hvad der af

Preusfere og Dsterrigere var samlet eller vilde blive samlet paa den jydste Halvse, gjennem et Musehul. Og stulde Krigen ikke kuune lade sig localisere, men voxe i dens Dimensioner og blive til en enropaist Krig, da vilde Frankrige udentvivl, foruden hvad der allerede havde forenet sig med det, endnu kunne gjore sikter Regning paa Italicn, igjen efter al menneskelig Beregning mere end Tilstrakkeligt til at staae til68 Jorden, hvad der kunde stille sig fiendtligt mod det. Det maatte derfor synes sandsynligt, at Frankrige endnu i den ellevte Time vildc gjore, hvad det vist nok med den samme Sikkerhet» kunde have gjort for lange siden, men som dog endnu ikke var for silde for det at gjore. For den danste Regjering maatte Sagen folgelig stille sig saaledes: Danmark vilde faae Sverige-Norge med sig. dersom en af Vestmagterne Mede sig kjcempende ved dels Side; der var saa godt som Vished for, at England vilde vise sig i Vaaben til dets Forsvar, dersom Frankrige ilede det til Hjalp, og det maatte forekomme den sandsynligt, at Frankrige Mc nu langer vilde holde sin magtige Bistand tilbage. Og hvad der maatte gjore den danste Regjering saa meget mere utilboielig til, at gaa videre i dens Indrommelser, end den allerede var gaaen, var Sandsynligheden for, at den, selv om Frankrige fremdeles stulde fvigte den, dog alligevel vilde erholde tilstralkelig Bistand udenfra til at frelse sig udaf det haarde Tryk, uuder hvilket det netop led. England var gaaet faa vidt i dets Rolle som Dan marks Sagforer af egen Tilskyndelse, at det maatte synes, at det ille langer med Mre kunde trade tilbage fra dets Forsvar, selv om dette ikkun kunde fortsattes med Vaaben i Haand, og hvad Englands 3Ere cmgit, saa havde man en temmelig lang Erfaring for, at det Me taalte nogen Plet paa den; at det stedse havde varet rede til, at udgyde dets bedste Blod, forent» det taalte, at nogen Plet blev sat paa den. Vistnok ledsedes de uden rigste Forhold nu af en Minister, som i Vankelmodighet» og Usik kerhet» neppe havde havt sin Lige i Englands senere Historie ; men som tilstrattelig Modvcegt herimod maatte den Opblussen af Folke stemningen ansees, som nu viste sig til Gunst for Danmark ncesten over det hele brittiste Rige; man maatte antage, at den start Folkemening vilde beherske den svage Minister, og fore ham med sig i den Retning, i hvilken Englands Wre vegede, og saa langt som Englands Mre fordrede det. Og med England til dets Hjalper vilde, forn tidligere paapeget, Danmark tillige erholde Bistand fra Sverige-Norge. Man cmfore itte, for at vise det uholdbare i den Sandsynlighedsberegning, som vi ovenfor har til lagt den danste Regjering, Begivenhedernes senere Gang, thi her69 kan Talen naturligvis Me vare om, hvad der er skeet, men kun om, hvad man maatte antage vilde flee. Det er ogsaa vist, at de tvende Stater, hvis Forhold vi ovenfor have berort, England og Frankrige, af den hele upartiske Mening i den hele vide Ver den ere blevne fordomte, fordi de itte have handlet saaledes, som vi have paaviist, at man havde cmtaget, at de burde og vilde handle: England har derved saaledes undergravet sin politiske Stilling udadtil, al den udentvivl for lang Tid vil blive uden af gjorende Indflydelse paa Verdensbegivenhetenes Gang, og hvad Frankrige cmgaaer, saa har man troet, ikkun at kunne forklare sig dets Keisers vedblivende Tilbageholdenhed, ved at betragte den som det forste Spor af en tidlig indtraadt Caducitet. Hvorledes det har sig hermed, er udentvivl ikke let at afgjore, thi man har her foran sig en af de gaadefuldest Personer, der nogensinde have befundet sig paa Magiens Tinder. Hvad der senere er steet i Italien, kan ogsaa synes at maatte bortvise denne Forklarings grund: han har der igjen stukket en Loveklo frem, som har bragt hans Magts storste Rivaler til at standse betcentlige, og til at hjemsoges af bange Anelser. At domme om denne gaadefulde Mand, maa blive Historiens Opgave; men vi vove dog at ud tale med Sikkerhet» : at han, ved at stille sig saaledes som han har gjort til den danste Sag, har begaaet en stor Feil, en Feil, som neppe vil kunne nndstyldes, og vansteligen, der ste hvad der vil, vil kunne gjores god igjen, thi denne er den hele upartiske Samtids Mening: vox voprrli vox dei. Det behoves itte at fremhaves, hvorledes Danmark blev stusset i dets Forhaabninger om fremmed Understottelse og i dets Vurdering af dets egen Evne til fremdeles at fore Krigen. Gn af de forste Efterretninger om den igjen udbrudte Krig var det sorgelige Budstab om Indtagelsen af Als: det var aabenbart, at Danmarks Modstcmdskraft var brudt, og at der nu itte langer stod noget Andet tilbage for det at gjore, end at kaste sig for Fodderne af dets hovmodige og grusomme Fiende, for at modtage Freden af dem paa de Betingelser, som de vilde foreskrive. Hvorledes disse Betingelser vare, have Fredspreliminarierne underrettet Verden om. Vi antoge dog endnu Muligheden af,70 at disse ved den endelige Fredsslutning vilde blive formildede, maastee, som Folge af, at en Folelse for Ret og Billighed om sider gjorde sig gjceldende hos den vistnok ualmindeligt havesyge og grumme Fiende, maastee ved et Tryt paa ham udenfra, — og vi antage, indtil videre, at burde tilbageholde de Betragtninger, som uvilkaarligen fremstege hos os. Fredsslntnigen har

senere sundet Sted; men saalangt fra at Praliminariernes Bestemmelser ved en Folelse for Ret og Billig hed hos Fienden ved den ere blevne formildede, ere de tvertimod ved en fuldstcendig Mangel af denne Folelfe blevne gjorte endnu byrdefuldere for Danmark. Nei, vi indromme altfor gjerne, at den Mulighed, som vi havde tankt os, ialfald udsprungne fra de Motiver, som vi forst have fremhcevet, var henstillet paa los Grund, thi, som det seer ud til, er det ligesaa vcmsteligt at bringe en adel Folelse til at stromme frugtbringende udaf dette preussiste Hjerte, som at tratte Håar af en Skaltet, for at lade Ordspro get tale. Hine selvsamme Betragtninger ere igjen fremstegnc hos os, og det med foroget Styrke, og vi have igjen, som ved hiin Leilighet», forst maattet vende Bliktet mod en langt tidligere Peri ode af Historien; vi have igjen maattet see hen til 1809 og nogle af dets Begivenheder, og holde dem sammenlignende ligeoverfor den nyeste Nutid og hvad den havde fort med sig. Det var, som bekjendt, i dette Aar, at Finland blev stilt fra Sverige. Altsaa i 1809 Finland fra Sverige, og i 1864 Slesvig fra Danmark; i noget over halvtredsindstyve Aar tyende Provindser, tilsammen tagne af over to Millioner Indvaanere, stilte fra det skandinavist Norden, som heelt og holdent Me beholder stort mere tilbage end syv Millioner; —i noget over halvtredsindstyve Aar fslgelig hen ved en Fjerdedeel af Folkemangden tabt! Synes ikt disse at vare talende, morke og ulyttevarslende Kjendsgjerninger? Hvad der ikte kunde undgaae at forekomme os paafaldcnde, var den Omstandighet), at det i begge hine uheldige Aar, ved begge hine ulykkelige Begivenheder, i 1809 og i 1864, ved Finlands Afstaaelse og ved Slesvigs Afstaaelse, var Frankriges Optraden og Holdning, som maatte ansees som den vcesentlige Aarsag til den Ulykke, som da valtede ind ; den ene Gang ved dets Activetet,71 den anden Gang ved dets Passivitet; den ene Gang ved dets Tilskyndelse, den anden Gang ved dets Tilbageholdenhed. Man kan ved Betragtningen af den skjebnesvangre Begivenhet» fra 1809, for at stille den Rolle, som Frankrige da udforte, under et hel digere Lys, vistnok gjore opmcerksom paa den Omstandighet), at Sveriges davcerende Konge paa sin egen eiendommelige Don 3)uizotiste Maade oftere var optraadt udfordrende ligeoverfor Frankriges magtige Hersker; men som Skyggepartier ved Siden af dette Lys vil man da heller ikke kunne undgaae at fremhceve, at dette Sverige, som Frankrige da havde tilstundet Rusland til at plyndre; at dette Sverige, fra hvis allerede meget svcettede, meget udmavrede Legeme Frankrige ved denne Leilighet» tillod Ostens graadige Ulv endnn at rive et af de storste og bedste igjenblevne Stykker, for for et Dieblik at stille fin umcettlige Hnnger, — at dette Sverige, sige vi, ofte havde varet Frankriges troe og kraf tige Allierede, ofte havde blodt ved Siden af det paa Europas Slagmarker, stedse havde varet dets varmeste vg ivrigste Beun drer, saa at det i denne Henseende kunde, synes at vare gaaet altfor vidt, idet det undertideu havde glemt sig selv vel meget under dets Beundring for Frankrige; idet det havde kastet Vrag paa nogle af dets bedste, meest eiendommelige Egenskaber; idet det med Ringeagt havde lagt tilside hvad der var meest charakte ristist for det og kladte det bedst, kun for at kunue vise sig i dettes astagte, forslidte Dragt. Med Hensyn til Frankriges Holdning i 1864 kunde derimod, som vi tidligere have viist. Intet cmfores til dets Undsiyldning: det havde undladt at gjore hvad det burde og kunde have gjort, og havde itte engang selv havt et formildende Ord, for at bortforklare Noget af alt det Uvillie Oppattende i dets Opforsel. Efter at have gjort opmcerksom herpaa, maae vi nu udvitle, hvorfor Frankriges Optraden og Holdning i de tvende Aar, i 1809 og i 1864, ere forekomne os paafaldende, og have tiltrukket sig vor sardeles Opmarksomhed. Itte at vi have sun det, at Frankrige, ved de tvende omtalte Anledninger, i de tvende anforte Aar, ved i det ene at tilskynde og i det andet at holde sig tilbage, har paatryttet sig et mere vcmcerende Stempel, end nogen anden Magt, stor eller liden, ny eller gammel, under de72 v samme Forhold vilde have tunnet gjore, nei! Uagtet vi vistnok maae anklage Frankrige for hvad det ved de tyende anforte Lei ligheder har gjort og Me har gjort, maae vi alligevel med dets hele Historie for Die indromme, at det i dets Beredvillighed til at bringe Offere, for at virke for en god Sag; i dets Beredvil lighed til at tilsidesatte egne ydre Interesser, for at kunne folge dets avleste, dets bedste Sympathier, neppe overtrceffes af nogen Stat, maastee staaer hoiest iblandt Staterne. Og det er netop Dette, som under Betragtningen saaledes, som vi tidligere have paaviist den, har paatrcengt sig vor Opmarksomhed, thi det har frembudt for os det tydeligste Fingerpeg om, hvad der kan befryg tes, selv hvor Folkene fole meest Sympathie for hincmden, hvor Folkene have meest Opfordring til at fole for hincmden, at handle for hincmden; hvad der tan ventes af ydre Alliancer, af politisk Venstab; med hvor lidt Sikkerhet» der kan gjores Regning paa Bistand udensra, en Satning, hvis Rigtighed England ved sit Exempel under de sidste Begivenheder har bekraftet paa det meest loinefaldende. Det var denne

Kjendsgjerning, som itte kunde Andet end paatrcenge sig vor Opmarksomhed.- Vi stode med Vegivenhederne fra 1809 og 1864 for Diet; vi faae Finland revet fra Sverige og Slesvig revet fra Danmark; vi faae det skan dinavist Nordens Befolkning i et Tidsrum af noget over halv tredsindstyve Aar ved fremmed Erobring formindstet med heni» mod en Fjerdedeel; vi saae de samme rovgjarrige, de samme umcettelige Fiender, der havde stanget i vort Kjod og revet de store Stytter udaf det, krybe lige gridske, lige havefyge langs vore Grcendser, for at speide efter en Aabning og en Time, og un der al den Kamp, under al den Nod, som dette Syn bebndede for Fremtiden, ingen ikkun nogenlunde sikker Udsigt til Bistand udeufra! Der frembyder sig vistnok under Betragtningen af de tyende ulykkelige Begivenheder, som vi have stillet os for Diet, en stor Forskjellighet» i de ydre Forhold, under hvilke de udvittedes og fandt Sted; men saa laugt fra at der fra denne Uoverensstem melse i de ydre Omstcendigheder fremgaaer nogen Trost for Frem tiden, forene tvertimod begge Begivenheder sig, for i Fallesstab73 at kaste en langt storre og mortere Skygge ulyttevarslende hen over de kommende Tider ; forene sig for at udstsde en langt mere gjennemtrcengende Veeklage henover dem. Under Kampen for at bevare Finland, stod Sverige, ialfald tillands, alene, og, saalangt fra at understottes af dets skandinaviske Brodre, havde disse tvert imod benyttet Leiligheden til, medens det paa gammel Viis kjcem pede mcmdigt og udholdende for hvad der tilhorte det, at cmfalde det bagfra, og saare det i dets Ryg. Man kunde mene, at der fom Dette ikke havde varet Tilfaldet; dersom disse standinaviste Brsdre, istedetfor at drives af fiendtlige Folelser, havde ladet sig lede af Venstabets Rost, Sveriges Skjebne vilde vare bleven an derledes, og at det da Mc havde ligget under i den vistnok ulige Kamp. Det indevarende Aar med dets Begivenheder opklarer det Usittre, som skjuler sig i denne Mening. Tiden havde paa sin Flugt fremkaldt, fornemmelig i Skandinavien, store Omvalt ninger, ydre og indre. Tyende af dets Folk, som tidligere havde varet forenede; som nn igjennem flere Aarhundrede havde deelt gode og onde Dage sammen, vare blevne adskilte, og tyende an dre, som igjennem samme Aarhnndreder ikkun havde ssgt at stade og fortradige hincmden; som ikkun havde stammet af en eneste oprigtig Folelse for hincmden, nemlig af det grundigste, det meest brcendende Had, vare blevne forenede. Men endnu storre end disse ydre Forandringer, vare de indre Forandringer, Forcmdrin gerne i Hjerterne, i Fslelserne og Sympathierne, og Forcmdrin gerne i Anskuelse og Opfatning. Hvad der havde varet Had, var bleven Venstab ; hvad der havde varet Misnndelse, var bleven til oprigtig Deeltagelse. Tidligere havde det staaet som en Grnnd regel for dem alle, at den vigtigste Opgave for dem som Folk var at stade hincmden saa meget som muligt ; man troede, at den Ene Me kunde blive stark, uden at den anden blev svag. Nu derimod havde man indseet tydeligen, at man trangt til hincm den; at man neppe vilde vedblive at bestane, uden at man slut tede sig ret tat, ret inderligt sammen. Denne Overbeviisning havde indprentet sig dybt overalt i Skandinavien, hos den Hoie og hos den Lave, i Hytten og i Paladset, og maastee allerdybest i selve Kongeborgen. Og alligevel, da 1864 kom, blev Slesvig74 revet fra Danmark! Det er denne forgelige, denne ulykkevars lende Lcerdom, som hine Aar med deres Begivenheder strige os i Dret: Stormene ville tomme; de ville komme voldsomme, orkan agtige, og, for at modstaae deres Valde, vil neppe nogen Bistand blive os til Deel udenfra, og, hvad der er varre, hellerikke, der som itte en yderligere Forandring skulde gjore sig gjceldende, til strcettelig Bistand vare at hente fra os selv; Ja, for os staaer det temmelig klart, hvorledes Skandinaviens Skjebne vil blive, dersom Me en yderligere Forandring snart arbeider sig seierrig igjennem: Polens Skjebne vil blive vor Skjebne! Det ene Lem efter det andet vil blive revet as vort allerede temmelig svattede Legeme, indtil der i heldigste Tilfalde paa Halvoen Mnn staaer en lille Deel tilbage af hvad der engang var det selvstan dige, det store, det hcedertroncde Skandinavien, en Deel, der end nu forer Navn af selvstandig Stat, men i Virkeligheden maa vende Dret snart mod Dsten, snart mod Syden, for at lytte til de Befalinger, som under Uavn af Raad og Formaninger lom mer derfra, og strqx ndfsre dem med bsiet Ryg, med Lydighet» i hver en Mine: Fra denne mere end forgelige Skjebne ville vi, efter vor Opfatning, Mun kunne reddes, dersom en yderligere Forandring i vore Tilstande snart treenger sig igjennem, og vi maae nu forklare, hvad vi have tankt os ved denne Forandring, og hvorledes den fremstiller sig for os : Vi have netop gjort opmcerksom paa de store Omskiftninger, som det skandinaviske Norden havde undergaaet i en Rakke af de fenere Aar, ydre og indre Omskiftninger, og de sidste storre og mere gjennemgribende end de forste. Hvad der havde varet Had, var bleven tjl Venstab; hvad der havde varet Misundelse, var bleven til oprigtig Decltagelse. Som Folge af denne Forandring i Folkenes Folelser sporedes paa mangfoldige Steder paa den skandinaviske

Halvoe den oprigtigste Deeltagelse for det danske Frcendefolk, da det saa uforskyldt blev overfaldet af rovgjarrige Fiender. Dnffet om at lnnne stille sig ljampende ved de danste Brodres Side, for at frelse dem udaf den overvattes Nod, for at forhindre dem fra at gaae tilgrnnde i den ulige Kamp, yttrede sig starkt og temmelig almindeligt. Hvad der forhindrede dette75 Wnste fra at udvikle sig til lysende Virkelighed, have vi tidligere sogt at paavise. En Minister, der synes at have gjort sig det til Opgave, heller at vise sig klog end årlig, havde ved i det afgjsrende Dieblik at unddrage sig Forpligtelser, som han allerede havde indgaaet, men som han aldrig synes at have havt Hen? sigt at opfylde, — havde, sige vi, ligesaa pludselig som uventet overstaaret det Baand, der allerede var slynget om Skandinaviens Folk, for at knytte dem sammen paa Kampens Dag, for at bringe dem til paa Kampens Dag at stride for og med hverandre. Ved denne Ministers falske Klogstabsberegning var det samme Baand ogsaa senere bleven forhindret fra, tilstrakkeligt snart at knyttes igjen, hvorefter de skandinaviske Befolkningers Vnste raabte stcerkt og tydeligt. Man vil maaste sige: Ulykken hidrorer altsaa fra en Ministers Feil ; men en Ministers Feil kuune blive gjorte gode igjeu ved en Ministers Fortjenester; ved en anden Leilighed, nåar Farerne atter true, kunne Styrelsens Toiler vare i Han derne paa en Mand med et langere Blik, en årligere Villie, et storre Hjerte, for i Kortbed at personificere Meningen: efter en Manderstrom vil der kunne folge en Cavour. Det kunde synes noget vel dristigt, ligetil at bencegte Muligheden af, at saa kan ste, vi ville derfor indstrcenke os til, paa det Bestemteste at be ncegte Scmdsynligheden deraf. Gn Minister som Cavyur er ikte et Phanomen, som tilhorer hver Dag og hvert Sted. For at frembringe en saadan Minister, synes det itte at vare tilstrakkeligt, at man har Individet, har Geniet, har Villiekraften ; men der til synes ogsaa at udfordres hos den hele Befolkning rundt om kring den aandelige Varme, som undertiden, ved enkelte sjeldne Tidspunkter, udvikler sig under- Bevagelsen for at naae et stort patriotisk Maal. Denne Varme synes at maatte til, for at lsfte Ministeren tilstrakkeligt, til at han rigtigt kan gjore Brug af sine Krafter. I denne Bevagelse mod et hoit patriotisk Maal have de italienske Folk i den senere Tid befundet sig, men de skandi navist ikt. Ja, kunde vi i det afgjsrende Dieblik gjsre Regning paa en Konge som Victor Emanuel og en Minister som Cavour! — men desvcerre nei! I de gamle og fornemmelig smaae Monar chier maae Cavourer henregnes til de storste Sjeldenheder. Her76 er det fornemmelig, at man trasser paa denne smaalige Klogstab, forn med sar Forkjcerlighed holder sig til de smaae Midler; som anseer Alt, hvad der er sparet, for at vare vundet, og som neppe nogensinde kan bringes til 'at indsee, at der gives Tidspunkter, nåar Dette, at holde igjen, er den allerstsrste, en drabende Feil, og derimod dette Andet, at ose ud med fulde Kar, at trakke Sluserne saa hoit op som muligt for alle Statens Krafter, er den scmdeste Klogstab. Der er derfor al Scmdsynlighed for, at man, nåar Uveirstyerne atter samle sig sortgraae om Skandina vien, igjen ved Siden af Statsroret der vil forefinde en Mand, forn sidder og pudser paa sin diplomatiske Pen, for at den i rig tigt fine Tråk kan udfore disse Aktstykker, ved hvilke han, uden at stille sig altfor meget blot, sattes i stand til at bryde Forplig telser, som han, for at bevare Skinnet, har indgaaet, — der er al Scmdsynlighed for, at man ved Siden af Statsroret der vil forefinde en saadan Mand, og det saameget mere, som man kan vare forvisset om, at, hvor varme Hjerterne ogsaa ville staae hos den Deel af Befolkningen, som har Blik og Folelse for patri otiske Diemed, der dog vil vare en meget talrig Deel af den samme Befolkning tilbage, som vil fole for Ministeren som om han var Kjod af deres eget Kjod; som vil stirre op til ham med Beundring i alle Miner, og ved det blott Syn af ham udbryde i Henrykkelse: hvilken klog, hvilken viis Mand! hvilken forsigtig, duelig Minister! og som vil opbyde alle Krafter, for at bringe ham til at sidde ret sikkert paa sit Seede. Ja, der er al Sand synlighed for, at saa vil stee, -^ og Skandinavien vil glide maa stee langtsomt, men redningslost nedover mod sin Undergang. Man seer altsaa hvori, efter vor Formening, Feilen ligger. Den ligger deri, at der i Skandinavien endnn ikke findes noget Baand, tilstrakkeligt stcerkt til at holde de tyende forskjellige Complexer, som ndgjore det, sammen ogsaa i farefulde Tider, — tilstrakkeligt stcerkt til i saadanne Tider at forhindre Egenkjcerligheden fra at forfolge sine smaae Interesser paa egne Veie, — tilstrakkeligt stcerkt til, ikke at overrives af Forsagtheden, der itte vil undlade at trange paa for at sprange det overalt, hvor Faren ikt netop staaer ligeudenfor Dortarstelen. Vi maae gjenlage hvad vi have77 sagt ved en tidligere Anledning : de skandinaviske Nigers falles Fare er deres eneste Frelse"). Men det er tydeligt, at der Muu fin des et eneste Baand, som kan ansees som fuldkomment sikkert og saa i saadanne Tider, og det er den dynastiste Enheds Baand. Skulde det tunne lykles, at samle alle tre skandinaviske Sceptre i een Haand, da vil maastee Skandinavien kunne reddes, thi da er Bacmdet knyttet, som vil holde dem

sammen til alle Tider; som vil tvinge dem til at staae Last og Brast sammen, selv nåar Uvei ret raser varst, nåar Stormene hyle vildest. Herigjennem aab ner, efter vor Formening, den eneste Udsigt til Frelse sig, og det synes os derfor, at der maa vare en sar Opfordring for alle Skandi naviens Mand, som have Folelse for dets Fremtid, til af al Evne at arbeide hen mod dette Maal. Men, vil man maastee sporge, ville vi da virkelig paa denne Maade kunne reddes? vil der ikke, selv om Skandinaviens samt lige Riger tomme at staae under en eneste Konge, i de vanskelige Tider, i de Tider, nåar Farerne trange startest paa, fremdeles vare et altfor stort Misforhold tilstede imellem Krcefterne, som tnnne opbydes til Forsvar? Til Besvarelse Heras maa vi henpege til hvad vi have udtalt: at der, om den dynastiste Enhet» tan gjennemfores, aabner sig en Udsigt til Frelse for Os. At Frel fen ved denne Enhet» stulde vare givet sikkert, er langt fra vor Mening. Om den, ogsaa under denne Forudscetning, vil blive Os til Deel, vil fremdeles afhauge af Lykken, som raader i Sla gene, og fornemmelig af, hvorledes Vi imidlertid udvitle Vore Krafter, og hvorledes Vi i det afgjorende Dieblik anvende dem. Men ere Vi heldige i, i denne Henseende at staae ind paa de rigtige Veie, da forekommer det os, at Udsigten til Frelse aabner sig for Os nogenlunde tydelig og bestemt, en Paastcmd, som vi maae udvitle noget ncermere: Ved at sammenligne Skandinaviens Stilling, saaledes som det efter den sidste Fredsslutning er bleven begrcendset, med de Magters, fra hvilke Angret» ikkun kunne befrygtes, er der strax 5) Danmark i dets Forhold til Tydstland og til den skandinaviske Halvse. Bergen 1850, 2 B.78 Noget, som maa vare paafaldende, nemlig dct forholdsmassigt Fordeelagtige ved hiin Stilling tilfoes: Landet for en stor Deel omftydt af Havet; Overflod af ypperlige Havne; Soen paa de langste Strakninger hele Aaret igjennem aaben, og hertil endnu en Befolkning — en af de haardfsreste — som foler for Havet; som er vant til at fartes paa Havet. Ved at betragte denne Stilling bliver det iudlysende, at, nåar en lille Deel nndtages, vil under en Krig Angrebet paa den hele ovrige Deel ikkun kunne ste ad de vaade Veie. Er det muligt for Skandinavien at bevare Overvcegten paa dem, maa dets Frelse ansees som afgjort. Og til at kunne virkeliggjore denne Mulighed, synes der ikke at ud fordres altfor overvcetts Anstrcengelser, at udkrceves altfor ufor° holdsmcessige Offre. De Magter, fra hvis Side Angreb ilkuu kunne befrygtes, staae udentvivl og ville fremdeles vedblive at staae i en afgjort Overvcegt til Os hvad Befolkningernes Mangde, hvad overhovedet de materielle Hjalpetilder angaaer, men disse Magter ere ved deres hele Stilling tvungne til at holde uforholds massig store Armeer, som opsluge en saa stor Deel af de pecu niaire Midler, at en Mun forholdsmassig ringe Deel kan anven des paa deres Styrke tilfoes. Uagtet Vi saaledes for Oieblittet staae, og fcmdsynligviis fremdeles, saalcenge vi formaae at oine ind i Fremtiden, ville vedblive at staae aldeles tilbage i Krafter for de Stater, hvis rovgjarrige Anslag mod os neppe ville ude blive, fremgaaer det dog som en nodvendig Folge af vore Landes Beliggenhet» lige overfor dem, at disse morke Anslag ikkun kunne virtliggjores, ved at vor Fiende under Angrebet vender sin sva ge ste Side mod Os, ved at han vover at cmfalde Os med sin fvage Arm. Men mod dette Angreb med den svage Arm ville Vi, om Vi imidlertid ikle undlade at ssrge, saavidt Krafterne strakte, for Udvitlingen af vor Sostyrke, kunne fore Forsvaret med vor starte Arm, og paa denne Maade blive ham mere end voxen. Allerede i dette Aar, under den danste Krig, med den tarvelige Udvikling, der i de skandinaviske Lande endnu Mun er bleven Ma rinen til Deel, vilde Vi tilsoes, om alle tre Folk havde fort Kri gen sammen, fuldtomment have tnnnet hamle op med de tvende Stormagter, fra hvilke Angrebet udgik. Dette tan ansees som en79 Kjendsgjerning ; men dog vilde det vare i hoieste Grlld uforsvar ligt, bm man af den vilde lade sig forlede til, for Fremtiden at lcegge Handerne i Skjodet: den bor tjene til OpmuntriNg, tjene som Spore for Anstrcengelse for Fremtiden, men langtfra virke som Damper, som Hjulsto. De Magter, mod hvilte Danmark denne Gang forte Krigen, have for det Forste under den havt saa tilstrattelig Anledning til, at indsee den hele Betydning af en Ma rine, at de neppe ville undlade, hver ifcer, at fore deres Sostyrt til en noget hoiere Udvikling, end tidligere. Den Ene af disse Magter vil desudeu, som det seer ud, ved Freden erholde Raa dighed over Havne, som i alle Henseender staae over de, som den tidligere har varet i Besiddelse af, hvorved den udentvivl ligeledes vil opmuntres til yderligere Anstrangelse til dens Sovasens Frem me. Og, , hvad der er vigtigst, foruden disse Magter, der denne Gang have ovet Vold mod en Deel af Skandinavien, og af hvilt ialfcild den Ene neppe i Fremtiden vil undlade at forsoge paa det Samme, er der endnu en Tredie, som maa betragtes som dets egent lige Arvefiende, dels varst, dets farligste Fiende, og Denne er i Besiddelse af en Styrke tilfoes, som langt ovcrtrceffer hine Mag ters, og for hvilken der neppe vil undlades ogfaa fremdeles at blive sorget med al Omhue, ja

sandsynligviis med endnu storre Midler end tidligere. Det er fornemmelig for at kunne vare denne Styrke voxen, at alle Anstrangelfer udfordres, at alle Musk ler maae spandes. Idet vi her tale for vore Mariuers Udvikling, er det langtfra vor Mening at antyde, at der itte ogsaa med An vendelse af store Krafter bor sorges for Udvitlingen af vor Styrke tillands. Nei! thi til hvilken Hoide vi ogsaa maatte vare istant» til at have vort offentlige Ssvasen, er det indlysende, at det al drig vil kuNne komme til at indtage en saa aldeles overlegen Stil ling, at Vi ikte, i Tilfaldet af en Krig, fremdeles stulde vcere ud satte for Angreb tillands paa mange Punkter. Og her vilde Vi ligeoverfor de Fiender, som vi have tantt os, faae at bestille med nogle af vor Verde^sdeels bedst Udrustede og meest ovede Trop per. Nei! der maatte fremdeles vare al OpfordriNg til at bringe vor Styrke tillands paa Hoiden af vor Tids Udrustning, Dvelse og Uddannelse, vor Mening er, at, idet Vi itte bor undlade at80 gjore meget for vor Styrke tillands, vi maae gjore alt mu ligt for en Styrke tilfoes. Der vil rigtignok, selv om det lyk ts Os at bringe et forenet Skandinavien til at indtage en over^ legen Stilling tilfoes ligeoverfor de gridste Naboer, som true Os, fremdeles blive en Landsdeel, som det, i Tilfaldet af et Angreb fra dem, vil blive vansteligt for Os at forsvare, Jylland nemlig, der stedse kommer at ndgjore vor Achilleshcel. Vistnok er det saa, at, om Skandinavien igjen i Fremtiden stulde cmgribes Syd fra, det ueppe vil stee med et saadcmt Krafternes Overmaal, som Til faldet har varet denne Gang. Tydstland, Preussen fraregnet, har ved den sidste Frcdslutning faaet hvad det meest har attraaet af Danmark ; hverken Osterrig eller det ovrige Tydstland med Und tagelse af him ene Vampyr ville for Fremtiden neppe see Op naaelsen af nogen stor Interesse igjennem Fornyelsen af Angre bet. Dette vil rimeligviis ikkun blive udfsrt af Preussen alene og for egen Regning. Men alligevel vil den fiendtlige Styrke, som Vi i dette Tilfalde komme at kjcempe imod tillands, vare Os saa overlegen, at det neppe vil lade sig gjore at forfvare og holde den ncevnte Landsdeel. Men lyttes det Os at fpille Me ster tilfoes; formaae Vi at indelutte Fienden i hans Havne, af lutte disse for ham fuldstcendigt, at lagge eu kraftig Hacmd om de Canaler, gjennem hvilke han fra Soen indsnger Luft og Ra ring og presse dem sammen, ville Vi udentvivl omsider tvinge ham til, igjen at kaste det Bytte fra sig, som han allerede holder i sin Mund, for at fluge det. Vi maae i Forbindelse hermed endnu cmfore nogle Ord om den Bistand, der kan ventes udeufra, hvilken vi ovenfor allerede have uudersogt, og hvis Upaaregnclig hed i det afgjorende Dieblik Vi da have fremhcevet. Og vist nok vilde det vare at bygge paa Sand, om man tog denne Bistand som en nogenlunde sikter Factor med i Beregningen over den Mod standskraft, som i paakommende Tilfalde kunde udvikles. For nemmelig i Begyndelfen af en Kamp vilde man udentvivl da me get ofte, ja, som oftest blive stusset i sive Beregninger. Med mere Sikkerhet», forekommer det os, at der kan gjores Regning paa denne Bistand, dersom man i langere Tid formaner nogenlunde at holde Fienden Stangen, at forsvare sig mod ham. Saavel Hen81 synet til egne Interesser, der selv hos neutrale Magter maae lide, nåar Kampen raser i Nabostabet, — saavel Hensynet til disse Interesser, som Meofolelse for Nationer, som tjcempe tappert mod Overmagten, for at sittre sig mod Vold og Tyrrannie, som ogsaa Uvillie ved Tanken om, at nogle af de sletteste menneskelige At traaer stulde gaae seierrige udaf deres Bestrabelser, Folelser, som efterhaanden ville udarbeide sig mere og mere, ville maastec da fremkalde den Bistand, som tidligere er holdt tilbage. Det gaaer her ikt anderledes med Folkene, end det i det private Liv daglig dags gaaer med Individerne. Er man paa Gadehjsrnet Vidne til en af disse Navekampe, nåar en resolveret Slagsbroder, der formaner til Perfection at tractere baade med „Stalde" og „Na festyvere", og som har en sjelden Fcerdighed i at „trsge Fod", har valtet sig ind paa en fredelig Medborger, staaer man gjerne i Begyndelfen forn rolig Tilskuer; men jo langere Slagsmaalet varer, dets startere gribes man af Modbydelig heden ved at see denne afstyelige, raae, brutale Magt spille Mester, indtil man om sider ikke langere kan modstaae Trangen til at gribe ind med, for at gjore Ende vaa det uhyggelige Skuespil. Vi see altsaa, hvilke Udsigter der aabne sig for et forenet Skandinavien, der har svede Krafter, med hvilket det kan fsre Forsvaret tillands, og der har spandt alle Muskler, for at gjore dets Stilling tilfoes saa start som muligt. Det har da Udsigt til, nåar det igjen angribes af dets evige Fiender, at blive dem voxen, og omsider at tvinge dem til at trakke sig tilbage fra Kampen med uforrettet Sag, og, i Tilfaldet af, at det ikke stulde vise sig disse Fiender overlegen, vil det alligevel udentvivl kunne gjennemfore Forsvaret saa lange, at venstabeligtsindede Magter omsider lagge sig imellem og paa tvinge Freden. Men, vil man maastee endnu indvende, vilde itte her, om man formaaede at indrette sig og gaae frem paa denne Maade, et stort Misforhold tomme til at vise sig imellem de bragte Of fere og hvad der stulde opnaaes ved dem? Vilde det itte vare urigtigt, igjennem Aarratter at lade

Landene stonne og svede un der Trykket af offentlige Byrder, for at undgaae en Fare, som, når Alt kommer til Alt, maastee ikkun er en tom Frygt, et flyg.82 tigt Indbildningskraftens Foster ? Hvorledes det har sig med denne tomme Frygt, med dette ftygtige Phantasiebillede, ville vi forst med nogle faa Ord berore. Og vi antage da, ikkun at behsve at pege hen til de Staters hele Historie, fra hvilke Farerne for Os, som vi have anfort, true, for at vise, at Frygten har Cor pus, og at det her handler sig om en ncesten ligesaa sikker som mort og afstrcettende Virkelighed. Vi maae igjen tratte en Pa ralel imellem Menneskene, betragtede hvert for sig, og deres Com plex, imellem Individet og Staten, og vi vove at udtale, at der, ligesom der hos det enkelte Individ under dets Liv udarbeider sig visse Egenskaber, medens andre trcenges tilbage, hvorved Cha rakte ren omsider danner sig hos det, saaledes ogsaa hos Sta ten eftrhaanden udvikler sig Noget, som kan ansees som dens Ch a rakte er, og som fatter Betragteren istant» til, i et givet Tilfalde med temmelig Sikkerhet» at knnne domme om dens Hand lemaade. Men hvad viser da Ruslands og Preussens hele Hi storie Os? Gn lang, nafbrudt Ratte af Forsog paa, at ove Vold mod deres Naboer, af de meest afstyelige, de underfundigste Pla ner, for at overliste og udplyndre dem. Disse Forsog have des varre Me varet forgjaves, og det heldige Resultat af dem kan itte andet end opmuntre til flere lignende for Fremtiden. Men for den Ene af dem er der ikke mere at rapse i den Retning, hvor han tidligere stadigen har havt Fingrene ude, og hvor det ogsaa undertiden er lyttedes ham at fylde den hele Haand, mod Dsten nemlig. Mod Syden og mod Vesten vil han for Dieblittet paa Grund af det Sceregne ved Forholdene neppe kunne tilfredsstille fin Tyvelyst, han vil derfor udentvivl med saa langt storre Graa dighed kast sig over det Bytte, som fremdeles vinker ham fra Norden af. Den Anden er saa forslngen og umattelig, at han neppe vil fole sig tilfredsstillet, selv om han er istant» til at satte sig i Besiddelse af Alt, som frembyder sig for ham mod alle fire Verdenskcmter. Og er der itte Tegn fra den aller seneste Tid, som synes at vare af en megct mork Betydning? Hvad vil Dette sige, at Rusland og Preussen igjen stikke Hovederne sammen? Dette, at man hyppigen seer demi Kroge og paa Hjorner hviskehemmeligheds fnldt sammen? Naar tyende Bravoer, tvcnt e Banditter soge hen til83 afsidesligdende Steder, for uforstyrret at kunne tale sammen, da antager man at vide, hvad Klotten er flagen, og Enhver i Ncer heden, som har Noget at tabe, pleier da at indsee, at det er paa hoi Tid at lutte i for hvad han besidder af Vardifuldt, og at fremsoge Vaaben og tilkalde Nenner, for i paakommende Tilfalde at kunne forsvare sig. Og er der itte endnu et andet Tegn, som synes at tale ligesaa utvetydigt? Hvad betyder denne starte, na sten convulsiviste Bevagelse, hvori Rusland i den senere Tid hen sattes ved den blotte Tante om et forenet Skandinavien? denne Arbeiden imod med Nab og Kloer fra dets Side? denne Opgiven endog af nogle af dets celdste Traditioner kun for at kunne for hindre denne Forening? Et forenet Skandinavien vil ved Siden af denne Ostens Koloss fremdeles indtage en saa underordnet Stilling, at det itte er tantligt, at det stulde kunne blive til no gen egentlig Fare for det, medens det, som vi haabe og som Rus land udentvivl tydeligt indseer, vil forhindre det fra, oftere at matte sig paa Skandinaviens Bekostning, vil forhindre det fra at fuldfore dets morke, rovgjarrige Planer mod det. Efter at have udtalt Dette om Farerne, som svave truende over Fremtiden, maae vi endnu fremfore nogle Ord om Resultaterne af de Be strabelser, om Frugten af de Offere, som vi have tilraadet. Og vi ville da strax udhceve, at disse Resultater ere mere af en ne gativ, end af en positiv Natur. De bestaae ikke saameget i, hvad Vi komme til at vinde, som i, hvad Vi sittres for at tabe. Vistnok ville indenfor de storre Grcendser af et forenet Skandina vien Bestrabelserne nasten i enhver Retning kunne ste med storre Sikkerhet» og Kplomo, og derved komme til at naae et hoiere Maal, end Tilfaldet nu er. Dette vil uimodsigeligen vare en Vinding; men som dog er af en nasten forsvindende Betydning mod den anden Vinding, som vil fremgaae for Os derved, at Vi sittres for at tabe. Og denne Vinding er iscmdhed stor! Den bestaaer deri, at Vi forhindres fra at gaae tilgrunde i Historien; at det fremdeles tillades Os, at udfore den Rolle, som for Aar tnsinder siden er begyndt af kjette, udodelige Forfcedre; at det til lades Os ved Siden af de andre selvstcendige Folk at fortsatte vor egen, eiendommelige Udvikling i Tanke og i Gjerning, og der84 ved bidrage til kommende Slagters Berigelse, til Civilisationens storre Fylde i Fremtiden. Den bestaaer deri, at det tillades Os, fremdeles at leve frit paa vore Sletter og bag vore Fjelde, at leve frit, bevage Os frit, tale frit. Den bestaaer deri, at Vi sittres mod at maatte boie Natten for raae brutale Bojarer; at Vi sittres mod at blive pidstede nasten tilt»ode, at faae Knut, ind til Livet begynder at ebbe, kun for et frit Ord, et frit Blik, en frie Bevagelse. Deri bestaaer den, og den er iscmdhed yard de Offere, som den kraver!-> G / I>^3l(^I)IQl^8 LOK^IV i laan tagerens besill^else, uten at beskadigelsen Kan

nenregnes tii slitage, betaler laantageren 6en paaksrte »Ka6e ekter bibliotekarens slyon.> 87 - NW ..^ K,. . «^W»
I . ° __>_.'?^_^^ '^ VDspotblllliotsKst »!!!!!!!!!!!»!>«!!!»« 21««l 22 894 "_2_3_kW ,s »? 5